HER KOMBİNEZON İÇİNİ GÖSTERMEZ

ERLE STANLEY GARDNER

AKBA POLİS ROMANLARI **129**

HER KOMBİNEZON İÇİNİ GÖSTERMEZ

ERLE STANLEY GARDNER

(A. A. FAİR)

Çeviren :

Kaptan

Coşkun Y. GÖKSU

SUÇLULAR SUÇSUZLAR POLİSLER

George CADOTT	:	Ahlâk meraklısı bir zengin ......
Horace DUTTON	:	Ressam ....
Caroline DUTTON	:	Karısı ....
Mortimer EVANS	:	Cinâyet Masasından ....
Eddie FİSHER	:	Bir, iş sâhibi ....
Minerva FİSHER	:	Karısı ....
Dave GRİFFİN	:	Gazeteci ....
Carl JENSEN	:	Holding Genel Müdürü ....
Lois MARLOW	:	Çok güzel bir kadın ....

.... VE

DEDEKTİF AJANSI ELEMANLARI

Bertha COOL : Çok şişman ....

Donald LAM : Çok akıllı ....

Elsie BRAND : Çok güzel ....

AKBA YAYINEVİ

Bu kitap 1982 yılında Akba Yayınevi tarafından Tercüme Polis Romanları Serisi'nin 129. kitabı olarak İstanbul'da yayınlanmıştır.

●

B İ R

Şişman, Bertha Cool Elmasla Kaplı, Kuvvetli Parmaklarıyla Hususi Ofisimin Kapı Kolunu Çevirerek İçeriye Yuvarlanır Gibi Girdi. Kızgınlıktan Gözleri Parıldıyordu.

Bu sırada sekreterim **Elsie Brand'la (bir ay evvel olmuş ve hâlen bir neticeye bağlanmamış bulunan bir çocuk kaçırma vak'ası hakkında)** konuşmaktaydık. Bu vak'ayı çözecek olana onbin dolar vereceklerdi. Bertha'nın yüzüne baktım ve «Hepsi bu kadar Elsie,» dedim.

Bertha, Elsie odadan çıkıncaya kadar, elleri kalçasında bekledi, sonra «Hiç hoşuma gitmez...» diye sızlandı.

— Hoşuna gitmeyen ne?

— Burnunu çeke çeke yaptığından pişmanlık duyduğunu söyliyen erkekler!..

— Bundan bana ne?

— Çünki içerde odamda böyle birisi var.

— Adamdan hoşlanmadın mı?

— Hayır, hoşlanmadım.

— Ohalde at dışarı...

— Atamam!

— Niçin?

— Çünki çok parası var.

— İstediği ne?..

— İstediği iyi bir dedektif tutmak...

— Peki, benim ne yapmamı istiyorsun?

Bertha «Donald,» derken, sesini bilhassa tatlılaştırmıştı, «Onunla konuşmanı istiyorum. Sen insanlarla iyi anlaşıyorsun. Herkesin enteresan bir tarafını keşfedersin. Bertha ise bunu yapamıyor. Bertha, ya sever ya sevmez. Sevmezse, o zaman sevmediği kimsenin basmış olduğu topraktan bile nefret eder.»

— Bu adamın hoşuna gitmeyen tarafı neresi Bertha?.

— Her tarafı! İki hafta sonra koşup bize geleceğine, o zaman (yâni kadınla oynaşırken) neden karısını sevdiğini aklına getirmedi?

— Acaba ne kadar parası var?

— İşe elimizi sürmeden peşinen beşyüz Dolar alacağımızı söyledim. Bu suretle bizden vazgeçeceğini tahmin etmiştim. Vazgeçseydi bu sefer de bütün gün üzülecektim, fakat...

— Sen beşyüz Dolar isteyince ne yaptı?

— Cüzdanını çıkardı. Beş tâne yüzlük verdi. Para masamın üstünde duruyor.

— Çek istemedin mi?

— Çek vermedi. Bu paranın vergi defterinde görünmesini istemiyor.

Sandalyemi geri iterek ayağa kalktım «Beni ona götür,» dedim.

Bertha'nın yüzü aydınlandı:

— Seni bu işle alâkalandırabileceğimi , biliyordum Donald! Çok anlayışlı adamsın...

Yürüyerek dışarıya çıktı. Evvelâ, Elsie'nin odasından sonra da kabul odasından geçerek kendi odasına girdi. Ben de arkasından...

Ben odaya girer girmez, masanın köşesindeki, müşteri sandalyesinde oturmakta olan adam endişeyle ayağa kalktı.

Bertha «Mister Fisher,» diye adamın adını söyledi. «Bu da ortağım **Donald Lam**. Bu meseleyi erkek erkeğe gözden geçirmenizin daha doğru olacağını düşündüm.»

Fisher'in saçları pas rengi, kaşları açık kızıldı. Gözleri soluk mâvi renkteydi. Adamda sanki ağlıyarak dışarıya çıkacakmış gibi bir hal vardı.

Benimle «Mister Donald, sizinle tanıştığım için çok **memnun** oldum,» diye tokalaştı. Ama hayâtı boyunca hiç bir zaman memnun olmamış olduğuna yemin edebilirdim.

Bertha'nın sümeninin üstündeki beş tâne yüzlük Dolara baktım.

Bertha ferahladığını belirten bir şekilde içini çekti. İri vücudunu masanın arkasındaki döner koltuğa bıraktı. Sanki artık hiç bir şeyle alâkası kalmamış gibi bir bana bır Fisher'e baktı. Sonra masanın üstündeki Dolarları avuçlayıp çekmeceye attı ve hızla çekmeceyi kapattı.

Fisher «Başımdaki belânın büyük bir kısmını Misis Cool'a anlattım,» dedi.

Bertha «Bir kere daha anlat,» diye baktı. «Bu sefer de Donald'a anlat.»

Fisher uzun uzun içini çekti.

Bertha adamın koruyucusu imiş gibi «Bayın adı **Eddie Fisher,**» diye izah etti. «Kendisi öteberi alım satımıyla uğraşıyor. Evli ve onsekiz aylık bir çocuğu var. İki hafta evvel ticâri bir toplantı için San Francisco'ya gitmiş. Şimdi artık sen devâmet Eddie...»

Fisher sol elinin mafsallarını sağ elinin parmaklarıyla bastırarak çatırdattıktan sonra «Yapmış olduğum şeyleri anlatmak çok güç,» dedi.

Bertha «Parmaklarınızı çatırdatmayın,» diye sinirlendi. «Sonra uzarlar.»

Fisher «Her zaman yaparım bunu,» diye cevap verdi.

Bertha «Vazgeçin yapmaktan,» diye çıkıştı.

«San Francisco'da ne yaptınız?» diye sordum.

— Sa.... Sarhoş oldum.

— Sonra ne oldu?

— Bilmiyorum.

Çok iyi!. diye alay ettim.

— Ge... Geceyi benim odamdan başka bir odada geçirdim.

— Kimin odasıydı?

— Genç bir kadının odasında... Galiba ismi **Lois Marlow**'du.

— Onu nerede tanıdınız?

— Toplantıya katılan kızlardan birisiydi.

— Nasıl bir toplantıydı katıldığınız?

— Küçük deniz tekneleri ve yatlarla alâkalı bir toplantıydı.

— Sizin deniz tekneleriyle ne alâkanız vardı?

— Fiberglass tekne yapan bir fabrikaya para yatırdım. Kıçtan takma motör kullanan teknelerde büyük ilerlemeler yaptık. Muhtelif büyüklükte tekneler yapıyoruz. Ama, bilhassa dörtbuçuk metrelik tekneler üzerinde duruyoruz. Belki farkında değilsiniz Mister Lam, memlekette bu küçük tekneler çok tutuluyor. Bu işe birbuçuk sene evvel para yatırmıştım, iş tahminimizden çabuk büyüdü. Şimdi ise çok daha fazla istek var.

— Yâni şirketin müdürü olarak bu toplantıya iştirak ettiniz, öyle mi?

— Hayır, şirketin sâhiplerinden olarak...

— Affedersiniz.

Fisher «Özür dilemenize lûzum yok,» diyerek tekrar parmak mafsallarını çatırdattı.

Bertha «Vazgeçin şu huyunuzdan,» diye kaşlarını çattı.

Ben «Yâni,» diye hatırlattım. «Lois Marlow toplantıda sizlere hizmet etsin, yardımcı olsun diye bulunuyordu, öyle mi?»

— Bir bakıma öy.... öyle... Toplantıda bir düzine ka-

dar genç kadın vardı. Onların niçin ve nereden geldiklerini bilmiyorum... Yâni toplantı bittikten sonra tertiplenen eğlencede meydana çıktılar. Hepimiz oteldeki dâirelerimize çıktık. Bu dâireler, kıçtan takma deniz motörleri imal eden fabrika yetkililerinden birisi tarafından tutulmuştu.

— Motörün ismi ne?

— Jensen Thrustmotor! **Carl Jensen** şirketin en büyük hissedarı ve idârecisi... İşini bilen bir adam. Hakikaten çok güzel ve kuvvetli bir motör yapmışlar. Bir sürü resim gösterdi. Deniz kayağı, motör yarışı yapılırken çekilmiş resimler. Tabii bu arada bir sürü güzel kız da resimlerde yer almış. İşte eğlencede resimlerdeki bu kızlar da vardı.

— Yâni oraya müşterileri eğlendirmek için mi getirilmişlerdi?

— Evet.

— Siz de Lois Marlow'la bu arada mı tanıştınız?

— Birkaç defâ kadehime içki koydu. İnsana dokunmayan cinsten bir meyve punçu içiyorduk.

— Şampanya içmediniz mi?

— Onu sonradan içtim.

— Bir hayli içtiniz mi?

— Evet, içtim.

— Kadehleri Lois mi doldurdu?

— Evet.

— Kaç defâ doldurdu?

— Çok özür dilerim, hatırlamıyorum Mister Lam! Çok çekici ve neş'eli bir kızdı.

— Pekalâ! Şimdi ne istiyorsunuz? Niçin geldiniz?

Eddie «Bunun için,» diyerek iç cebinden bir zarf çıkardı ve bana verdi. Mektup San Francisco'dan postaya atılmıştı. Üstünde Fisher ismi ve tam adresi, iş adresi yazılmıştı.

— Bu mektubu okumamı mı istiyorsunuz?

Eddie başını salladı.

Mektubu zarftan çıkardım. Daktiloyla yazılmıştı ve şöyle diyordu:

Efendim:

Sizin gibi adamlar; dünyânın kötülüklerinden, insanların fenâlık yapmalarından, bugünkü medeni dünyâmızda herkesten fazla kabahatlıdırlar.

Sizin gibi kimselerle karşılaşmamış olsaydı, Lois Marlow, nâmuslu, iyi bir kadın olarak kalırdı. Onun heyecânı seven bir yaradılışı var. Arkadaşlıktan hoşlanan bir kız, dâimâ eğlenmek ister. Siz onu sarhoş ettiniz ve inanmış olduğu ahlâk kaidelerini çiğnemesine sebep oldunuz. Kendinizi kadınların deli olduğu bir şeytan gibi gösterdiniz ve onu baştan çıkardınız. Esâsında ona karşı en küçük bir alâkanız bile yoktu. Sâdece bulunduğunuz anda hoş vakit geçirmek arzusundaydınız. Evli olduğunuzu tahmin ediyorum. Tabii bu hususu kat'i olarak öğreneceğim. Size tekrar yazacağım.

George Cadott

Mektubu Bertha'ya uzattım.

Bertha «Daha evvel okudum.» diyerek almadı.

Eddie Fisher «Çok feci bir durum. Tam mânâsıyla felâket... Bu vaziyeti **Minerva**'ya kat'iyyen izah edemem.» dedi.

— Minerva karınız mı?

Eddie, «Bu mektup beni perişan etti Mister Lam.» diye başını salladı.

— George Cadott kim?

— Bilmiyorum. Bugüne kadar ismini bile duymamıştım.

— Peki, Lois'le olan arkadaşlığınız nasıldı?

— Size daha evvel söyledim. Sarhoştum, hiçbir şey hatırlamıyorum. Kendimde değildim.

— Kadının odasında mıydınız?

— Bir kadının odasındaydım. Galiba onun odasıydı.

— Olanları anlatın bana...

— En son hatırladığım şey susadığım. Boğazım yanıyordu. Şampanyayla serinledi. Sonra yumuşak bir el alnımı ovuşturdu, gerisi karanlık... Fakat arada bir midemin bulandığını hatırlıyorum. Sonra kendime geldim. Sabah olmuştu. Bir odada, koltuğun üstünde yatmaktaydım. Elbiselerim çıkarılmıştı. Üstümde bir battaniye vardı. Bitişikte bir yatak odası gördüm. Kapısı açıktı.

— Sonra ne yaptınız?

— Kalktım. Etrâfa baktım. Feci şekilde başım ağrıyordu. Bir bardak su bulmak için yandaki kapısı açık yatak odasına girdim. Yatakta bir kadın yatıyordu.

— Yatakta yatan Lois Marlow muydu?

— Bilmiyorum. Bildiğim tek şey saçlarının sarı olduğu. Arkası bana dönüktü... Onu rahatsız etmek istemedim.

— Sonra ne yaptınız?

— Elbiselerim bir sandalyenin üstündeydi. Onları giydim. Apartman dâiresinden çıktım. Hiç tanımadığım bir binâda idim. Asansörün yerini buluncaya kadar koridorlarda bir hayli dolaştım. Sokağa çıkınca taksi aradım. Bulamadım. Kenar mahallelerin birisinde bulunduğumu tahmin ettim. Ana caddeye doğru yürüdüm. Şans eseri, bir takşiye tesâdüf ettim. Işâret etmeme bile lüzum kalmadı. Taksi şoförü beni görür görmez durdu. Ona otelimin adresini verdim. Beni otele bıraktı.

— Apartmandan çıkarken sizi kimse gördü mü?

— Maalesef gördü.

— Kim gördü?

— Bilmiyorum... Koridorda bir adam geliyordu... Galiba apartmanda bırakmış olduğum kadınla bir alâkası vardı Öyle tahmin ettim. Benim apartman dâiresinin kapısını açıp dışarıya çıktığımı görünce birdenbire durdu.

— Bir şey söyledi mi?

— Hiçbirşey söylemedi.

— Kaç yaşlarındaydı?

— Otuz, otuz iki yaşlarında... O anda fazla dikkat etmedim.

— Boyu nasıldı?

— Orta boyluydu.

— Lois Marlow'a kartınızı vermiş olacaksınız. İş adresinizin bulunduğu kartı...

— Haberim yok. Bu şekilde düşünmenizin sebebi ne?

— Bu mektuptaki adres... Adresinizi o karttan alıp bu mektubu göndermiş olmalı. Mektubu ne zaman aldınız?

— Dün öğleden sonra...

— Toplantı ne zaman oldu?

— İki hafta evvel!

— Pekalâ! Adresinizi Lois Marlow'a bırakmış olduğunuz karttan aldığı âşikâr... Evden çıkarken sizi gördü. Demek ki o gündenberi kim olduğunuzu biliyordu. Niçin bu zamana kadar bekledi?

— Bilmiyorum.

— Ben biliyorum. Sizin durumunuzu tetkik ediyordu. İlkönce maddî bakımdan ne vaziyette olduğunuzu öğrendi. Sizi ısırmaya hazırlanmışlardı. Fakat ne büyüklükte bir parça koparabileceklerini anlamaya çalıştılar.

Eddie «Çalıştılar mı?» diye hayret etti.

— Tabii çalıştılar. O adam ve Lois berâber çalışıyorlar.

— Oh, hayır! Berâber olmadıklarından eminim. Lois çok iyi bir kız, sonra ondan çok memnun kalmıştım Mister Lam. İnanmayışımın sebebi var.

— Sebep ne?

— Lois'in çok ciddi olarak benimle alâkalandığından eminim. Benden çok hoşlanmıştı. Bir erkek kendisinden hoşlanan kadını anlar. Sonra ona evli olduğumu da söylememiştim.

— Evli olmadığınızı mı söylediniz?

Eddie «Ben...» diye başladı. Sandalyesinden, rahat-

sız olmuş gibi doğruldu. «Size daha evvel de söyledim,» diye devâm etti. «Bütün olanları hatırlıyamıyorum.»

— Pekalâ! Yapabileceğiniz iki şey var. Ya parayı ödeyeceksiniz veyâhutta mücâdele edeceksiniz. Ödemeyi kabul edecek olursanız, birinci ısırışta muvaffak olmuş olacaklar. Onu ikinci saldırı tâkibedecek. Ondan sonra yavaş yavaş burguyu çevirip sizi mümkün olduğu kadar çok korkutmaya çalışacaklar. Aksini yaparsanız, yâni mücâdeleyi kabui ederseniz, o zaman da herşeyin meydana çıkması ihtimâli var. Hangisini tercih ediyorsunuz şimdi?

— Her ikisini de yapmak istemiyorum Mister Lam. Parayı ödemek de istemiyorum, şeyi yapmak da!.. Oh, keşke San Francisco'ya gitmemiş olsaydım. Ben... Ben de niçin sarhoş olduğumu bilmiyorum. Ben...

— Unutun bunları... Hepsi olup bitmiş artık. Geri çeviremezsiniz. Zâten keşke kelimesi çok lüzumsuz. Lûgatlardan çıkarılmalı! Demek evlisiniz. Bana karınızdan bahsedin biraz...

— **Minerva** belki de dünyânın en fevkalâde kadınıdır.

— Geniş görüşlü mü? Anlayışlı mı?

— Fevkalâde bir kadın...

— Peki öyleyse, eve gidip her şeyi karınıza anlatın. Toplantıda karşılaştığınız kadının sizi sarhoş ettiğini, sonra da şantaj yaptığını söyleyin. Bu yol size beş yüz Dolar kazandırır.

Bertha Cool bana **baktı.**

Eddie rahatı kaçmış gibi sandalyesinde sallandı.

«Pekalâ,» diye sabırsızlandım. «Ne yapalım o halde?»

— Minerva'yı tanımazsınız. Fevkalâde, çok anlayışlı ve sempatiktir. Dünyânın en iyi kadınıdır. Bunu herkes bilir. Fakat sadakatsizliği asla affetmez.

— Burada sadakatsizlik diye bir şey yok.

Cevap vermedi.

— Var mıydı?

— Ne yaptığımı hatırlayamadığım için, bunu ispat edemem. Galiba siz evli değilsiniz Mister Lam?

— Evet, evli değilim.

— Tahmin etmiştim!

— Olanları öğrenecek olursa karınız ne yapar dersiniz?

— Be... Beni terkeder, çocuğu da alır.

— Çocuğunuz kaç yaşında?

— **On sekiz aylık...**

— Evleneli nekadar oldu?

— **Bir seneyi biraz geçti.**

— Ne! Ben mi yanlış anladım, yoksa siz mi yanlış söylediniz?

— Hayır doğru söyledim. Bu uzun bir hikâye. Çocuk Minerva'nın üvey kızkardeşinin... Karım onu evlât edindi. Zâten insanlara dâimâ yardım eder. Üvey kızkardeşinin kocası çocuk doğmadan öldü. Çocuk doğduğu zaman, Minerva'nın kız kardeşi kendisinin de öleceğini biliyordu. Minerva'ya mektup yazdı. O da elinden geleni yaptı. Kadın ölünce Arizona'ya gitti, cenâzeyi defnetti ve çocuğu alıp döndü.

— Bunlar siz evlenmeden evvel mi oldu?

— Evlendikten iki ay sonra...

— Peki farzedin ki karınız her şeyi öğrendi. İşler çok berbat oldu ve karınız sizden ayrılmak istedi. O zaman ne olur? Mallarınız müşterek mi yoksa ayrı mı?

— Bi... Bi... Bir avukata gitsem daha iyi! Karımın parasını ben idâre ediyorum. Bana aylık ve kârdan da yüzde veriyor. Para üvey kızkardeşinin mallarının satılmasından elde edildi. Galiba Minerva'nın kızkardeşi bir takım işlere para yatırmışmış. Ayni zamanda petrol şirketlerinin hisse senetleri de varmış. Minerva her şeyi sattı, paraya çevirdi. Ondan sonra da işe yatırmam için paraları bana verdi. Para otuzbin Dolardı. O zaman her şey ucuzdu. Parayı iyi bir şekilde çalıştırdım ve kazandım. Bugün otuzbin Dolar, ikiyüz elli bin Dolar oldu.

— Vergiler ödendikten sonra mı?

— Hayır. Tabii sermâye dışındaki kazançtan vergi

ödenecek. Parayı bir uranyum mâdeni işine yatırmıştım. Çok kâr ettik.

— Karınız size ne kadar aylık veriyor?

— Kâr arttıkça tabii aylığım da artıyor. Senede şimdi onbin Dolar ve kârdan da yüzde on alıyorum.

— Yüzde onu ne zaman alıyorsunuz?

— Bu husus hakkında bir şey konuşmadık. Sâdece kârın yüzde onu dedik. Tabii şimdilik kârların hepsi kâğıt üzerinde...

— San Francisco'ya gitmem lâzım. Onlara bir gözdağı vermeliyim. Başıma neler geleceğini bilmiyorum. Paraya ihtiyâcım olabilir. Polisten de yardım istiyeceğim.

Eddie «Kimse duymamalı, kimse duymamalı,» diye sinirlendi. «Hiç unutmayın, en ufak bir şeyin etraftan duyulmasını istemiyorum. Minerva'nın hiç bir şeyden haberi olmamalı...»

— Bu iş size bir hayli paraya patlıyacak. Netice alacağımı da hiç bir şekilde garanti edemem.

— Kaç para?..

— Bu işi tamâmen temizliyecek olursam, bir daha kimse sizi rahatsız etmiyecektir. O takdirde maaşınızdan büyük bir kısmını vermeniz icâbedecek. Parayla birtakım yardımları da satın alabilirim.

— Tamam Mister Lam, tamam, kabul ediyorum. Herhalde ikiniz birden gitmezsiniz? Bir kadının peşinden... Yâni Misis Cool...

Bertha «Donald'ı yanlış anlamayın,» diye sabırsız sabırsız başını salladı. «Ufak tefektir ama, kafasını kullanır ve çok iyi çalışır. Bu belâyı birisi temizliyecekse, o da Donald'ın kendisidir. Dediği gibi bu iş para işi...»

Eddie «Bunu göze almıştım,» dedi.

Bertha bana baktı ve güldü:

— Şimdi parayı aldığımıza dâir makbuzu hazırlıyorum Donald! San Francisco tayyâresinde yerini ayırtsan iyi edersin.

İ K İ

Şehirlerarası Telefonla San Francisco'da, Motörlü Vasıtalar Kısmında Çalışan Arkadaşımla Konuştum. İhtiyâcım Olan Bilgiyi Ben San Francisco'ya Varıncaya Kadar Temin Edeceğine Söz Verdi.

San Francisco'da hava meydanından tekrar telefon ettim ve Lois Marlow'un haberleşme memuru sertifikası bulunduğunu, yaşının yirmiyedi olduğunu ve Wisteria Apartmanlarında oturduğunu öğrendim.

Wisteria Apartmanları, San Francisco'nun kendine has binâlarındandı. Dar cepheli, beş katlı, bir müdürü olan ve istenilen dâirenin ziline basınca kapı önündeki âhizeden konuşulabilen binâlardan birisi...

Lois Marlow 329 numaralı dâirede oturuyordu. Zile bastım ve bekledim.

Bir müddet sonra bir vızıltı işitildi. Sokak kapısı kendi kendine açıldı. Artık içeriye girebilirdim.

Lois çok demokrat olmalıydı. Zili çalanın kim olduğunu anlamaya bile lûzum hissetmeden sokak kapısının zilini duyunca hemen kapı otomatiğine basmıştı.

Onbeş vatlık bir ampül, içerisi kırmızı kadife kaplı ve yaldız boyalı asansörü şöyle böyle aydınlatıyordu. Üçüncü katın düğmesine parmağımı bastım. Kapı kendi kendine kapandı. Asansör yavaş yavaş yukarıya doğru çıkmaya başladı. Üçüncü katta asansörden çıktım 329 numarayı buldum. Kapının yanındaki sedef zil düğmesine bastım.

Kapıyı açan kadının bakışlarından çok serbest olduğu anlaşılıyordu. Kendisi de bunun farkındaydı. Sarışındı ve San Francisco'da yaşıyan bütün kadınlarınki gibi cildi pürüzsüz kadifeye benziyordu. İri gri renkte gözleri vardı. Beni baştan aşağı süzüyor ve nereden tanıdığını çıkarmaya çalışıyordu.

«Sizi tanıyor muyum acaba?» diye güldü. Güldüğü zaman her iki yanağında birer çukur meydana geldi.

— Tanımıyorsunuz.

Genç kadın «Korkarım ki yanlış apartmana, yanlış dâireye ve yanlış kimseye geldiniz,» dedi. Fakat kapıyı kapamıyor ve tebessüm etmeye devâm ediyordu.

— İçeriye girip ne istediğimi anlatabilir miyim?

«Hayır,» diye güldü yine...

— Pekalâ! Burada anlatırım ohalde. Adım Donald Lam. Mister Eddie Fisher'in arkadaşıyım. Bu isim size bir şey hatırlatıyor mu?

— Hiçbir şey hatırlatmıyor.

— Eddie Fisher?

Genç kadın başını salladı.

— Deniz tekneleri motörleri toplantısını hatırlıyor musunuz? Kıçtan tak...

Genç kadın «Oh, bir dakika,» diye sözümü kesti. «Adı neydi adamın?»

— Fisher .. Eddie Fisher...

Gözlerinden hatırlamış olduğu anlaşılıyordu.

— Ne olmuş Eddie Fisher'e?..

— George Cadott isminde birisini tanıyor musunuz?

Genç kadın «Aman Allahım,» diyerek yana çekildi ve kapıyı arkasına kadar açtı:

— İçeriye girin. İsminiz ne demiştiniz?

— Lam.

— Küçük adınız ne?

— Donald!

— Peki içeriye girin Donald! İçeriye girin ve her şeyi unutun. Niçin bütün bunları soruyorsunuz?

Oturma odasında bir divan vardı. Eddie Fisher'in geceyi bu divanın üzerinde geçirdiği anlaşılıyordu. Oturma odasının yanındaki kapıdan yatak odasına geçiliyordu. Her iki tarafa açılıp kapanan bir başka kapıdan mutfağa gidiliyordu. Dâire çok iyi bir şekilde döşenmişti. En ufak te-

ferruat bile düşünülmüştü. Etrâfı hafif bir parfüm kokusu sarmıştı.

Lois Marlow düşer gibi, gelişi güzel, bir sandalyeye oturdu ve nylon çamaşırlarını gözlerimin önüne serdi.

— George mesele mi çıkardı Donaid?

— Çıkarmak sevdâsında!..

— Onunla ne yapacağımı bir türlü bilemiyorum. Acaba kloroform verip bayıltsam mı?

— Eddie Fisher evli!..

— Bir dakika! İlkönce şu meseleyi halledelim. Eddie Fisher kırmızı saçlı, parmak mafsallarını durmadan çatırdatan adam mı?

— İşte o adam...

Boğuk boğuk güldü. Kadının kahkahası bana müzik gibi geldi.

— Eski kurt zampara rolü oynaması çok tuhaftı. Kendinden geçmişti o anda...

— Tahmin ediyorum. O gece ne oldu?

— İçmiş olduğu meyva punçlarından sonra su gibi şampanya dikti kafasına... İçkileri karıştırması aleyhine oldu.

— Sonra ne oldu?

— Banyoya gitti sonra...

— Daha sonra?

— Her şeyi bütün teferruatıyla öğrenmen lâzım mı?

— Evet, lâzım...

— Bütün üstündekilerini çıkarıp etrâfa fırlattı.

— Sonra?..

— Divanın üstünde hazırladığım yatağa yatırdım.

— Başka bir şey olmadı mı?

— Niçin soruyorsun?

— George Cadott ona bir mektup yazdı.

— O bunu yapar.

— Pekalâ! Ben hususi dedektifim. İşte hüviyetim, işte bu da kartım.

Karta baktı ve «B. COOL kim?» diye sordu.

— (B.) Bertha demek. Bertha Cool, çok aksi, kaba, yüzyirmi kiloluk kemik ve adaleden ibâret zengin bir dul bayan... İri bir dikenli tel kangalı kadar sert ve can actıcı... Vücudunun şekli de tam kangala benziyor. Görsen çok seveceksin onu...

— Ne kadar hoş!

— Ben pek ona benzemem. Kendimi oldukça huysuz bulurum.

Dikkatli dikkatli baktı:

— Hem de cehennem zebânisi gibi huysuzsundur. Donald bahse girerim ki, kadınlar seni görünce çocukları gibi kucaklayıp sallamak isterler. Onlarla çok kavga ettiğinden eminim.

Kaşlarımı çattım:

— Buraya hususi hayâtımın münâkaşasını yapmaya gelmedim.

— Niçin yapmayalım? Sen benimkinin münâkaşasını yapıyorsun ama...

— Mektubu yazan benim tanıdığım değil...

Güldü, sonra birden ciddileşti. «Onu çok evvel boğmalıydım,» diye mırıldandı.

— Bu tahmin ettiğimiz gibi bir şantajsa çok pişman olacaksın. Eline bir kuruş bile geçmiyecek. Başına gelecek olanlar seni şaşkına çevirecek. Hattâ ismin polis kayıtlarına bile geçecek...

— Aptal olma, şantaj değil bu Donald...

— O halde ne?

— Anlatmak çok zor, George'u çok severim. Candan, samimi kendine has bir tip... Günün birinde dünyâyı ateşe vermeye kalkarsa şaşmam. Beni sevdiğini zannediyor. Uzun zamandanberi böyle düşünüyor.

— Sen ona karşı ne şekilde düşünüyorsun?

— Bâzan beni canımdan bezdirir. Bâzan konuşmalarına hayran olurum. Yaptıklarımı beğenmez ama, yine de beni sever.

— Ne yapıyor?

— Düşünüyor.
— Yâni geçinmek için ne yapıyor dedim.
— Bir şey yapmıyor. Parası var, mirasa kondu.
— Ne kadar mirasa?..
— Çok para kaldı.
— Hayatta neyle meşgul oluyor?
— Büyük bir roman yazıyor. Amerikalıların hayâtına dâir bir roman... Sonra resim yapıyor. Politikayla uğraşıyor. Bu bozuk dünyâda dürüstlüğü keşfetmeye çalışıyor.
— Onunla bu şekilde uğraşmak zor değil mi?
Oturuşunu değiştirdi. Gülüşü ve bakışları hayâtı kolay yaşama felsefesini aksettiriyordu:
— Donald! Bütün erkekler aynıdır. Zamanla hepsi birbirine benzer. Yaşanması güç kimseler olurlar. Sen kozlarını masanın üstüne açtın, ben de kartlarımı masanın üstüne koyuyorum. Açık oynıyalım. Birçok yer gördüm. Neşeli bir hayat geçirmeyi, gülmeyi severim. Değişiklik ve yaşamak hoşuma gider. Artık yavaş yavaş değişik hayattan yorulmaya başladım. Hep bir şapkacı dükkânım olsun isterdim. Şimdi satılık bir dükkân da var. George o dükkânı bana almak istiyor. Tabii borç senedi vereceğim. Şimdi beni dinle Donald. Sen veyâhutta o acayip B. Cool herhangi bir şey yapacak olursanız, cehennemi başınıza yıkarım sizin. Hayâtınızda görmediğiniz şeylerle karşılaşırsınız.
— George şapkacı dükkânını sana niçin almak istiyor?
Lois «Bilemem,» diye çekingen davrandı. «Bir şey söylemedi... Bana daha bir şey söylemedi.»
— Seninle evlenebilmek için mi?
— Aman Allah korusun. Onunla tekrar evlenmek mi?..
— Tekrar onunla evlenmem de ne demek?
Lois «Daha evvel evlenmiştik,» diye yere baktı. «Fakat yürümedi.»

— George senden acaba ne istiyor?

— Nişanlılık imtiyâzını kullanmak. Beni korumak da istiyor. Satılık olan şapkacı dükkânını almak istiyorum. George, benim serseri hayâta meylim olduğundan korkuyor.

— Serseri hayat demekle neyi kastediyor?

— Bütün erkekler ayni şeyi kastederler. **Bir tânesiyle yaptığınız şeyi bir başkasıyla da yaparsınız, serserilik kabul ederler.**

— George, Eddie Fisher'in başını derde sokacak mı acaba?..

— George'un ne yapacağını Allah bilir.

— Bana onun adresini verebilir misin?

— Hayır, George'la aranızda en az bir milyon mil uzaklık olsun isterim.

— Şansın yok öyleyse, Lois. Onu görmeye gideceğim.

— Daha George'u görmedin mi?

— Hayır.

— Bana karşı dürüst davrandın. Ona telefonla haber vereceğim. Onu bulamıyacaksın.

— Bir faydası olacağını zannediyorsan hemen telefon et, serbestsin.

— Telefon etmem seni vazgeçirmiyecek mi?

— Hiç bir şey beni durdurmaz Lois! Profesyonelim ben... Ahbâbı muhakkak göreceğim. Hayâtın hakikatlerini ona anlatacağım. Ona, Eddie'yi rahatsız edecek olursan veyâhutta Eddie'nin karısına toplantı gecesi olanlardan bahsedersen diyeceğim, kendini cehennemde bulacaksın.

— Yâni ona gözdağı mı vereceksin?

— Evet.

— Bütün bu dediklerini yapacağına inanıyorum.

— Eddie'yi acaba nereden haber aldı?

Lois'in yüzü buruştu:

— Koridorda üç kapı aşağıda, 316 numarada Dutton

isminde birisi oturuyor. Horace Dutton... Caroline isminde sinsi bir kadınla evli... Caroline, George'un yeğenidir. O da George gibi aynı kimseden miras aldı. Büyükbabaları ölünce mirasa kondular. Caroline'in de kocasının da memleketten sürülmelerini veyâhutta bir otomobil kazâsında ölmelerini isterdim. Hangisi olursa...

— Seni kontrol mu ediyorlar?

— Horace Dutton, George'un arkadaşı... Horace Dutton'un şansı olsaydı belki iyi bir adam olurdu. Fakat Caroline'le berâber olduğu müddetçe hiç bir şey olamaz. Dutton âciz bir adam. Caroline yalandan yüzüne gülüyor onun ve aylık ihtiyâcı olan parayı veriyor. Horace da resim yapıyor ve George'un arkadaşı... Caroline benim yüzüme gülüyor ama, arkadan kuyumu kazıyor. Dar düşünceli, zehir dilli, her şeye burnunu sokan bir tip... İnsanı bir hafta içinde berbat eder. Horace Dutton, Eddie Fisher'i, benim evimden çıkarken görmüş. Tabii hemen gidip gördüğünü karısına söylemiş. O da George'a yetiştirmiş. George buraya gelip ateş püskürdü. Evimde bütün gece bir erkeği alıkoyduğumu, kötü kadın olduğumu ve kötü yola düştüğümü söyledi. Ben de ona (Tamam, şapkacı dükkânını ister al ister alma, kendi hayâtımı yaşayacağım, istediğim gibi eğleneceğim) dedim. (Sen benim hayâtıma hükmedemezsin, kimsenin bana karışmasını istemiyorum.) diye ilâve ettim.

— Sonra ne oldu?

— George'u dışarıya attım.

— Daha sonra?..

— Etrafta dolaştı. Toplantıya katılanlardan birisini buldu. Benim, Eddie Fisher'ı baştan çıkarmaya çalıştığımı öğrendi.

— Niçin onu baştan çıkarmaya teşebbüs ettin?

— Çünki, bu şekilde hareket etmem için Carl Jensen bana ikiyüzelli dolar verdi. Zirâ Jensen, yapmakta olduğu motörleri Eddie Fisher'e satmak istiyordu. Onu elde etmemi istedi. Şahsen şimdi ne ikiyüzelli doları alsaydım, ne

de Eddie Fisher'e rastlasaydım diye düşünüyorum. Fakat ben de yaşamalıydım, paraya da ihtiyâcım vardı. Hepsi okadar!..

— George'un tekrar geleceğini zannediyor musun?

— Evet, gelecek!

— Geldiği zaman, şapkacı dükkânı için lüzumlu parayı verecek, öyle mi?

— Tabii!. Fakat daha önce benden özür dileyecek.

— Toplantıda müşterileri eğlendirmek ve baştan çıkarmak için para aldığını öğrenirse, yine özür dileyecek mi?

— Eğlendirmek ne demek yâni?..

— Bu kelimeyi sen kullandın.

— Ben sâdece çok içki içmesini temin ettim ve ona âşıkmışım gibi davrandım.

— Sonra?

— Bir müddet sonra Fisher aşk numaralarına başlayınca, işi şampanya içmeye döktüm. Zirâ onun kendinden geçmesini ve divanda yatmasını istiyordum. Ertesi sabah Carl Jensen'e gidecek, bana yaptıkları için Fisher'i tokatlıyabileceğini haber verecektim. Zira Eddie Fisher ne yaptığından habersizdi.

— Eddie'ye tokat attın mı?

— Fisher'i hiç gördün mü?

— Evet, gördüm.

— Sen kadın olsaydın ne yapardın? Yatakta yatar sabaha kadar onun mafsallarını çatırdatmasını dinler miydin?

Güldüm.

Lois «Tamam,» dedi. «Sen bana dürüst davrandın, ben de sana karşı dürüst hareket ettim.»

— George Caddot'u nerede bulabilirim?

— Ona aklına gelen heryerde rastlıyabilirsin. Ben şahsen karşılaşmanızı istemiyorum. Onu bulamayacağını da hâlâ iddia ediyorum..

— Onun Eddie Fisher'e bir mektup yazdığından haberin yok muydu?

— Allah şâhittir ki, haberim yoktu.

— George gelirse, ona mektup yazdığını öğrendiğini söyliyecek misin?

— Bu, duruma bağlı...

— Ne gibi duruma?

— Bir sürü şey var işte!..

— Ona haber ver. Fisher'e tekrar mektup yazacak olursa, Misis Fisher'e toplantı gecesi olanları haber verirse, kısaca bu şekilde mektup yazmaya devâm edecek olursa bilsin ki aklına gelmeyen belâları üstüne yığarım.

— Bunları sen kendin söyle ona...

— Onu göremezsem tabii söyliyemem.

— Doğru!

— Niçin ona haber vermeyi düşünüyorsun da, bana yerini söylemiyorsun?

— Çünki şapkacı dükkânını alabilmem için tâkibedilecek bir yol değil bu... Sen şimdi uslu çocuklar gibi, defolup çık bakalım evden... Tâmir edeceğim şeyler var. Sonra da oturup müşterine ne şekilde faydalı olabileceğimi düşüneyim.

— Bana yardım et.

Beni kapıya kadar itti.

«Allahaısmarladık,» diye kapıdan çıktım. «Yaramazlık etme!»

Yüzünü buruşturdu.

— Bunları bırak da George söylesin. Zirâ, o, bu şekilde konuşur. Mamafih tembih ettiğin şeyleri unutmayacağım.

Ü Ç

George Cadott'un Peşine Düştüm. Ama Lois İyi İş Becermişti.

George Cadott'un evini bulmak zor olmadı. Ben gelmeden bir saat evvel evden ayrılmıştı. Kapıcıya birkaç

gün eve gelmiyeceğini söylemiş, mektuplarını iyi bir yerde saklamasını tembih etmişti. Spor bir otomobili vardı. Kapıcıdan otomobilin markasını, rengini ve plâka numarasını öğrendim.

George saklanacak olursa onu normal yollardan bulmama imkân yoktu. Bu bakımdan Lois haklıydı.

Telefonla araştırma yapmayı düşündüm. San'at galerilerine, artist kulüplerine, modellere telefon ettim. Nihâyet bir resim galerisi sâhibinin Horace Dutton'u tanıdığını öğrendim. Dükkânında Horace Dutton'un satılık bir kaç resmi vardı. Ona birkaç sual sorduktan sonra, başka Dutton'u aradığımı söyleyerek telefonu kapattım. Sonra çıkıp resim galerilerinin bulunduğu yere gittim. Telefonda konuştuğum galeriye girdim. Dükkândaki bütün resimler modern san'at eserleriydi. Şahsen böyle resimlerden nefret ederdim. Nihâyet altında Horace Dutton yazılı bir resim gördüm.

Resmin ismi (Sahrâda Güneş)ti. Yetmiş beş Dolar fiat konmuştu. Sanki tuvalin üstüne, kaynamış yumurtanın sarısı dağılmıştı. Artist boyayı pantolonunun arkasıyla sürmüş olmalıydı. Başımı bir sağ tarafa, bir de sol tarafa yatırarak resme baktım. Sonra baş parmağımla işâret parmağımı birleştirerek meydana getirdiğim halkanın içinden tetkik ettim. Bir yaklaştım, bir uzaklaştım ve öyle baktım. Galeri sâhibi şaşkın şaşkın beni seyrediyordu.

Hemen yaklaştı:

— Hoşunuza gitti mi?

— İnsanı büyüleyen bir havası var.

— Tamâmen haklısınız!

— Hemen insanın dikkatini çekiyor.

— Çok doğru...

— Çerçevesi biraz tuhaf kaçmamış mı dersiniz?

— Hayır, diğer çerçeveleri de tecrübe ettik. Fakat en uygunu bu!..

— Size belki biraz acayip gelecek ama, ben bu canlılığı mor renkte bir çerçeve içinde seyretmeyi tercih ederdim.

— Mor renkte çerçeve mi! Hiç duymamıştım bunu...

— Tabiat!.. Mor renk gölgeleri biraz daha koyulaştırır. Resimdeki parlak güneşin gözleri rahatsız eden canlılığını mor renk biraz olsun önler. Optik bir bakışla yâni... Güneşli bir yerde gölgelik, insanı rahatlatır. Eskiden California'nın güneşine karşı, kerpiç İspanyol evlerini yapmamışlar mıydı? Kerpiçten yapılan evin loşluğu insanları dinlendiriyordu.

Galerinin sâhibi itiraz etmedi. Zirâ, Horace Dutton'un şu rezâlet resmi için yetmişbeş Dolar alacaktı. Zâten bütün dükkân sâhipleri müşterinin suyuna gitmeyi tercih ederler. Ay'ın İsviçre peynirinden yapıldığını, üstündeki kraterlerin de peynirin delikleri olduğunu söyleseydim, adam yine başını sallayıp beni doğrulayacaktı.

— Daha evvel de buradan bir şeyler aldınız herhalde...

— Galiba George'un resmini almıştım. Elinizin baş ve işâret parmaklarıyla bir halka yapın ve resmi bu dâirenin içine alarak tetkik edin.

Dediklerimi yaptı ve «Evet, evet,» diye yapmacık bir hayretle mırıldandı.

— Çok daha iyi, öyle değil mi?

— Hakikaten çok daha iyi anlıyor insan...

Fakat neyi daha iyi anladığını soracağımdan korkuyor gibi bir hâli vardı.

— Yuvarlak ve mor bir çerçeve... Çerçevenin üstünde de yaldız boyadan bir çizgi olmalı...

Adam «Yuvarlak Çerçeve mi!» diye hayretle gözlerini açtı.

Kendimden emin bir edâ ile «Tabii,» diye başımı salladım. «Bunu yapan artist de bu dört köşe çerçeveyi beğenmiyecektir. Resimdeki herşey yuvarlak. Yuvarlak güneş, yuvarlak hâleler, herşey yuvarlak... İşte bunun için parmaklarımı dâire yapıp bakıyordum. Anladığınızı zannetmiştim.»

Adam acele acele «Anladım, anladım,» diye cevap verdi. «Ben sâdece yuvarlak çerçeve yapmanın zorluğu üs-

tünde duruyordum. Sizin düşündüklerinizi tabii ki takdir ettim. Mor rengin gözleri dinlendirdiğini ben de anladım şimdi!»

— Tamam! Bu hususta resmi yapan artistle konuşmıyacak mısınız?

— Tabii... Resmi satın alacak olursanız konuşurum. Ben de...

— Satın alacağımdan şüpheniz olmasın. Herhalde zamânınızı boşuna sarfettirdiğimi zannetmezsiniz. İstediğim şeyler yapılırsa satın alırım. Bir gün bu san'atkârın çok meşhur olacağından eminim.

Cüzdanımı açtım. Tomar hâlinde duran paranın içinden üç tâne yirmilik dolar çıkardım:

— Bu resmi yapan san'atkârla nerede temas edebilirim?

— Sizin için randevu alabilirim.

— Çok iyi, ne zaman yaparsınız bunu?..

— Tabii, ilkönce onunla konuşmam lâzım...

— Telefonu var mı?

— Evet, var.

— Niçin ona telefon etmiyorsunuz öyleyse?... Bir müşterinin resim hakkında konuşmak istediğini söyleyin... Bilhassa resmin çerçevesi hakkında resmi yapan kimseyle konuşmak isterim. Resmin çerçevesini değiştirmeden evvel ressamın fikrini almayı tercih ederim.

— Fakat resim sizin artık. Beyefendi... şey...

— Adım Billings, Donaid Billings...

— Resim sizin artık Mister Donald. İstediğiniz çerçeveyi kullanabilirsiniz.

— Ben san'at'a hürmet ederim. İnsan bir resmi satın alabilir, onu saklıyabilir, ona bakabilir, evine asabilir, fakat resmin mânâsını değiştirmeye onu bozmaya hakkı yoktur. Ressamın müsaadesini almayı tercih ederim.

— Ressama yetmiş beş Doları ödediğinizi söylediğim zaman, resmi ne yaparsanız yapın aldırmıyacağından eminim.

Sonra birdenbire çok yersiz konuşmakta olduğunu farketti.

«Ha, ha,» diye güldü. «Tabii ki şaka yapıyorum. Hemen şimdi Mister Dutton'a telefon ederim.»

Adam telefondaki konuşmayı duymamı istemedi. Telefon etmek için içerdeki odaya girdi. Üç dakika sonra dışarıya çıktığı zaman memnun memnun gülümsüyordu:

— Mister Dutton, Wisteria apartmanında, 316 numaralı dâirede oturuyor. Resim hakkındaki fikirlerinizi söylediğim zaman çok alâkadar oldu. Sizinle konuşmayı çok istiyor. Birbuçuk saat kadar daha evde olduğunu söyledi.

— Çok iyi! Şimdi lûtfen resmi sarın ve bana bir makbuz verin. Hemen gidip Mister Dutton'u göreceğim.

— Arzu ederseniz resmi biz yerinize yol...

— Hayır teşekkür ederim. Acelem var. Ressamla resim yanımdayken konuşmak istiyorum. Ondan sonra hemen gideceğim buradan ..

Bir kâğıda sarılmış olan resmi ve makbuzu alıp dükkândan çıktım Bir taksiye atladım. Wisteria apartmanına geldim. Koridorda veyâhutta asansörde Lois Marlow'a rastlamaktan çekiniyordum. Artık bu kadar riski göze alacaktım.

Üçüncü kata çıktım. 316 numaralı dâirenin ziline bastım. Kapı derhal açıldı. Kapıdaki adam hemen koltuğumun altındaki kâğıda sarılmış olan resme baktı:

— Billing misiniz?

Başımı salladım ve «Adınız Dutton mu?» dedim.

— Sizi tanıdığıma çok, ama çok memnun oldum. Hakiki san'attan anlıyan bir kimseyle karşılaşmak büyük bir şey... İçeri buyurun, içeri buyurun, benim için büyük bir şeref bu... Bayan, eşim Caroline... Bu bay da yaptığım resmi satın alan bey... Oturmaz mısınız Mister Billings. Müsaade edin de şapkanızı alayım. Resmi şuraya bırakın. Evde cin ve tonik var. İçersiniz herhalde... Yoksa cinle sevinap mı vereyim?

— Cin-toniği tercih ederim.

Üç bardak içki hazırladı.

Dutton zayıf fakat adaleli bir adamdı. Gözleri pırıl pırıldı. Gerek konuşması, gerekse hareketleri sertti. Karısı tamâmen farklıydı. Bir fikrin üzerinde uzun müddet duran ve o fikri sonuna kadar tâkibeden tiplerdendi. Kocası büyük bir arâzide iz kovalayan av köpeğine benziyordu. Bir müddet bir deliği eşeleyen, sonra bir diğerine hücum eden av köpekleri gibi sinirliydi. Caroline ise sâkin sâkin oturup bakıyor, anlıyor ve ölçüyordu. Ölçtükten sonra neyle karşı karşıya geldiğine karar veriyordu. Caroline otuz yaşlarında kadar güzel bir kadındı. Fakat yüzünün ifâdesi çirkin denilebilecek kadar sertti. Bu ifâde onun güzelliğini gölgeliyordu.

Vücudunun bütün sivriliklerini meydana çıkaran dar bir süveter giymişti.

Dutton içkimi verdi ve bardakları tokuşturduk.

— Galiba resmin çerçevesini değiştirmek istiyormuşsunuz.

Bardağımı masanın üstüne koydum ve gidip resmi aldım. Üstündeki kâğıdı çıkardıktan sonra resmi masaya dayadım ve karşısına geçip baktım. Evvelce yaptığım gibi parmaklarımla bir halka yaparak, bu dâirenin içinden resmi tetkik ettim.

Bir müddet sonra Dutton da ayni şeyi yaptı.

— Resmin motifleri tamâmen yuvarlak... Güneş yuvarlak, ışıklar bir dâire şeklinde...

Dutton «Sembolik bir güneş,» diye cevap verdi.

— Tabii ki sembolik! Fakat resmin çerçevesi yuvarlak olmalı...

— Tamam Billings, tamâmen haklısınız.

— Bunun için müsaadenizi istiyorum. Resmin çok az bir kısmını kapatacağım fakat çerçeve yuvarlak olacak.

— Haklısınız! Tamâmen haklısınız.

— Cesâret istiyen bir hareket... Orijinalite var, kuvvet ve kudret var, mücâdele var ve nihâyet kuvvetli, müthiş kuvvetli bir karakter var.

Dutton, «Teşekkür ederim, teşekkür ederim,» diye ellerini ovuşturdu. «Yaptığım resimde yaratmak istediğim şeyi anlıyabilen birisiyle konuşmak çok güzel bir şey. Eserlerimde tabiatı dile getirmek isterim. Hörmet edilecek bir harekettir bu...»

— Çok doğru!

— Aksi halde insan, eline bir fotoğraf makinesi alıp dışarı çıkar ve renkli resimler çeker. Bir resme bakıp de bır şey anlamayan kimseyi yuhalayamam. Resim anlayış meselesidir. Ressam düşündüklerini iyi aksettırebilirse, bakanlar anlarlar. Bana kalırsa ressam tabiatın tercümanıdır.

— Fakat ressam kendi şahsiyetini de ilâve eder. Eserinde birşeyler yaratır. Belki farkında değilsiniz ama Dutton, yeni bir ekolün yaratıcısısınız bana kalırsa...

— Ben mi?

— Evet, siz!

— Şimdi üstünde çalışmakta olduğum eseri de size göstermek ısterdim.

— Ben de çok memnun olurdum.

İçkimi bitirdiğim zaman, Dutton bir dolabın kapısını açtı ve bir ressam sehpasıyla, üstü örtülü bir tablo çıkardı. Tabloyu sehpâya yerleştirdi. Üstündeki örtüyü açtı.

Büyük bir dikkatle tabloyu tetkik etmeye başladım. Tuvalin üzerine muhtelif renkte dâireler çizilmiş ve bunların arasına kırmızı ve portakal rengi zigzaklar ilâve edilmişti. Sanki karnavalda uçurulan bir demet renkli balon kuvvetli bir fırtınanın önünde sürükleniyordu. Çekilen ışık okları balonları gözden gizlemeye çalışmışlardı. Öbür resmin adı (Sahrâda Güneş) di, bu da (Karnavalda Fırtına) olmalıydı o halde...

Resmi uzun uzun tetkik ettim. Başımı bir bir yana yatırdım baktım, bir öbür yana yatırdım baktım ve sonunda evet der gibi salladım. Dutton daha fazla sabredemedi:

***

— Adı **İlham**... Görülen renkli çizgiler bir adamın kafasındaki değişik fikirleri temsil ediyor.

Cevap vermeden evvel beş sâniye kadar resme baktım. Dutton beni merâk içinde bekliyordu.

Nihâyet «Müthiş,» diye fikrimi söyledim.

Dutton'un yüzü aydınlandı. Elimi yakaladı ve bir aşağıya, bir yukarıya defâlarca, kuvvetle salladı:

— İnanın ki, Billings siz hakikaten san'attan anlıyorsunuz.

Bir müddet daha resmi tetkik ettikten sonra «Şimdi bulduğuma hakikaten inanıyorum,» diye Horace Dutton'a baktım.

— Neyi bulduğunuza inanıyorsunuz?

— Modern devrin en iyi resmini çizebilecek san'atkârı bulduğuma...

Dutton şüphe içinde bana baktı.

Sonra «Resmin mevzuu ne?» diye sordu.

— Mücâdele...

Dutton'un bakışları bir anda karardı.

— Dünyânın şu anda içinde bulunduğu şey mücâdele! Bir devlet, diğer bir devletle mücâdele ediyor. Fertler birbirleriyle mücâdele ediyorlar. Fikirler birbirleriyle mücâdele hâlinde... İdeolojiler birbirleriyle çarpışıyorlar.

Dutton «Böyle bir şeyi resimde nasıl ifâde edebilirsiniz?» diye düşünceli düşünceli mırıldandı.

Elimden geldiği kadar kuvvetle mevzua girdim:

— Acemi bir şoförün kullandığı otomobilde vitesin ne hâle geldiğini bilir misiniz? Ya ayağını debriyajdan birdenbire çeker ve eski bir otomobil gibi arabayı sarsar veyâhutta tamâmen vites dişlilerini berbat eder. Dişliler gıcırdar, çatırdar, berbat olurlar. (Dutton başını salladı.) Resim çizmek de buna benzer. Mücâdele demek daha doğru... (Biraz geriye çekilerek bana baktı.) Bütün bunlar yapılabilir. Vites dişlilerini çatırdatmadan resim yapabilirsiniz. Dişliler birbirine uygun olarak çalışır. Uygun renkler de resimde ahenk meydana getirirler. Yeşilin üstüne can-

lı bir kırmızı çekerseniz, vites dişlileri birbirine geçer ve çıkan ses kulakları rahatsız eder, renklerin gözleri rahatsız ettiği gibi... Yapacağınız resim insanların sinir sistemine hitâbeder. Bunu tek bir kelimeyle ifâde edebilirsiniz ki o da **Mücâdele**'dir.

Dutton büyük bir saygı ve vecd içinde «Büyük Allahım,» diye mırıldandı. «Bu yapılabilir.»

— Bunu siz yapabilirsiniz, siz...

Adam nerdeyse boynuma sarılıp beni öpecekti.

Caroline'in kaşları çatıldı:

— Mister Billings'in senden ne beklediğini, ne istediğini anlasak daha iyi olur Horace...

Ona doğru döndüm ve başımı havaya kaldırarak sitem ettim:

— Hiçbir şey... Ben ressam değilim. Sâdece fikir vermeye, san'ata kendi çapımda yardımcı olmaya çalışıyorum.

Dutton beni kucakladı, sonra **İlham** isimli resmini örttü. Tekrar dolaba koydu.

— Resmi yapmaya bu gece başlıyacağım Billings. Bu şimdiye kadar duyduğum en müthiş şey... **Mücâdele**, ona bakanları dehşet içinde bırakacak. Resmi görenlerin korkudan dişleri birbirine vuracak. **Mücâdele!..** Ne müthiş bir fikir!

— Ben orta halli bir adamım Horace! Onu satınalabileceğimi garanti edemem. Fakat yapacağın resmin san'at hayâtında bir hâdise olacağından eminim. Ayni zamanda tenkitçilerin dikkatini eserinin üstüne çekebilirim.

Dutton koştu ve bardakları tepeleme doldurup getirdi. Tokuşturarak içtik.

Bir müddet sonra «Sizin başka resimlerinizi de görmek isterdim,» dedim. «Tesiriniz altında kalan ressamlarla da konuşmak isterdim.»

— Tesirimin altında kalan hiç kimse yok!

— Oh, hayır, var. Sizin yaptığınız eseri gören ve san'attan anlıyan herkes sizde birşeyler olduğunu anla-

mıştır. Bir kuvvet, bir çarpma, bir canlılık ve bir iktidar farketmiştir resimde...

Caroline uzun uzun düşündükten sonra «George var ya, Horace,» diye mırıldandı.

«George kim?» diye sordum.

«George Cadott,» diye Caroline cevap verdi. «Kuzenim. O da resim yapar. Horace'ın tesirinde olduğunu da biliyorum.»

Horace tereddüt içinde «Evet, zannedersem doğru,» dedi.

— George Cadott'u nasıl ve nerede görebilirim?

— George'u şu anda göremezsiniz.

Cini içmiş, bitirmiştik. Aşağıya indim. Köşedeki bâyiden bir başka şişe aldım.

Dutton sarhoş olmuştu. Caroline için bir şey diyemiyordum. Köşede oturmuş beni tetkik ediyordu.

Dutton birdenbire kalktı ve telefona gitti. Santralla konuşurken sarhoşluğun tesiriyle kelimeler ağzında yayvanlaşıyordu:

— Şehirlerarası... Adım Horace Dutton numara, Jakeview 6-9857... George Cadott'la konuşmak istiyorum. George... Vallejo'da, Yolüstü isimli motelde kalıyor. Kalmakta olduğu odanın numarasını bilmiyorum. Fakat orada kayıtlı...

Caroline «Kendi adını yazdırmadı,» diye araya girdi.

— Bir dakika, bir dakika bekleyin santral .. Hangi ismi kullanmıştı? Bir dakika kapatmayın. Hatırlıyacağım ismi...

— İsmi söylememişti Horace...

— Hayır, bana söyledi. Neydi bakayım?.. Chalmers. Evet George Chalmers. Santral, aradığım adamın adı C-h-a-l-m-e-r-s. Şimdi onu arayın. Bekliyorum.

Bir müddet beklememiz icâbetti. Bu arada Dutton birkaç kere bardağını doldurdu ve boşalttı. Telefon çalınca birdenbire bardağını masanın üstüne bıraktı. Yüzünün şekli değişmişti:

— Merhaba George, koca adam sensin değil mi? Ne olduğunu biliyor musun George? **Sahrâda Güneş** isimli resmimi sattım. Hayâtında duymadığın bir şey söyliyeceğim sana George! Hakiki san'atı ve san'atkârı hemen anlıyan birisiyle tanıştım. Herşeyi biliyor, inan bana George herşeyi biliyor bu bay... Bir dakika, kızma. Biliyorum, çok mühim bir şey olmazsa, seni aramamamı tembih etmiştin. Fakat bu mühim bir şey George! Anlıyorsun değil mi delikanlı? Senenin en pahâlı resmini yapacağım şimdi... Bu hususta bir fikir edindim. Herşey hazır George, sâdece resmi bitirmem kâfi... Alo... Alo... Hey Alo!.. (Dutton bir kaç defâ telefonu kapatıp açtı.) Alo santral, santral... Hat kapandı. Hay Allah! (Kızgın kızgın âhizeyi yerine koydu ve bize doğru döndü:) Piç telefonu kapattı.

İçkilerimizi bitirince, resmi, koltuğumun altına sıkıştırdım. Özür dileyerek gitmek üzere ayağa kalktım.

Dutton benimle berâber asansöre kadar geldi. İki kere düğmeye bastı. Ancak üçüncü basışında asansör bulunduğumuz kata geldi. Kapısını açtım.

Dutton «Sana bir şey söyliyeyim mi?» dedi.

— Ne söyliyeceksin?

— Resmi yapmaya hemen başlıyacağım. Bu gece başlıyorum. Zıt renkleri bulmak hasreti içinde yanıyorum. Sana bir şey daha söyliyeyim, bana çerçeve için de fikir verdin. Bu resmin çerçevesi altı köşeli olacak. Billings, bu zamana kadar kimse bana resim hususunda senin kadar yardımcı olmadı. Dünyâda eşi olmayan bir adamsın.

Asansörün kapısını kapattım ve inmeye başladım. Sokağa çıkınca hemen bir taksiye atladım. Kendimi hiç de iyi hissetmiyordum. Galiba hasta olacaktım. Otelin gazinosuna girdim. Üstüste üç kahve içtim. Sonra odama çıktım. On dakika kadar yatağın üzerine uzandım. Hareketsiz kaldım. Daha sonra sendeliyerek banyoya geçtim, üstümdekilerini çıkardım. Biraz daha rahatlamıştım.

Şehirlerarasından Eddie Fisher'i aradım.

«İşler ne âlemde?» diye sordu.

— İyi diyebilirim. Cadott'la konuşacağım. Onun nerede olduğunu buldum.

— Neredeymiş?

Vallejo'da **YOLÜSTÜ** isimli motelde George Chalmers ismiyle kalıyor. Onunla konuşacağım.

— Neredesiniz şimdi?

— San Francisco'da, otelimde...

Eddie «Ona ne diyeceksiniz?» diye sordu. Telefonda bile adamın çatırdattığı parmak mafsallarının sesi duyuluyordu.

«Ona diyeceğim ki!» diye başladım ve kendimi toparlamaya çalıştım.

— Fakat ona ne diyebilirsin ki?

— Ona diyeceğim ki!

Eddie «Birşeyin yok ya Lam?» diye endişeyle sordu. Hıçkırdım:

— Tabii bir şeyim yok! Cadott'un nerede olduğunu bulmadım mı? İnan ki bana, çok iyi çalıştım. Sâdece seni vaziyetten haberdar edeyim diye telefon ettim.

Telefonu kapattım. Aynada yüzümü tetkik ettim. Islak havluyla yüzümü sildim. Kahve içimi ısıtmıştı. Yatağa girdim, gözlerimi kapatırken herşeyin etrâfımda dönmekte olduğunu hissediyordum.

Saatime baktım, öğleden sonra beşi gösteriyordu. Birşeyleri ihmal ediyormuşum gibi bir hissin tesiri altındaydım. Tekrar telefona uzandım. Bertha Cool'u aradım. Telefonda suya düşmüş bir tavuk gibi sesler çıkarıyordu.

— Sana haber vermek istedim...

— Neyi haber vermek istedin?

— Masraf olarak yetmişbeş doları sarfettiğimi...

«Bir seferde yetmiş beş Dolar mı?» diye bağırdı. Cırlak sesi kulaklarımı tırmaladı.

— Evet.

— Nereye sarfettin parayı? Beş dolarlık cinle sarhoş olabilirdin. Yoksa şampanya mı içtin?

— Yağlıboya tablo aldım. Resmin adı **SAHRADA GÜ-**

NEŞ... Mor renkli bir çerçevenin içine yerleştireceğim onu...

Bertha bağırdı:

— Şehirlerarası konuşuyoruz. Esâsa gel, aptallığı bırak. Beni niçin aradın? Niçin içki içip sarhoş oldun? Senin ne mal olduğunu biliyorum.

— Kimse benim ne olduğumu bilemez.

Bertha telefonu birdenbire kapattı. Otel resepsiyonunu aradım. Beni saat yedi buçukta uyandırmalarını söyledim. Bu şekilde iki saat istirahat edebilecektim. Bu iki saat içinde içtiğim sâde kahveler, vazifelerini yerine getirecek ve beni ayıltacaktı. Daha sonra Vallejo'ya kadar otomobili kullanabilirdim.

DÖRT

Kapı Vuruluyordu. El Yordamıyla Yatağı Buldum. Kendimi Tekrar Üstüne Attım. Şimdi Kapının Tıkırdatılması Hafiflemişti. Yattığım Yerde Düşünmeye Çalışıyordum.

Bu tıkırtı kapıda olmamalıydı. Sanki beynimin içinde patlıyordu. Muntazam aralıklarla beynime inen bir çekiç gibi... Bir şey yapmalıydım. Hem de gecikmeksizin yapmam icâbeden bir şey vardı. Fakat ne olduğu aklıma gelmiyordu.

Birdenbire kapının vuruluşu hızlandı ve kuvvetlendi. Bu sefer artık muhakkak kapıydı. Her yumruk kapıda sanki odanın içinde patlıyan bir tabanca sesi çıkarıyordu.

Sıçrayarak yatakta doğruldum. Başucumdaki lâmbayı yaktım. Sonra kapıya gittim. Kilidi çevirdim ve kapıyı açtım. Eddie Fisher karşımda duruyordu.

— Merhaba Fisher!

— Ne oldu sana böyle? Nezamandanberi seni uyan-

dırabilmek için kapıyı yumrukluyorum. Herzaman uykun ağır mıdır? Elbiseni de çıkarmadan yatmışsın.

— Soyunacak vaktim yoktu.

Dilim paslıydı. Boğazım kupkuru idi ve ateş gibi yanıyordu. Kolumdaki saate baktım. Sabahın üçbuçuğuydu.

Eddie'ye «Burada ne işin var?» diye sordum.

— Rahat edemedim, geceyarısı kalkan tayyâreye atladım, geldim.

— Karına ne dedin?

Üzgün üzgün başını havaya kaldırdı:

— Minerva'ya yalan söyledim. Bu Allahın belâsı iş neler getirdi başıma görüyor musun? Minerva'ya yalan söylemek mecburiyetinde bıraktı beni...

— Çok fenâ...

Telefona uzandım ve otel resepsiyonuna «Saat yedibuçukta kaldırın demiştim,» dedim. «Niçin uyandırmadınız beni?»

Bir kadın sesi cevap verdi, «Bir dakika bekleyin efendim.»

Bir müddet geçtikten sonra ayni ses «Evet Mister Lam, saat yedibuçukta kaldırılmanız için tembih ettiğiniz yazılı,» diye devâm etti. «Fakat hâlen saat yedibuçuk olmadı, üçü kırk geçiyor, onun için kaldırılmadınız.»

«Pekalâ,» diye homurdandım. «Bana oda servisini verin.»

Oda servisi bağlanınca, bir sürâhi soğuk domates suyu, bir şişe Worcestershire sosu ve iki limon getirmelerini istedim. Sırtıma bir yastık yerleştirdim ve yatağa uzandım.

Fisher «Cadott ne diyor?» diye sordu. «Onu durdurabildin mi?»

— Cadott'u görmedim ki daha... Sâdece nerede olduğunu öğrendim.

— Onu görmedin mi?

— Hayır.

— Fakat saat beşte Cadott'un Vallejo'da olduğunu telefonda söylemiştin bana, sonra...

— Evet, söylemiştim.

— O halde niçin Cadott'u görmedin?

— Saat yedibuçukta beni uyandırmalarını söylemiştim, aptal kız sabahın yedibuçuğunu zannetmiş.

— Ne demek yâni, saat yedibuçukta uyandırmaları için haber mi bırakmıştın?

— Cadott'un nerede olduğunu öğrenebilmek için, onun arkadaşlarıyla birkaç kadeh içmek mecburiyetinde kalmıştım. Vallejo'ya gitmeden evvel bir iki saat kestireyim dedim.

— Yâni uyuya kaldın!

— Evet, uyuya kaldım.

Fisher yine mafsallarını çatırdatmaya başladı. Soluk gri bakışlarını hiddetle yüzüme dikmişti. «Ben de şimdiye kadar herşey halledilmiştir diyordum,» diye sitem etti.

— Cadott saklandı. Onun nerede olduğunu bulabilmek için fedakârlıklar yaptım.

— Cadott niçin saklandı?

— Çünki senin ahbâbın Lois Marlow onun bir deliğe girip gözden uzaklaşmasını istedi.

— Lois niçin bunu istesin?

— Bu günlerde bunun cevâbını öğreneceğimi tahmin ediyorum. Fakat kız, Cadott'un ayağının altında dolaşmasını istemedi. Buna muvaffak da oldu.

Fisher'in çok canı sıkılmıştı:

— Lam, Cadott, Minerva'ya her an mektup yazabilir. Hattâ telefon bile edebilir. Çok tehlikeli bir adam. Sanki bir dinamit sandığının üstündeyim. Bir dakika bile gecikemeyiz.

— Pekalâ, ne yapmamı istiyorsun? Sabahın saat dördünde adama telefon açıp, (Bana bak Cadott, Fisher'in karısına mektup yazma sakın. Yazarsan çok feci olacak.) mı diyeyim? O zaman seni tamâmen onun kucağına atmış

olurum. Senin ondan korktuğunu anlar ve hemen dişlerini gösterir.

— O halde ne yapacağız bu adamla?.. Minerva'ya gitmesine nasıl mâni olacağız? Daha büyük meseleler çıkarmasını nasıl önliyeceğiz?

— Bunun tek bir cevâbı var. Fakat bir bardak domates suyu içmeden hiç bir şey düşünemem şu anda...

Fisher'in mafsallarının sesi bir tabanca gibi patladı.

— Bu otelde oda tuttun mu?

— Hayır, daha yeni geldim.

— O halde git bir oda ayırt!

— Uyuyamam.

— Ben uyurum.

— Zâten kâfi derece uyudun Lam!

— Dahası var. Bir de resim satın aldım.

— Resim mi satın aldın?

— Evet, senin paranla bir resim satın aldım. Sana yetmişbeş dolara malcldu bu resim... Horace Dutton tarafından yapılmış, adı **SAHRÂDA GÜNEŞ...** Görmek ister misin?

Fisher bana bir deliyi seyrediyormuş gibi bakıyordu. Resmin üstündeki kâğıdı açtım. Resmi görünce «Hay Allah,» diye arka üstü sandalyeye düştü. «Sen bunu satın mı aldın?»

— Evet! Işte bu sâyede Cadott'un nerede olduğunu öğrenebildim. Ayni zamanda bir şişe de cin aldım. Bu aldıklarım bir hayli iş gördü.

Oda kapısı vuruldu. Gidip açtım. Buzluğun içindeki buz parçalarının çıkardığı ses, hayâtımda duyduğum seslerin en şiriniydi. Domates suyunu büyük bir bardağa doldurdum. Buzları, Worcestershire sosunu ve iki limon suyunu ilâve edip iyice karıştırdım. Sonra da hepsini ateş gibi yanmakta olan boğazıma boşalttım.

Fisher sanki inanamıyormuş gibi büyük bir hayret içinde Dutton'un resmini tetkik ediyordu.

Ona, «Sen de ister misin?» diye domates suyunu gösterdim. Başını salladı:

— Buraya gelmeden evvel kahve içmiştim. Başka bir şey istemem. Lam... Lam bu iş beni çok korkutuyor.

— Korktuğunu biliyorum.

— O halde boşuna nefes tüketiyoruz.

Başımı salladım.

— Pekalâ. Yâni sana göre şantajın arkasından diğer istekler gelir. Şantaj için ödenen para, dâima ilk taksittir demek istiyorsun.

Yine başımı sallıyarak doğruladım.

— Fakat, bir miktar para ödeyerek zaman kazanabiliriz.

Bardağıma yine domates suyu doldurdum, sos ve limon ilâve ettim:

— İşin kötü tarafı, bunun şantaj olmaması Eddie!

«O halde ne?» diye gözlerini açtı.

— Pek emin değilim ama, galiba psikolojik bir problem bu iş...

— Ne demek istiyorsun?

— Bana kalırsa Cadott kendisini de rahatsız eden bir şey yaptı. Bunu itiraf da edemiyor. Sırf yalnız kendisinin suçlu olmadığına başka suçluların var olduğuna inanmak için başkalarının suçlu taraflarını ortaya çıkarmak istiyor. Ruh doktorları buna herhalde bir ad verirler. Fakat ben bilmiyorum. Sâdece işlemiş olduğu bir suçun kefâretini ödüyor diyebilirim. İnsanlar o zaman Haçlı Seferlerine iştirak etmiş bir er gibi görürler kendilerini...

— O halde ne yapalım?

— İşlemiş olduğu suç bir adamı rahatsız etmeye başlayınca. o adam itiraf etmeye hazır demektir. Daha ilk konuşmamda Cadott bana herşeyi itiraf ederse hiç şaşmam.

— O zaman Cadott'un yapacaklarına mâni olursun değil mi?

— Böyle bir şey demek istemedim. Fakat Cadott içi-

ni kemiren şeyi bir bir anlatabilir. O zaman hayâtın tahmin ettiğinden de güzel olduğu hususunda onu iknâ ederim. Başımıza dert olacağına, Lois'i mes'ut eder ve bu iş de biter.

— Lam, sen benim bilmediğim bâzı şeyleri biliyor ve bana söylemiyorsun.

— Tabii bileceğim. Bana bunun için para ödemiyor musun?

— Fakat bana bir şey anlatmadın.

— Kendin düşün, kafanı çalıştır ve bul. Ortada bir adam var. Hayâtı, eğlenceyi, gezip tozmayı seven bir dilbere âşık olmuş bir delikanlı... Bu kimse bir insan olarak dürüstlükten, doğruluktan dem vuruyor. İnsan haklarından bahsediyor. İnsanlığın kirli taraflarını refüze ediyor. Bu sırada sen işe karışıyorsun. Seni, Lois Marlow'u baştan çıkarmak, aldatmakla suçluyor. Adını kirleteceğini herkese yaptıklarını duyuracağını bir mektupla bildiriyor. Lois Marlow'un zavallılığını, günahsızlığını, bunun yanında senin şeytanca kötülüğünü herkese ilân edeceğini bildiriyor ve seni tehdit ediyor. Sen bana haber veriyorsun. Ben de kalkıp buraya geliyorum. Fakat adam saklanmış, ortalıkta yok. O zaman benim yerimde olsan bir şey yapabilir misin?

— Hayır, hiçbirşey yapamam.

— O halde ben de yapamam. Fakat sâdece seni tehdit edişi hâriç. Sana o mektubu yazması için Cadott çok heyecanlanmış ve kararsız bir hâle gelmiş olmalı. Sana böyle bir mektup yazdığına göre, başkalarına da tehdit mektupları göndermiş olması mümkündür.

— Bunun ne ehemmiyeti var?

— Çok ehemmiyeti olabilir. Bu, diğer mektup yazdığı adamları ne şekilde tehdit ettiğine bağlı .

Biraz daha domates suyu içtim.

— Evet! Söylediğin şeyler mantığa uygun geliyor. Fakat ben yine de bu adama para ödenmesini faydalı buluyorum.

— Pekalâ istediğin şekilde hareket edeceğim. Yalnız

ılk önce şantaj mı, değil mi bunu öğrenmeliyiz. Bana kalırsa... Bana kalırsa bu şantaj değil. Çantan nerede?

— Aşağıda! Şimdi bir oda bulup yatacağım. Saat sekizde görüşürüz. Berâber kahvaltı eder, sonra da Vallejo'ya gideriz.

Başımı salladım:

— Saat yedibuçukta görüşürüz. Yarım saatte kahvaltı eder ve saat sekizde hareket ederiz.

— Çok güzel! Saat yedibuçukta...

Fisher gidince elbisemi çıkardım. Sıcak su dolu banyoya girip yirmi dakika kadar uzandım. Sonra çıkıp kurulandım. Traş oldum. Aşağıya telefon edip, elbiselerimi ütü için almalarını ve saat altıkırkbeşte hazır olmasını tembih ettim. Biraz daha domates suyu içtim. Aşağıdan gazete aldırdım. Havâdisleri okudum. Saat yedide telefon ettiler. Elbiselerim saat yedibuçuktan evvel hazır olamıyacaktı. Kız ancak saat yedide ütüye başlıyormuş. Telefonda çocuğa biraz çattım. Sonra bavuldan temiz çamaşır ve gömlek çıkardım. Saat yediyirmide elbisem geldı .Saat tam yedibuçukta giyinmiş olarak salona indim.

Fisher barda oturmuş kahvesini içiyordu.

— Merhaba! Beni bastırdın, daha erkencisin.

— Bir türlü uyuyamadım.

— Ne zamandanberi buradasın?

— Saat altıbuçukta açıyorlar. O zamandanberi buradayım.

— Kahvaltı yapmaz mısın?

— Hayır, kahve içerim.

Eddie Fisher'ın yanında boş bir sandalye vardı. Oraya oturdum. Garsona «Portakal suyu, erik peltesi, jambonlu yumurta getir ve hesâbı da bu beye ver,» dedim.

Eddie boş kahve fincanını «Tekrar doldur,» diye garsonun önüne itti.

— Bırak kahve içmeyi... Bukadar çok kahve içmek seni sinirli yapar. Jambonlu yumurta ye...

Fisher yüzünü buruşturdu:

— Yemeği düşünmek bile midemi bulandırıyor.

Önüme konan kahvaltıya hemen saldırdım. Garson kız hesap puslasını Fisher'e verdi. Eddie birkaç sent bahşiş bıraktı. Bunu görünce cebimden bir gümüş Dolar çıkardım. Barın üstüne koydum:

— Sabahın saat altıbuçuğundanberi onu meşgul ettiğine göre birşeyler bırakmalıyaın.

Barın üstüne koymuş olduğum Dolara bakıı «Belki de haklısın,» diyerek tabaktaki yirmibeş senti aıp cebine attı.

Ben de «Haklı olduğum muhakkak,» diyerek Doların yanına bir elli sent daha ilâve ettim.

Genç garson kız hayretle bizi seyrediyor. Fisher sanki Merih'ten gelmiş bir adammış gibi uzun uzun onu tetkik ediyordu. Benimle gözgöze gelince güldü. Eddie mafsallarını çatırdatarak yürüdü, dışarıya çıktı.

Ben de kapının önüne çıkınca «Nasıl gideceğiz?» diye sordu.

— Bir otomobil kirâlamıştım.

Otomobile bindik. Körfez tarafından şehrin merkezine doğru akan trafik seline karıştık. Sonra yol tenhâlaştı. Bir müddet rahat gittik. Vallejo'ya vardığımız zaman trafik yine arttı. **YOLÜSTÜ** isimli moteli bulmakta hiç de güçlük çekmedim.

Fisher «Burada kullandığı ismiyle mi onu arayalım?» diye sordu.

— Aptal olma! Kimseye birşey soracak filân değiliz. Ahbâbımızın otomobili spor, Chalmers adını kullanıyor. Bunlardan faydalanacağız.

Motel sâhibi gece yarısından sonraya kadar kaldığı icin bu saatte en güzel uykusunu çekmekteydi. Müşteriler çoktan yollarına gitmişlerdi. Garson kızlar ise odaları düzeltmekle meşguldüler.

Fısher'e başını dik tutmasını ve hiçbirşeye aldırmadan serbestçe yürümesini tembih ettim:

— Dedektiflikte ilk öğreneceğin şey, tahkikat esnâsında, tahkikat yapmakta olduğunu belli etmemektir. Bir

şey aradığını anlıyacak olurlarsa, hemen yanına gelip konuşurlar, sonradan da bunu hatırlarlar. Onun için yapılacak olan şey sanki ne yapmakta olduğunu çok iyi biliyormuşsun gibi hareket etmek ve kayıtsız olmaktır. Aradığını bulamazsan, acele acele, sanki bir şey unutmuşsun gibi hemen geri dönersin.

Motel'in önündeki beton yolda ilerlemeye başladık. 24 numaralı dâirenin önünde spor otomobili gördüm.

Fisher «İşte onun yerini bulduk,» dedi. «Şimdi ne yapacağız?»

— Gidip konuşacağız.

Kapıya kadar ilerledik. Elimle kapıyı tıkırdattım. Cevap veren olmadı. Kapıya biraz daha kuvvetli vurdum. Hiçbir netice alamadım.

— Belki de kahvaltı yapmak için çıkmıştır. Gel gidelim.

Hemen geriye döndük. Resepsiyondan geçerek restorana girdik.

Fisher «Onun nasıl bir kimse olduğunu biliyor musun?» diye sordu.

— Görecek olursam tanırım. Asık suratlı birisi olmalı. Galiba elmacık kemikleri çıkık, sert ve parlak bakışları var. Dudakları ince, saçları fırça gibi... Bizi görünce rahatı kaçacak.

Fisher restoranda bir kahve daha içti. Bense bir tost ve arkasından da çikolotalı bir pasta yedim.

Bir yandan da restoranda oturanları belli etmeden tetkik ediyordum. Fakat aradığım adamın karakterini belirten görünüşte hiç kimse yoktu.

Tekrar Cadott'un odasının bulunduğu tarafa doğru yürüdük:

— Herhalde duş yapıyordu. Kapısını tekrar çalalım.

24 numaralı dâirenin kapısını oldukça hızlı çaldım. Cevap veren olmadı. Kapı tokmağnı hafifçe çevirdim ve kapıyı ittim.

Fisher «Hey, hey! Ne yapıyorsun?» diye gözlerini açtı.

— İçeriye bir göz atacağım!

Kapı, iyi yağlanmış olacak ki, hiç ses çıkarmadan arkasına kadar açılmıştı.

Fisher «Ben bu işte yokum,» diye geriye çekildi. İçeriye girmedi.

— O halde dışarda bekle!..

Bu durum benim için de daha iyi olacaktı. Fisher mafsallarını çatırdatırken Cadott'la bir anlaşma yapamazdım. Cadott dün gece içkiyi fazla kaçırdıysa, şimdi belki de uykudaydı. Bir müddet gözlerimin odanın loşluğuna alışması için bekledim. Sonra yavaşça kapıyı kapattım. Yatak hiç bozulmamıştı. İçine girilmemişti.

Yatağın yanından geçerek banyoya doğru ilerledim.

Yerde bir çift ayak görünce olduğum yerde durdum.

Ayakların hâli bütün hakikati olduğu gibi belirtiyordu. Yatağın etrâfından dolaşıp yere eğildim. Baktım. Adamın elbiseleri üstündeydi. Fazla kan akmamıştı. Sâdece göğüs kısmında bir yara ve etrâfında kan vardı. Bir miktar kan da yerdeki halının üstüne akmıştı.

Cesedin yüzünü, ölümün soğuk sarı rengi kaplamıştı. Fırça gibi sert siyah saçları kısa kesilmişti. Elmacık kemikleri bir hayli çıkıktı. Gözleri kapalıydı. Çenesi hafifçe aşağıya sarkmıştı. Odada mücâdele olduğunu belirten hiç bir dağınıklık yoktu Herşey yerli yerindeydi. Yerde yatan adamın paltosunun, yarı yarıya örttüğü, deri anahtarlığı görünce alıp cebime attım. Geriye döndüm. Cebimden mendilimi çıkardım. Odanın iç tarafındaki kapı tokmağını iyice sildim. Sonra kapıyı yine mendilimle açtım. Hiç bir yerde iz bırakmamaya gayret ederek dışarıya çıktım. Kapıyı arkamdan hafifçe kapattım. Sonra dış taraftaki kapı tokmağını da iyice temizledim. Fisher onbeş yirmi metre kadar uzaklaşmıştı. Sanki beni hayâtında ilk defâ görüyormuş gibi davranıyordu. Hızlı hızlı yürüdüm. Onun yanına varınca «Hadi yürü,» dedim.

Fisher «Ne dedi?» diye merâk içinde sordu.

— Odada değildi. Bana kalırsa şehre indi. Şehirler-

arası telefon konuşması yapabilmek için şehre inmiş olacak...

— İçerde değil miydi?

— Ben görmedim. Kapıyı açtım. İçeriye baktım yoktu. Fakat daha içerlere girmedim.

— Şey, yâni yatakta değil miydi?

— Yatak hiç bozulmamıştı. İçine girilmemişti.

— Demek, yatakta yoktu.

— Evet, yoktu.

— Fakat otomobili burada değil mi?

— Zannederim.

— O halde pek uzağa gitmiş olamaz. Emin olmak için motel kayıt defterine baksak daha iyi etmez miyiz?

— Lûzum yok. Otomobilin plâkasını biliyordum. Oradaki otomobilin onunki olduğu muhakkak...

— O halde şimdi ne yapıyoruz?

— Geri dönüyoruz.

— Anlamadım bunu, bu kadar yolu adamla konuşabilmek için teptik. Şimdi de geri dönüyoruz diyorsun.

— Tamam! Fikrimizi değiştirdik, geri dönüyoruz.

— Fakat niçin, anlıyamıyorum.

— Herşeyi anlamana lûzum yok. Zâten buraya gelmekle benim işlerimi karmakarışık ettin.

— Orada beklemek elimde değildi. Ateş üstünde oturuyorum. Neler olup bittiğini öğrenmek istiyorum. Böyle korkunç bir tehdit altında, bir köşede bekliyemem. Lam, acaba Cadott, Minerva'ya mektup yazdı mı?

— Bilmiyorum.

— Onu bulmalıyız Lam! Onu bulup konuşmalı, onu durdurmalıyız.

— Zannedersem ben onu durdurdum Eddie...

— Nasıl?

— Lois Marlow'a gidip kim olduğumu ve niçin burada bulunduğumu söyledim.

— Yâni, o da Cadott'a mı söyledi?

— Aksi halde Cadott niçin buraya gelsin ve başka bir isim altında saklansın?

— Evet, haklısın!

— Seni şimdi Oakland Hava Meydanı'na götüreceğim. İlk tayyâreyle geriye döneceksin.

— Fakat ben seninle berâber olmak için buraya geldim.

— Şimdi de geri döneceksin. Yapacağım işlere mâni oluyorsun.

— Hemen Oakland'dan tayyâreye binemem. Otele gidip çantamı almalıyım.

— Pekalâ otele gidip çantanı alacaksın ve ilk tayyâreyle de hareket edeceksin.

Eddie Fisher şüphe içinde bana baktı:

— Birdenbire bütün plânlarını değiştirdin gibi geliyor bana...

— Evet haklısın. Beni daha iyi tanıdığın zaman bunun bende bir huy hâline geldiğini öğreneceksin. Benim tuhaf olan tarafım da bu...

B E Ş

Nekadar Zamanım Olduğunu Bilmiyordum. Fakat Her Geçen Dakika Benim İçin Kıymetliydi. Motel Odalarına Bakan Garson Kızlardan Bir Tânesi Heran Cesedi Bulabilirdi.

Bunun üzerine polis otomobilin plâkasından Cadott'un hakiki ismini öğrenir ve hemen harekete geçerdi.

Motelde almış olduğum anahtarlığın içindeki anahtarlardan üçüncüsü Cadott'un apartman dâiresinin giriş kapısını açtı. İçeriye girdim.

Yalnız bir erkeğin yaşamış olduğu bir yerde bir koku olur.. Bu kendine has bir kokudur. Zaman zaman bunun

farkına varırım. Galiba boşatlılmamış sigara tablalarının içindeki izmaritlerin sebep olduğu bir kokudur bu...

Cadott'un dâiresinde de ayni koku vardı. Çabucak etrâfa göz attım. Odada Metafizik hakkında yazılmış bir sürü kitap gördüm. Bunların içinde **(KADERİN İDÂRESİ), (UZAKDOĞUNUN FELSEFESİ)** gibileri de vardı.

Masanın çekmecesi kilitliydi. Anahtarlığın içinde, masanın çekmecesini açabilecek boyda tek bir anahtar vardı. Nitekim o anahtar çekmeceyi açtı. Bir tânesinde alfabetik olarak sıralanmış dosyalar, diğerinde ise kopya kâğıtları, mektup kâğıtları ve zarflar vardı. Masanın üstünde açık olarak bir daktilo makinesi durmaktaydı. (F) harfli dosyayı aldım ve Cadott'un Fisher'e yazmış olduğu mektubun suretini hemen buldum. Bu sırada bir mektup daha dikkatimi çekti. Bu mektup iki gün önce Misis Eddie Fisher adresine yazılmış olan mektubun suretiydi. Ev adresine gönderilmişti ve başına **Şahsa Mahsus ve Gizlidir** diye bir ibâre ilâve edilmişti. Büyük bir dikkatle mektubu okudum. Aynen şöyleydi:

Kıymetli Misis Fisher:

Lutfen benim, başkalarının işine burnunu sokan bir ukalâ olmadığımı kabul edin. Ben daha iyi bir dünyâ yaratabilmek için hayâtını bu gayeye adamış bir kimseyim.

Bu şehirde Wisteria apartmanının bir dâiresinde yaşamakta olan Lois Marlow esas itibâriyle iyi bir kızdır. Fakat eğlenmekten hoşlanır, hafifmeşreptir, havâidir ve hayâtın esas kıymetlerini takdir etmeyi elan öğrenememiştir. Şu âna kadar ona ne ekerse onu biçeceğini öğretmeye çalıştım. Hayâtın hakiki kanunları değiştirilemezler. Değerlerimiz, ebediyetin değerlerine göre kıymetlenirler.

Beş sene önce Lois Marlow'la evlendim. O zaman Lois mâsum ve temiz bir genç kızdı. Fakat evliliğimiz yürümedi. Lois, Reno'ya gitti ve boşandı.

Ondan sonra hergün değerini biraz daha düşürdü. Düşündüğü tek şey eğlence ve zevkti. Olgunlaşmış bir

vücudun üstünde gelişmemiş bir beyinle hayâta devâm etti. Ona mâni olmak için çok kereler kendimle mücâdele ettim.

Ahlâk kaideleri içinde Lois Marlow'u kendisinden korumaya çalıştım.

Normal bir durum karşısında sâdece kocanızı mes'ul tutmazdım. Fakat yapmış olduğum tahkikatta, öksüz bir çocuğu evlâtlık edinmiş olduğunuzu öğrenmiş bulunuyorum. Böyle bir durum karşısnda, kocanızın ahlâka aykırı hareket etmeyen bir kimse olması icâbeder. Bunun için hakkında soruşturma yapılmasını arzu ediyorum.

Carl Jensen'in (yâni Thrustmore Motör Fabrikası sâhiplerinden birisi olan Carl Jensen'in) Motörlerini satabilmek için serbest Seks'den istifâde etmekte olduğunu ispat edebilecek durumdayım. Kirâlamış olduğu genç kızların vücutlarından istifâde ederek müşterilerine Motörleri satıyor.

Bu adamı bir keresinde ikaz ettim. Artık ona bir daha yazmıyacağım. Kendisi ahlâki bakımdan cemiyete hesap vermeye mecburdur.

Kocanız günah işledi. Bir başka günah işlemeye de hazırdır.

Bırakın onu muhakeme etsinler!

Hörmetkârınız
George Cadott

Okuduğum kopyaları katlıyarak cebime koydum. Çabucak saatime baktım. Çekmeceyi baştan aşağıya karıştırdım. Tehlikeye girdiğimin farkındaydım. Fakat bir dedektif üstüne almış olduğu işi sonuna kadar tâkibetmeliydi.

Çekmecede yirmi santim genişlik ve otuz santim boyunda deri bir hâtıra defteri buldum. Onu da cebime yerleştirdim. Başka bir şey bulamadım.

Evde parmak izi bırakmıyacağımdan emin olacak şekilde hareket ederek apartman dâiresinden çıktım.

Bavul gibi şeyler satan bir dükkâna girdim. Bir evrak

çantası aldım. Cebimdeki mektup suretlerini hâtıra defterini ve anahtarları bu çantanın içine koydum. Bir taksiye atlayıp Third ve Townsend Emânet Evine gittim. Çantayı bir kutuya koyup kilitledim. Anahtarı bir zarfın içine koyup, bir Dolarla berâber ben dönüp alıncaya kadar saklaması için oradaki vazifeli kıza verdim. Üstümde hiç bir şey bırakmamıştım. Artık beni istedikleri gibi arıyabilirlerdi, hiç bir şey bulamıyacaklardı.

Kirâlamış olduğum otomobili parkta bıraktım ve bir taksiye binip Wisteria apartmanına gittim.

Ne olduğunu öğrendiği zaman Lois Marlow'un yüzünü görmek isterdim. Ayak parmaklarımın üstüne basarak Dutton'ların dâiresinin önünden geçtim. İçerden kahve kokusu geliyordu. Horace Dutton bu saatte kahvaltı yapıyor olacaktı. 329 numaralı dâirenin ziline bastım.

Kapının arkasından Lois Marlow «Kim o?» diye sordu.

— Donald Lam!..

Genç kadın bir müddet tereddüt etti. Fakat sonra kapının arkasındaki emniyet zincirinin sökülüş sesini duydum. Kapı aralandı.

Lois Marlow'un üstünde bir eski manto vardı. Bu mantoya gelişigüzel sarınmıştı. Mantonun altında başka hiç bir şey olmadığı anlaşılıyordu.

— Şeytan dedektif, müsaade eder misin biraz, üstüme bir şey geçireyim?

— Üstünde elbise var ya...

— Üstümdeki elbise sayılmaz. Sâdece bir örtü...

— Kapıda mı konuşalım? O zaman herkes duyacak. Yoksa içeriye geleyim mi?

— Bir başka şekil daha var.

— Ne?

— Hiç konuşmamak!

— Kaybetmiş olduğum bahsin karşılığını ödemek için geldim.

— Nasıl bahis?

— Ben George Cadott'u bulacağım demiştim. Sen de bulamıyacağımı söylemiştin. Haklı imişsin!

— Onu bulamadın değil mi?

— Bulabilseydim, bahsin karşılığını almak için buraya gelir miydim?

— Ne üstüne bahis tutuşmuştuk?

— Bilmiyorum. Ne üstüne olduğunu sen söyle...

— İçeriye gir. Kaybetmiş olduğu bahsin karşılığını ödeyen centilmenler dâimâ alâkamı çeker. Şimdi kazançlı olan benim. Sen ne yapmayı düşünüyorsun?

— Sana içki ısmarlıyabilirim.

Açık kapıdan yatak odasını görebiliyordum. Yatak hâlâ darmadağınıktı, düzeltilmemişti. Lois kapıyı kapattı ve gelip divana oturdu. Bacak bacak üstüne attı. Gözlerimin baktığı istikameti görünce güldü:

— Bacaklarım da çok güzel, değil mi Donald?

Oturuş şeklini değiştirdi. Bacaklarını örttü:

— Hay Allah! Daha evvel kadın bacağı gördün zannetmiştim. (Bir sigara aldı. Yaktı ve derin bir nefes çekti) Sen galiba hiç uyumayan cinstensin. Saatlerdenberi gözünü kırpmadığın da muhakkak...

— Pek o kadar uzun bir zamandanberi değil...

— Kahve ister misin?

— Eh, fenâ olmaz.

— Peki, sigaramı bitirir bitirmez senin için cezveyi ateşe sürerim. Şöyle oturduğum yere rahatça yaslanıp bahsin ne olduğunu anlamak istiyorum.

— Unuttun mu yoksa? Bahsi kaybettim. Bunun için birşey ödeyeceğim.

— Evet hatırlıyorum. Bir nevi kumar oynamıştık.

— Kaybettiğim bahis için iyi bir şey ödeyecek olursam, belki de bana George Cadott'un nerede olduğunu söylersin, değil mi?

— Nerede olduğunu bilmiyorum. Ona sâdece saklanmasını söyledim.

— O da saklandı, öyle mi?

— Saklanmadı mı yâni?

— Herhalde saklanmış olmalı. Fakat sen ona saklanmasını söyler söylemez, bu kadar yumuşak başlılık etmesine ve çabucak saklanmasına hayret ediyorum.

— Hususi bir dedektifin peşinde olduğunu söyledim ona...

— Onu bu mu korkuttu?

— Evet!

— Yâni bundan korktuğundan eminsin öyle mi?

— Korktuğunu zannediyorum.

— Niçin öyle zannediyorsun, söyler misin bana?

— Bak Donald, şimdi arkama yaslanıp sigaramın tadını çıkarmak istiyorum. Seninle mücâdele etmeye başlamadan evvel biraz gevşemek rahatlamak arzusundayım. İyi bir çocuk olsan, bir kaç yumurta alır, jambonlu yumurta yaparsın. Bu arada ben de giyinirim. Sonra karşılıklı oturur hem kahvaltı eder, hem konuşuruz.

— Yalnız bilmek istediğim birkaç şey var.

— Senin öğrenmek istediğin şey çok. Herşeyi bilmek istiyorsun.

— Peki, sigaranı rahat rahat iç. Fakat kahveyi ateşe koymadan evvel sana yine de bir sual soracağım.

Lois ciğerlerine sigarasından bir kaç kere derin derin duman çekti. Sonra beni tartıyormuş gibi uzun uzun süzdü:

— Ne soracaksın?

— George Cadott'un bu şekilde hareket etmesinin, bu cesâreti göstermesinin esas sebebi ne?

Lois güldü:

— Çok pahalı bir sual değil mi bu?

— Öyleye benziyor.

Elindeki sigarayı tablaya bastırdı ve kalktı:

— Kahveyi ateşe ben koyacağım.

Lois mutfağa doğru ilerlerken arkasından onu seyrettim. Üstüne gelişigüzel almış olduğu **örtünün** altından bile vücudunun tatlı hatları belli oluyordu. Ona istekle baktım.

Kahve kabına su koyduğunu ve sonra ateşin üstüne yerleştirdiğini çıkardığı seslerden anladım. Odaya dönünce, «Süzülmüş kahveyi daha çok severim.» dedi.

— Ben de öyle...

— Çok iyi cins kahve kullanıyorum. Bir kaç dakika kaynadıktan sonra ateşin kapanması lâzım. Ben giyinmeye gidiyorum. Lûtfen bakar mısın?

— Giyinmene mi?

— Aptallık etme! Kahveye diyorum.

Lois yatak odasına girdi. Terliğinin topuğuyla kapıyı kapamak istedi. Kapı tamâmen kapanmadı. Lois de gelip kapatmak lûzumunu hissetmedi. Aralıktan onu görüyordum. Üstündeki örtüyü atınca kombinezonla kaldı. Pencereden akseden ışık kombinezonun içini olduğu gibi gözlerimin önüne sermişti.

Lois «Kahveye bakıyor musun Donald?» diye bağırarak sordu.

— Daha bakmadım. Zâten başında durulan kahve kabı asla kaynamaz.

Lois kapıyı açtı. Kombinezonla karşıma dikildi. Yatak odasının penceresinden gelen ışık, kombinezonun içindeki muntazam bacakları olduğu gibi meydana çıkarmıştı.

— Kombinezonun içi gözüküyor.

Gülerek kombinezonunun eteğine baktı:

— Her kombinezon içini göstermez!

— Yâni ne demek istedin?

— Sen dedektifsin, bunu da kendin bul çıkar. Ben sâdece kombinezonlarımdan bâzılarının içini göstermediğini anlatmak istedim. Yâhutta ben öyle zannediyorum. Şimdi mutfağa git ve kahveye bak. Yumurtalarla jambon buzdolabında...

Ellerimi mutfağın lâvabosunda yıkadım. Sonra kâğıtla kuruladım. Buzdolabında yumurtaları ve jambonu buldum. Jambonu hafif ateşin üstüne koydum. Altı tâne yumurtayı bir kâseye kırdım. Karıştırdıktan sonra bir tavaya boşalttım.

Pişmiş olan jambon parçalarının yağını bir tenekeye boşalttım ve jambon parçalarını katlamış olduğum kâğıt peçetelerin içine koydum. Bu suretle pişen jambonların yağları kurumuş oldu.

Yumurtaların içine biraz krema koyduktan sonra ateşin üstünde pişirmeye başladım. Yumurtalar biraz sertleşmişti ki, kapı açıldı. Lois gelip omuzumun üstünden beni seyretmeye başladı.

— İş nasıl gidiyor?

— Karıştırılıp pişirilen yumurtayı seversen iyi gidiyor.

— Bilhassa öyle severim.

— Biraz kırmızı biber koysak mı?

— Koy!

— Biraz da Worcestershire salçası ilâve edelim, ne dersin?

— Hiç tecrübe etmemiştim.

— Şimdi denemiş olacaksın. Çünki koydum bile...

— Tuzunu, biberini de koydun mu?

— Hepsini koydum.

— Fakat jambonlar soğudu.

— Yumurta piştikten sonra, jambonları tavada bir kere daha ısıtıp öyle getireceğim masaya...

— Sen evlenmeliymişsin Donald.

— Oh, hayır!

— Nasıl oluyor da mutfak işlerinde bu kadar bilgin oluyor?

— Bu bir evlilik işâreti midir?

— Kahvaltıyı hazırlamak öyledir. Bir adam evlenince daha başlangıçta karısının sabah uykusunun tadını yatakta çıkarmak istiyeceğini ve baş ağrısının da kahveyi yatakta içmekle geçeceğini öğrenir. Bu sebeple mutfağa girer. Bir kere mutfağa girdi mi de artık yumurtaların ve jambon parçalarının arasından ayrılamaz.

— Evet, tabii!

— Bu kadınlar için çok iyi oluyor değil mi?

— Sen de George'a mutfağa girmeyi öğretebilirdin, bunu hiç düşünmedin mi?

— Vaziyete bağlıydı bu...

— George'un bu şekilde anormal hareketler yapmasının sebebi ne?

— Söyleseydim anlar mıydın acaba?

— Evet!

Ben, pişen yumurtayı tavadan tabağa boşaltırken, jambonların bulunduğu peçeteleri alırken ve içindeki jambonları ısıtıp masaya koyarken hep beni seyreden Lois sonunda: «Bunu sana söyleseydim,» dedi. «Kesilen Noel çamları gibi olduğun yere yıkılırdın.»

— Benim Noel çamı gibi devrilmem çok zordur. Tost ister miydin?

— İyi olurdu.

— Şurada elektrikli bir tost makinesi var. O işi de sen yap bakalım.

Lois Marlow gülerek ekmek sepetinden iki dilim aldı. Makinenin içine yerleştirdi. Bir yandan da beni tetkik ediyordu.

Tostlar hazır olunca, Lois tereyağı sürünceye kadar bekledim. Sonra yumurtayı ve jambonu masanın üstüne koydum. Lois de iki fincan kahve doldurup karşıma geçti. Tabağıma çok az yumurta ve jambon aldım.

Lois «Pek acıkmışa benzemiyorsun,» dedi.

— Bu benim bugünkü ikinci yâhutta üçüncü kahvaltım. Kaçıncı olduğunu unuttum.

— Elde zor tutulan bir erkek olduğunun farkındayım.

Sonra kahvesini yudumladı. Biraz jambondan aldı. Çatalını iki kere yumurtayla doldurdu:

— Donald! Aklından çıkarma, sen hakikaten bir kadını mes'ut eder, ona iyi kocalık yaparsın.

— Korkarım ki yapamam. Çok sertimdir. Evli olsaydım karımı sabahleyin bacağından çekerek yatağından çıkarır, sonra da ben traş oluncaya kadar kahvaltıyı hazırlaması için mutfağa kapatırdım.

— Hayır! Sana çok düşkün bir kızla evlenirsen ona karşı sert davranmazsın.

— Belki de...

Bir müddet hiç bir şey söylemeden beni tartıyormuş gibi tetkik etti. Sonra: «Seninle bahse girerim ki, evlilikte senin üstüne olmazdı,» dedi.

— Tecrübe etmek ister misin?

— Şımdilik sâdece düşünüyorum. Nereden başlayalım dersin?

— Evlendiğiniz zaman George'la birbirinizi seviyor muydunuz, onu söyle ilkönce...

Kahve fincanını ağzına yaklaştırmıştı. Onu tekrar tabağına koydu ve bana baktı:

— Tam üstüne bastın...

— Sen de bunu mu düşünüyordun?

— Galiba öyle...

— Peki evlendikten sonra ne oldu?

— George değişti.

— Peki değişmesinin sebebi neydi?

Genç kadın mütereddit beni süzmekteydi.

«Hadi devâmet, anlat,» diye ısrar ettim. «Niçin değiştiğini söyle bana...»

Uzun uzun baktı ve nihâyet: «Büyükbabasını öldürdü...» dedi.

Yüzümden bir şey anlamaması için büyük gayret sarfettim.

— Bunun seni çok şaşırtacağını biliyordum.

— Şu işi iyice anlat bana, Caroline Dutton onun kuzeni, öyle değil mi?

— Evet kuzeni...

— Caroline ve George büyükbabalarının mirâsına kondular herhalde...

— Hem de büyük bir servete... Vasiyetnâmeye göre, George, Caroline'in aldığının iki mislini aldı.

— Yâni büyük babalarının ölümünden her ikisi de faydalandılar...

— Evet.

— Ve sen onun öldürülmüş olduğunu söylüyorsun.

— Tamam!

— Peki bunu Caroline de biliyor mu?

— Haberi olsaydı sesini çıkarmaz mıydı mı demek istiyorsun? Bunu mu soruyorsun?

Tahmin ettiğimden de fazla şaşırmıştım boş bulundum, «O öyle bir... bir tip ki,» diye kekeledim. «Şey yâni onu görmedim ama... Senin anlattığın gibi bir kadınsa... şey...»

Lois Marlow birdenbire, «Çok kötü bir adamsın,» diye parladı.

— Ne var, ne oldu?

— Donaid, sen şeytanın ta kendisisin. Bu işi sen yaptın.

— Neden bahsediyorsun?

Hayret etmiş gibi davranırken hatâ etmiş olduğumun farkındaydım.

— Caroline ve Horace dün gece senin tuzağına düştüler. Çok sarhoştular. Baykuşlar gibi ötüyordular. Elde edecekleri servetin hayâliyle serseme dönmüşlerdi. Sanattan çok iyi anlıyan bir adamla karşılaştıklarını söyleyip duruyorlardı... Bu Allahın belâsı adam sendin Donaid!

— Hangi adam?

— Horace'ın yaptığı resmi satın alan adam. Numara yapma bana. Caroline'den bahsederken yüzün birdenbire değişti. Bunu farkettim. Onu tanıdığını benden saklamaya çalıştın. Donald bunu yaptıysan çok çirkin, çok pis bir hile bu... Donald, adam şimdi bulutların üstünde uçuyor, hayal kuruyor, göğün yedinci katında geziyor.

— O halde fevkalâde... Bir ressam heyecanlandığı zaman çok daha iyi eserler meydana getirir. Bir artist böyle bir havada eser meydana getirdiği zaman, yaptığı şey kapışılarak alınır. Şimdi bana söyle bakalım, George'un büyükbabasını öldürdüğünü düşünmenin sebebi ne?

— Dur bakalım biraz, şu işi anlıyalım ilkönce... O adam sensen (ki öyle zannediyorum) bütün bunları sırf

George'un nerede olduğunu öğrenebilmek için yaptığını ve onu kandırdığını Horace öğrenecek olursa çok bozulacak. Yirminci kattan sokağa düşmüş gibi olacak.

— O halde söylemememiz daha doğru bir hareket...

— Tabii ki söyliyemeyiz. Bunu sen mi yaptın Donald?

— Hiçbirşey bilmiyorum.

— Bana karşı bu şekilde hareket etme! Bak sana George hakkında herşeyi anlattım. Sen de bana karşı dürüst ol!..

— Tamam, o adam bendim.

— Tabii bunu sırf George'un nerede olduğunu öğrenebilmek için yaptın.

— Evet.

— Senden nefret ediyorum, iğreniyorum. Bulaşıkları yıkadıktan sonra defol git. Bir daha da gözüme gözükme.

— Bir dakika daha meseleyi etraflı olarak konuşmadık. Kötülükleri ortaya koymadık.

— Neyi, hangi kötülüğü konuşmadık? Neyi kastediyorsun?

— Ben Horace'ı cesâretlendirdim. Ona ilham tekmesini attım. Şimdi deliler gibi durmadan resim yapacak. Yaptığım şey de sâdece birkaç resim konusundan bahsetmek...

Genç kadın bir müddet düşündükten sonra «Dün gece çok yeni bir fikir bulduğunu söyledi bana,» dedi. «Çok heyecanlıydı. Sabah erkenden kalkıp resim yapmak üzere çalışmaya başlıyacaktı.»

— Ona bir şey söylemiyecek olursan, eskisinden daha iyi bir ressam olacak, daha iyi resimler yapacak.

— Fakat o seni yeni istidatlar peşinde koşan bir san'at avcısı, bir resim kolleksiyoncusu zannediyor.

— Ne biliyorsun, belki de öyleyimdir.

— Belki de değilsin.

— Bir dedektif de san'attan anlayabilir.

— Konuşmanız sırasında ona George'dan bahsettin mi hiç?

— Doğrudan doğruya bahsetmedim.

— İmâ ettin öyleyse. Onu çok heyecanlandırdın, o da telefonu açıp haberi George'a verdi, öyle değil mi?

— Böyle birşeyler oldu işte...

— Sen piçin tekisin!

— Bertha Cool gibi konuşmaya başladın!

— O da böyle mi konuşuyor?

— Evet!

— Bahse girerim ki seni yavrusu gibi koruyordur, öyle değil mi?

— Beni koruduğu filân yok. O benden nefret eder.

— Pöhhh!

— George'la büyükbabasının arası nasıldı?

— Sana bunlardan hiç bahsetmemeliydim Donald!

— Öyle ama söyledin. Artık susamazsın...

— Cehenneme kadar yolun var. Sustum bile işte...

Bu sırada kapıya hızlı hızlı vuruldu.

Genç kadın «Şimdi de kim kapıyı yumruklayıp duruyor?» diye aksilenerek kalktı ve kapıya gitti.

— Herhalde sabırsız bir arkadaşındır.

— Sabahın bu saatinde kapımı yumruklayacak kadar yakın bir arkadaşım yok. Sabahları sigaramı ve kahvemi rahat rahat içmeyi, iyi kahvaltı yapmayı çok severim.

Bir yandan konuşurken bir yandan da yürüyordu. Gidip kapıyı açtı.

Bir erkek sesi duyuldu:

— George Caddott'u tanıyor musunuz?

Lois Marlow «Hayır,» diye kapıyı kapatmak istedi.

Adam kapıyı kapatmasına mâni oldu:

— Bir dakika küçük hanım! Şuna bir bak bakalım.

— Oh!

— George Cadott'a ne oldu?

— Saçımın arasında kayboldu!..

— Saçının arasında değil artık. Zirâ George Cadott öldü.

Lois Marlow «Ne?» diye bağırdı.

— Yol ver bakalım! İçeriye gireyim. Ne yapıyordun? Kahvaltı mı ediyordun?

— E... evet.

Adam «Ben de bir kahve içerim,» deyip mutfağa doğru ilerledi.

Kayıtsız kalmaya çalışarak elimdeki kahveyi içmeye devâm ettim.

Adam beni görünce «Vay vay vay,» diye güldü. «Erkek arkadaşın kim?»

— Seni alâkadar etmez.

— Bense eder diyorum.

Lois «George'la onun kim olduğunun ne alâkası var?» diye aksilendi.

Adam «Kimsin sen ve burada ne yapıyorsun?» diye bana yaklaştı. Bu sırada cebinden ufak bir deri mahfaza çıkarmış ve polis hüviyetini burnuma doğru uzatmıştı.

— Sâkin ol Mac! Adım Donald Lam. Los Angeles'de hususi polis olarak çalışırım. İşte hüviyetim.

Dedektif hüviyetini masanın üstüne attım.

— Burada ne yapıyorsun?

— George Cadott'un nerede olduğunu bulmaya çalışıyordum.

— Niçin?

— Onunla konuşmak istiyordum.

— Ne konuşacaktın?

— Öldüyse, artık konuşacağım bir şey kalmadı.

— Buraya bak ahbap! Burada biz hususi polislerin işlerimize burunlarını sokmalarından hoşlanmayız. Yâni senin gibileri pek sevmeyiz.

Sandalyeden kalktım:

— Pekalâ! Neden hoşlandığın veya hoşlanmadığın umurumda bile değil. Elimdeki müsaadeyi bana sen vermedin hükûmet verdi. Burada vazife yapıyorum. Bana sual sordun, ben de cevap verdim. Fakat başka bir şey soracak olursan cevap alamıyacaksın. Sağda solda gevezelik ederek müşterimin işlerini ortaya dökemem. Sana kar-

şılıklı olarak yardım etmek istemiştim ama, artık vazgeçtim. Avukat tutmamı istiyorsan onu da tutarım.

— Sâkin ol bakalım ahbap!

— Biraz aklın başına geldi mi?

— Boyundan büyük lâflar ediyorsun.

Lois «Fakat başından büyük konuşmuyor,» diye alay etti.

Polis memuru «Ne zamandanberi buradasın Lam?» diye düşünceli düşünceli beni süzdü.

Anlattım.

— Nerede kalıyorsun?

İzah ettim.

— Neyle geziyorsun şehirde?..

— Bir otomobil kirâladım.

Polis memurunun yüzü aydınlandı. «Oh, oh, oh» diye güldü. «Vallejo'daki Yolüstü isimli motel sana bir şey hatırlatıyor mu acaba?»

— Hatırlatmalı mı?

— Birisi, Vallejo'daki Yolüstü moteline kirâlamış olduğu bir otomobille gitmiş. Bu şahsın kim olduğunu çok merâk ediyoruz.

— Niçin?

— Çünki George Cadott'u öldüren şahıs bu kimse olabilir.

Yüzümün hatlarının değişmemesi, içimdeki hisleri belli etmemesi için büyük gayret sarfettim.

— Bir hayli sarsıldın, öyle değil mi Lam?

— Misâfir bir dedektife cinâyeti yüklemeye çalışacak kadar noksan olan misâfirperverliğinden nefret ediyorum.

— Endişelenme! Burnunu kirli yerlere sokmadığın müddetçe bir şey olmaz. Katilin izinin üzerindeyiz ve onun için buraya geldik. Fakat köşebaşlarında önümüze birilerinin çıkmasını istemiyoruz. Anladın mı?

Başımı salladım. Kapının zili çalındı, durdu sonra bir daha çalındı ve durdu.

Lois Marlow «Komşum olacak,» diye yerinden fırladı.

Polis memuru «Ben komşunla alâkadar olurum,» diye ona mâni oldu. «Bir şey varsa sana gelir söylerim. Hadi bakalım Lam benimle berâber gel. Gözümün önünde olursun.»

— Gözünün önünde olmama lûzum yok! Ne yaptığımı biliyorsun. Sen istesen de gidecek değilim. Hep yolunun üstünde dolaşacağım.

— Bu da bir fikir... Adım **Mortimer Evans.** Bu cinâyeti Vallejo polisiyle berâber tahkik ediyoruz. Sen bizimle oynuyorsun, biz de seninle oynayacağız. Sen köşe başla...

Lois Marlow kapıyı açtı. Gelen Caroline Dutton'du.

— Lois seni bu saatte rahatsız etmek istemezdim. Fakat evde hiç şeker kalmamış. Horace deliler gibi resim yapıyor. Ona kahve yaptım. Biraz... Fakat Mister Billings burada ne yapıyorsunuz?

Lois «Şimdi şeker getiririm,» diye cevap verdi.

Evans bir bana bir de gelen kadına baktıktan sonra «Billings mi?» diye merakla gözlerini açtı.

Caroline «Tabii,» dıye cevap verdi. «Billings! San'at tenkitçisi veyâhutta kolleksiyoncu... Yâni ikisinden birisi zannederim. Kocamın yapmış olduğu resimlerden bir tânesini satın aldı.»

Elinde bir kavanoz şekerle mutfaktan dönen Lois «Ne yaptı o?» diye sordu.

Evans cebini karıştırdı ve çıkardığı kimlik kartını Caroline'e gösterdikten sonra «İçeri gel,» dedi. «Otur da şu Billings'den bahset bakalım.»

— Onu pek tanımıyoruz. Kocamın yaptığı resmi satın aldı. **SAHRADA GÜNEŞ** isimli resim...

— Kocan kim?

— Horace Dutton.

Evans, Lois Marlow'a döndü «Sâdece komşu musunuz?» diye sordu.

Lois Marlow «Caroline, George Caddott'un kuzenidir,» diye cevap verdi.

Evans «Oh, oh, oh,» diye tebessüm etti. «Ve siz de bu adamı Billings olarak tanıyorsunuz, öyle mi?»

Caroline «Öyle değil mi?» diye sordu.

Lois Marlow «George öldü Caroline,» dedi.

Evans «Bir dakika durun bakalım,» diye hemen araya girdi. «Konuşacak olan bendim. Herkes otursun. Sualleri ben soracağım. Hiç kimsenin lâf ebeliği yapmasını istemiyorum.»

Evans, Caroline'e döndü:

— Anladığıma göre bu bey kocandan bir resim satın almış, adının Billings olduğunu söylemiş, size kendisinin bir kolleksiyoncu olduğu hissini vermiş, tamam mı?

Caroline «George'a ne oldu?» diye ısrar etti.

— Bu bey sizin eve geldi mi?

— E... evet. George'un başına ne geldiğini bana söyliyebilir misiniz? Ne olmuş? Ne?..

— Şimdi sıra ona geliyor.

Lois Marlow «George öldürüldü,» dedi.

Evans «Sus aptal,» diye bağırdı. «Bunu ben söyliyeceğim. (Sonra Caroline'e döndü) Bu adam sizin evdeyken hiç George Cadott'dan bahsedildi mi?»

Caroline «Zannetmiyorum,» diye başını salladı.

— Neler konuştunuz?

— Kocamın yapmış olduğu resimlerden... Kocam bundan çok hoşlanıyordu. Bu bey resimlerden bir tânesini satın aldı. Başka resimler alacağını da söyledi. Modern san'attan çok iyi anlıyordu. Kocama resim yapması hususunda fikir verdi. Onu teşvik etti.

— George Cadott'dan hiç bahsedilmedi mi?

Genç kadın başını salladı.

— Bu adam kocandan George Cadott'u sordu mu, onu görmek istedi mi?

— Hayır. Kocama resimden bahsetti. Resim yapma stilini anlattı. Kocam George Cadott'la konuştu ama bunu bu bey istemedi. Kendisi konuştu.

— Yâni dün gece kocan George Cadott'a telefon mu etti?

— Evet.

— Bu adam da orada mıydı?

— Evet.

— Konuştuklarını dinledi mi?

— Dinliyormuş gibi bir hâli yoktu. Bu sırada benimle konuşuyordu. Fakat konuşulanları duymaması için bir sebep yoktu tabii!..

— Ne konuşuldu? Kocan ne dedi?

— George'a, yaptığı ve sattığı resimden bahsetti.

— Onun nerede olduğunu biliyor muydu kocan?

— Tabii biliyordu.

— Nasıl biliyordu?

— George giderken ona nereye gittiğini söylemişti.

— Neresiydi orası?

— Vallejo'da Yolüstü Moteli... İsmini Chalmers diye yazmıştı oradaki deftere...

Lois Marlow «Ahmak...» dedi. «Bu dedektif parça...»

Evans «Kapa çeneni,» diye ona doğru bağırdı. «Rahat durmazsan seni banyoya kapatırım.»

«Buna hakkın var mı?» diye sordum. «Selâhiyetli misin buna?»

Polis memuru «Hakkım var ve selâhiyetliyim açıkgöz delikanlı,» diye bana baktı. «Soruşturma yapıyorum.»

Caroline «Yâni bu bey, Bay Billings dedektif mi?» diye kekeledi. «Los Angeles'den mi geldi? Bu adam...»

Lois Marlow sinsi sinsi gülerek başını salladı.

— Pis adam! Sen Allahın belâ...

Evans «Bunları sonraya sakla,» diye Caroline'i susturdu. «Ben daha iyisini yapacağım. (Bana döndü) Şimdi seni dinliyelim,» dedi.

— Zannedersem bütün herşeyi öğrendin.

— Öğrenmek istedim ama daha öğrenmedim.

— Benimle alâkalı olan kısımlar üstüne fazla eğilerek,

herşeyi karmakarışık ettin. Halbuki çok daha iyi hareket edebilirdin.

Evans'ın yüzü kızgınlıktan kıpkırmızı oldu. Oturduğum sandalyeye doğru gelirken yumruklarını hazırlamıştı. Bense hiç hareket etmeden sandalyemde oturuyordum.

«O halde,» diye bağırdı. «George Cadott'un nerede olduğunu biliyordun.»

— Lois de biliyordu. Caroline'le kocasının da, George'un nerede olduğundan haberleri vardı.

Caroline «Döv şu adamı,» diye Polis memurunu teşvik etti. «Dağıt yüzünü şunun. Çok hoşuma gidecek.»

— Beni dövemez o Caroline! Elde etmek istedikleri bir şey olduğu zaman polisler böyle numaralar yaparlar.

Evans «Öyle bir döverim ki,» diyerek yumruğunu salladı. Fakat birdenbire kendisine hâkim olarak durdu.

«Eyvallah» diyerek ayağa kalktım. «Otelime gidiyorum.»

Evans «Gitmiyorsun. Sâdece gidebileceğini düşünüyorsun,» dedi.

— Evet, düşünüyorum. Sen bana mâni olabilir, hattâ tevkif bile edebilirsin. Fakat sonunda haksız tevkiften dolayı hakkında açacağım dâvâyı da unutma...

— Hâlin hiç hoşuma gitmiyor.

— Elinden geleninin en iyisini yaptığın halde ben de senin tutumunu beğenmiyorum. Benimle uğraşacağına, benden yardım isteyip hakikatleri daha iyi meydana çıkarabilirdin. Fakat senin taktiğin başka. Kendine göre çalışıyorsun.

— Doğru, ben kaba ve sert bir adamım. Fakat bir daha karşılaştığımız zaman yanımızda şâhit bulunmayacak.

— Pekalâ! Seni tekrar göreceğim.

Mortimer Evans'ı iki kadınla yalnız bırakarak evden çıktım. Dutton'ların dâiresinin önünde durdum. Arkama baktım. Lois Marlow'un dâiresinden kimse çıkmamıştı. Bunun üzerine kapının ziline bastım. İkinci kere zili çaldıktan sonra kapı açıldı. Horace Dutton çok kızgındı:

— Allahın belâsı, meşgulüm ben!.. Oh, Merhaba Mister Billings.

Beni görür görmez birdenbire yumuşadı. Tokalaştıktan sonra kolunu omuzuma koydu. Ben de sesimi çıkrmadım.

— İçeriye gelin, içeriye gelin. O resmi yapmaya başladım.

— Hangi resmi?

— Mücâdeleyi. . Çok güzel oluyor.

— Fevkalâde! Haberiniz olsun diye söylüyorum benim adım Billings değil. Adım Donald Lam! George Cadott'u arayan bir dedektifim. Onun nerede olduğunu öğrenmek istiyordum. Sizden bunu öğrendim. Fakat galiba George Cadott öldürülmüş. (Adamın elleri gevşedi. Omuzumdaki kolu düştü. Ağzı açık bakakaldı.) Şunu da belirteyim ki **Mücâdele** isimli resmi bitirmeye bakın. Çok müthiş bir şey olacak. Modern resimden pek bir şey anlamıyorsam da, yaptığınız resmin müthiş bir şey olacağından eminim. Zirâ, George Cadott'un öldürüldüğü duyulur duyulmaz gazeteciler buraya dolacaklardır. Yeni bir resim stilinden bahsedileceğinden eminim. Gazeteler bu bol renkli resimden bahsedince müşteri bulacağınız muhakkaktır. BARNUM **Her dakika bir şey doğar** der. Sonra bâzı kimselerin çok parası da var. Hadi Allahaısmarladık!

Horace Dutton'u kapının önünde taş gibi dikilirken bırakıp çıktım.

ALTI

İlk Otelde Durdum. Telefon Kulübesine Girerek Kapısını Sıkı Sıkıya Kapattıktan Sonra Şehirlerarasından Telefonla Bertha Cool'u Ödemeli Olarak Aradım. Biraz Sonra Öbür Taraftan Bertha Cool'un Sesini Duydum:

— Ona söyleyin parayı ödesin... Ödemeli telefon aç-

mak da ne demek oluyor. Bütün masraflar için para almıştı... Pekalâ ödemeli olarak kabul ediyorum. Evet kabul ediyorum dedim. Evet ben Bertha Cool, Alo... Alo... Alo!

— Alo Bertha, ben Donald!

— Senin kim olduğunu biliyorum. Allahın belâsı! Ödemeli telefon da ne oluyor? Yanında para vardı. Telefon ücretini otel faturasına dâhil et. Aksi halde ay sonunda maaşından keserim.

— Pekalâ! Unut şimdi bunu. Başımız dertte...

Bertha birdenbire cıyaklamayı kesti. Telefonun öbür ucundan bir müddet hiç bir ses duyamadım. «Orada mısın?» diye sordum.

— Tabii ki buradayım. Dert dediğin şey ne?

— Dinle beni Bertha! Dediklerimi anla... Bu işin üstüne artık daha fazla düşemeyiz.

— Pekalâ! Ne oldu?

— Daha buraya gelir gelmez işin berbat olduğunu anladım. George Cadott, ben gelmeden Minerva Fisher'e mektup yazmış ve toplantıyı, kocasının Lois Marlow'la yaptığını anlatmış. Mektup postada...

— Bana maval okuyup durma. Adamın mektup yazmasına mâni olamadın mı, beceriksiz?

— Bekle biraz! Bu daha yarısı... Dün gece George Cadott öldürüldü.

Bertha «Hay cehennem olası,» diye cıyakladı.

— Bundan başka da, Eddie Fısher dün gece buraya, George Cadott'u görmeye (tavsiyemizin aksine) para ödemeye geldi. Onu, hemen geri gönderdim. Fakat burada olduğu biliniyor tabii! Otelde kaydı var. Otopsi neticesinde George Cadott'un hangi saatte öldürüldüğü belli olacak. Eddie Fisher'in burada olmadığı ispat edilebilirse...

— Tabii tabii! Tayyârede olduğunu ispat ederse işin içinden sıyrılır.

— Ama ben tayyârede olduğumu ispat edemem. Zirâ tayyârede değildim.

— Ne demek istiyorsun?

— Cinâyetten dolayı başım derde girdi.

— Oh, oh, oh!

— Şimdi beni dinle! Hemen Eddie Fisher'i bul. Mektup Minerva'ya iki gün önce gönderilmiş. Mamafih daha sonra da postaya verilmiş olabilir. Ona söyle evde bulunsun ve postacıyı kollasın. Daktiloyla yazılmış, Sanfransisco'dan postaya verilmiş, Minerva Fisher adresine gönderilmiş bir mektup gelecek olursa, mektubu alsın ve saklasın. Evinin huzurunu düşünüyorsa bunu başarsın.

— Anlıyorum.

— Mektup bugün gelebilir. Tabii dün gelmediyse... Pazartesi günü yazılmıştı.

— Peki, şimdi hangi cehennemdeyse onu bulurum. Sen cinâyete ne dereceye kadar karıştın?

— Bilmiyorum! Mamafih pek karışmış sayılmam. Sâdece onu ziyâret etmem hâriç...

— Ne biçim ziyâret?

— Kötü bir ziyâret...

— Sen yaparsın.

— Henüz kimsenin birşey ispat edebileceğini zannetmiyorum.

— İyi! İpucu bırakma...

— İpucu bırakmış değilim. Bir müddet gözden uzak olacağım. Seni aradığım zaman hemen bulabileceğim yerlerde kal. Her an sana ihtiyâcım olabilir.

— Bana ihtiyâcın olursa, elimden geleni yaparım.

Otele gittim. Odamın anahtarını aldım. Otel kâtibine «Otelde Mister Eddie Fisher isminde birisi var mı?» diye sordum.

— İki saat kadar evvel otelden ayrıldı.

— Yâni burada idi.

— Evet, oteldeydi.

— Ne zaman otele geldiğini biliyor musunuz?

— Çok lûzumluysa defterden sizin için bulur çıkarırım.

Ona dedektif kartımı gösterdim.

— Bu iş otelin başına bir şey açmaz herhalde, size itimat ediyorum.

— Hiçbir iş açmaz. Ben sâdece onun ne zaman geldiğini öğrenmek istiyorum.

— Bir dakika bekleyin... Onu elli geçe kaydedilmiş!

— Hey, dur bakalım arkadaş, **dün gece** onu elli geçe mi?

— Evet.

— Olamaz! O saatlerde tayyâredeydi o, ola...

— Maalesef Mister Lam bu böyle... Zirâ kayıtlar burada otomatik olarak odanın anahtarı alınır alınmaz bir makineyle tespit edilir. Durun bakayım... Evet onu elli geçe değil. Onu tam ellibir geçe gelmiş.

— Teşekkür ederim. Galiba saatleri ben karıştırdım.

— Bu tahkikatınız otelimizin başına bir şey açmıyacak değil mi efendim? Bize bir şey sormıyacaklar öyle mi? Hiç bir uygunsuzluk da yok herhalde ... Buraya yalnız gelmiş. Yanında kadın filân yokmuş.

— Tamam hiç bir şey olmıyacak. Hangi numarada kalıyordu?

— Dörtyüzyirmisekiz...

— Ben zamanı karıştırmış olacağım herhalde... Çok teşekkür ederim.

Asansöre bindim. Odamın bulunduğu beşinci kata çıktım. Sonra dördüncü kata indim.

Kat hizmetçisini 412 nci odayı düzeltirken buldum.

— Buralara siz mi bakıyorsunuz?

Genç kadın bana baktı. Sonra gülümsedi:

— Bu odada işim hemen hemen bitti efendim!

— Beş dolar kazanmak ister misin?

«Vaziyete göre,» diye cevap verirken dikkatle beni süzüyor ve ne mal olduğumu anlamaya çalışıyordu. Güldüm:

— Gelip 428 numaralı odayı düzeltin. Birisini bekliyorum. Odamın düzgün olmasını istiyorum.

— Oh, bu kolay! Bir dakika bekleyin de buradaki işimi bitireyim.

Ben kapıda dururken kadın bir kaç el darbesiyle etrâfa çeki düzen verdi. Temizlik malzemesinin bulunduğu arabasını 428 nci odaya doğru itti. Ben de onu tâkibettim. Odanın kapısını, kendisine âit anahtarla açtı. Arkasından ben de içeriye girdim.

Odadaki sehpânın üstünde tek bir bavul vardı. Bavulun üzerindeki etikette, Birleşmiş Milletler Hava Yollarının 461 sayılı uçuş işâreti mevcuttu. Cebimden târifeyi çıkardım. Bu uçağın Los Angeles'den akşam saat yedide hareket edip saat dokuzda San Francisco'ya indiğini anladım. Kadın etrâfı düzeltirken ben odadaki çekmeceleri karıştırdım. Etrâfa baktım. Fisher'in bavuldan başka bir eşyâsı yoktu.

Jensen Thrustmore Şirketi'nin telefon numarasını buldum ve numarayı çevirdim.

Telefonda çok tatlı bir dişi sesi duyuldu. Ona Carl Jensenle konuşmak istediğimi söyledim. Beni sekreterine bağlıyacağını bildirdi

Jensen'in sekreterinin sesi de insanı baştan çıkaracak tatlılıktaydı. Acaba bu sekreterler de Fisher'in bulunduğu toplantıya iştirak etmişler miydi diye düşündüm.

— Adım Donald Lam! Mister Jensen'i çok mühim bir mesele için görmek istiyorum. Onun için de çok enteresan olduğunu tahmin ettiğim bir mesele için...

— Mister Jensen'le randevunuz var mı?

— Olmadığını biliyorsun kardeşim. Bu suâli sormamalıydın bana...

Kahkahası insanın içini gıcıklıyordu.

— Buradaki usulü bilseydiniz, kim olduğunuzu ve ne istediğinizi tespit etmek mecburiyetinde olduğumu da bilirdiniz. Hem de her şeyi en ince teferruatına kadar öğrenmek şartıyle...

— O halde sen de bunu yap.

Tekrar güldü ve «Anlatın,» dedi.

— Los Angeles'den geldim. Hususi dedektifim.

— Dedektif mi?

— Evet.

Birdenbire ciddileşmiş ve dikkat kesilmişti. «Mister Jensen'i niçin görmek istiyorsunuz?» diye sordu.

— Toplantıda olan bir mesele için...

— Çok özür dilerim Mister Lam. Mister Jensen birkaç dakika evvel yemek için çıktı. Öğleden sonra geleceğini de tahmin etmiyorum. Öğrenmek istediğinizi bana söyliyecek olursa...

— George Cadott adındaki adamdan almış olduğu mektup hakkında konuşacaktım. Kendisine polis bu mektubu aldığını öğrenirse neler olabileceğini anlatmaya çalışacaktım.

— Mektup yazan adamın adı neydi?

— Cadott! C-A-D-O-T-T.

— Bir dakika bekleyin. Belki de Mister Jensen'in gittiği yerin telefonunu bulurum.

Bir kaç sâniye hiçbir ses duyulmadı. Sonra kulağıma bir takım fısıltılar geldi. Bir müddet daha geçtikten sonra telefonda bir erkek sesi duyuldu:

— Ben Carl Jensen!

— Oh, nasılsınız Mister Jensen? Ben sizin yemeğe çıktığınızı zannediyordum.

— Tam asansöre binerken geri çevirdiler. George Cadott'un yazmış olduğu mektup meselesi neymiş?

— Bir mektup... Sizin satış yapabilmek için tertiplediğiniz toplantılarda, genç kızları nasıl kötü yola sevkettiğinizi anlatan bir mektup...

— Ne mektubu?.. Hangi Allahın belâsıydı o adam?..

— George Cadott!

— Ben ne George Cadott'u tanıyorum ne de sizin bahsetmiş olduğunuz şeylerden haberim var.

— Yemeğe gitmeden beni görecek olursanız, size anlatacağım şeyler, polis sizi sorguya çekerken faydalı olacaktır.

— Neredesiniz şimdi?

Ona otelin ismini söyledim.

Adam bir müddet tereddüt ettikten sonra «İsminiz ne demiştiniz?» diye sordu.

— Donald Lam...

— Bir arabaya atla hemen buraya gel Lam. Neden bahsettiğini bilmiyorum fakat birisi telefonda bana bu kabil şeyler söylerse, onu karşımda görmek ve ne mal olduğunu öğrenmek isterim.

— Şimdi geliyorum.

Otelden çıktım. Bir taksiye bindim, on beş dakika sonra Carl Jensen'in yazıhânesindeydim.

Sekreter masasında oturmakta olan kız, böyle yerlerde rastlanan sarışın dilberlerden bir tânesiydi. Menekşe renginde gözleri vardı. Kapıyı açtığım anda beni gördü.

— Mister Lam mi?

Başımı salladım.

— İhtiyatlı hareket ediyor muyum?

— Hem de çok...

— Mister Jensen sizi bekliyor. Hemen içeriye girin.

Üstünde Carl Jensen yazılı kapıyı açtım.

Jensen kırk yaşlarında kadar atletik vücutlu, kahverengi dalgalı saçlı, mâvi gözlü bir adamdı. Sinirli bir yaradılışta olduğu belliydi.

Kapıyı açtığım sırada masasından kalktı. Sert bir hareketle elimi yakalayıp sıktı. Parmaklarımın biribirine geçtiğini hissettim. Bana yukardan bakarak «Hiç de dedektife benzer bir hâlin yok,» dedi.

— Teşekkür ederim.

— Niye teşekkür ediyorsun?

— Ben de benzememeye çalışıyorum da...

— Neye benzememeye?..

— Bir dedektife...

— Niçin?

— Daha iyi netice alınıyor.

— Ben dâimâ dedektiflerin iri yarı, sağlam yapılı. insana korku veren kimseler olduğunu düşünürdüm.

— Çok dedektif filmi seyretmiş olacaksın!

Jensen «Belki de onun için,» diye güldü. «Otur ve ne biliyorsan anlat.»

«Ben şahsen George Cadott hakkında çok az şey biliyorum,» diye sandalyeye yerleştim.

— Bak Lam birbirimizi yanlış anlamayalım. Ben George Cadott diye birisini tanımıyorum. Sense son şirket toplantısında olan bir şey için beni görmek istediğini söylüyorsun.

Sâdece «Lois Marlow,» dedim.

— Lois Marlow'a ne olmuş?

— Onu tanımıyor musun?

— Dur bakalım. Sen bana sual mi soruyorsun?

— Müşterim bunun için para veriyor.

— Lois Marlow hakkında ne bilmek istiyorsun?

— Onun hakkında her şeyi biliyorum. Eddie Fisher'i nasıl tuzağa düşürdüğünü de... Sonra George Cadott'un hâdise çıkarmak tehdidiyle sana mektup yazdığından da haberim var. İstersen kartlarımızı masanın üstüne açalım ve oyuna öyle devâm edelim.

— Bunu yapmam için bir sebep var mı?

— Tabii var.

— Ne?

— George Cadott bir sürü insanı kendine düşman etti.

— Bir çok kimse, bir çok kimseyi kendisine düşman edebilir. Meselâ ben de hiç bir zaman George Cadott'la karşılaşmaktan hoşlanmam.

— George Cadott, dünyâyı düzeltmeyi kendine vazife edinmişti. Seks yoluyla işlenecek günahları ve ayartmaları önlemeyi, iş adamlarının toplantılarından sonraki seks partilerine mâni olmayı düşünüyordu.

Jensen «Bir adamın yapabileceği iyi bir iş,» dedi. Gözlerini benim yüzüme dikmisti.

«Ve,» diye devâm ettim. «Sana bir mektup yazdı. Ka-

rısının başına gelenlerden doğrudan doğruya seni mes'ul tutacağını bildirdi ve...»

Jensen «Karısı mı?» diye oturduğu sandalyeden fırlayıp kalktı.

— Tabii! Ayrılmışlardı ama, George yine de onun peşini bırakmıyordu. Sonra...

— Aman Allahım! Ben onun Lois'in eski kocası olduğunu bilmiyordum.

— Böylesi daha iyi! Şimdi elindeki kartları açıp masaya koyacak olursan, senin hayrına bir kaç şey daha söyliyeceğim.

— Ne?

— Birisi, George Cadott'u Vallejo'ya kadar tâkibetti. Orada kaldığı motel odasına girerek onu saf dışı etti.

— Yâni tamâmen mi demek istiyorsun?

— Evet en kısa yoldan ortadan kaldırdı.

— O... o şey .. di.

— Anlat... Devâmet niçin tereddüt ediyorsun?

— Yâni bir cinâyet mi? Öldürdüler mi onu?

— Evet.

Bir an içinde adam perişan olmuş, kendisini kaybetmişti. Fakat sonra çabuk toparlandı. Mâvi gözlerini önündeki sümene dikti. Uzun uzun düşündü. Beyninin durmadan çalıştığı belli oluyordu.

Bir müddet sonra «Bu söylediklerinin bana faydası mı olacak diyorsun?» diye sordu.

— Evet, sana faydası dokunacak...

— Nasıl?

— Polis seni sorguya çekinceye kadar bir hikâye uydurursun. Bu suretle gazetelere karşı hazırlanmış olursun.

— Farzet ki Cadott bana mektup yazmadı, olamaz mı?

— George Cadott'un daktilo makinesi vardı. Mektuplarını onunla yazardı. Sen mektup almadığını söyledikten sonra polisler Cadott'un dosyasında kopyalarını bulurlarsa, bu senin hayrına olmaz.

— Peki, sen niçin buraya geldin?

— Bilgi toplamak için...

— Nasıl bilgi?..

— Cadott'un mektubundaki tehdide karşı nasıl bir yol tutmuş olduğunu merâk ettim.

— Yâni ne demek istiyorsun?

— Kendini korumak için dedektif mi tuttun, polise mi müracaat ettin yoksa bir avukata mı gittin? Sen böyle bir tehdit karşısında elini kolunu kavuşturup bekleyecek tiplerden değilsin. Hattâ onu dövmeye bile teşebbüs edebilirdin.

Jensen mâvi soğuk bakışlarını birdenbire yüzüme dikti «Cinâyet hakkında neler biliyorsun? Hepsini anlat bana,» dedi.

— İlkönce sen Lois Marlow hakkında bildiklerini söyle.

Bir an bile tereddüt etmeden «Lois'i üç dört seneden beri tanıyorum,» diye başladı. «Yâni kocasından ayrılır ayrılmaz tanıştık. Fakat Cadott'la evli olduğundan haberim yoktu. Cadott Allahın belâsı bir adamdı. Onunla hiç karşılaşmadım. Bana iki kere mektup yazdı. Onu delinin biri olarak kabul ettim ve mektuplarını çöp sepetine attım. Lois iki senedenberi toplantılarda benim için çalışıyor. Bir seferinde de deniz kayağı satışlarında, deniz kayağıyla kaydı. Toplantılardan sonraki eğlencelerde şirketin hostesi olarak vazife görür müşterilerin rahatlarını temin ederdi. Onun gibi çalışan daha başka kızlar da vardı. Toplantı yaptığım otelde bir dâire kirâlar, müşterileri orada misâfir ederdim. Ben şirketin fabrikasında imal ettiği malların resimlerini gösterirken, kızlar onların içkilerini verirlerdi. İşte hepsi bu kadar. Şimdi bana Cadott'un ölümünün teferruatını anlat bakalım.»

— Vallejo'daki YOLÜSTÜ isimli motelin 24 numaralı odasında ölü olarak bulundu. Motel defterine adını George Chalmers olarak kaydettirmiş. Öğle vakti motele gitmiş. Orada uyumak ve mektup yazmaktan başka bir şey yapılmaz. Sessiz bir yer. Mektup yazıp yazmadığını bilmek çok iyi olurdu.

Jensen düşünceliydi «Yazamamış mıdır?» diye mırıldandı. Bir müddet sonra «Senin bu meseledeki rolün ne Lam?» diye sordu.

— Bir müşterimi temsil ediyorum. Onun ismini size söyliyemem. Fakat onun da bir mektup aldığını açıklıyabilirim. Cadott onu da tehdit ediyor ve suçluyordu.

— Cadott'un bütün mektuplarında tehdit vardı. Bana bak Lam sen kartlarını masanın üstüne açtın. Ben de benimkileri açıyorum. Ben iş kuran bir adamım. Bulus yapmam. Buluşları satın alırım. Thrustmore şirketi için bir sürü patent topladım. Bir hayli değişiklik yaptım. Kıçtan takma deniz motörleri hakkında ne kadar bilgin var bilmiyorum Yeni yaptığımız motörlerde iki devirli pervâneler kullandık. Aynı zamanda kimsenin rekabet edemiyeceği kadar ucuz bir fiat koyduk. Bunun ne demek olduğunu anlıyabilirsin. Bu pervâneler çok hızlı dönüyorlar. Suyun içinde bir pusluk bir fark, yapılan iş üzerinde çok büyük farklar meydana getiriyor. Standart modellerde bu iş payandalar vasıtasıyla yapılıyor. Bir payanda yüksek sür'atlerde ve tekne boştayken kullanılıyor. İkinci bir payanda ise teknede çok kimse varken veyâhutta teknenin arkasında birisi deniz kayağı yaparken kullanılıyor. Yâni bu tip bir pervâne sâyesinde deniz kayağı yapan bir kimse sâniyesinde suyun üstüne çıkabiliyor.

— Ne demek istediğini anladım.

— Tabii benim de bir sürü dertlerim var. Bâzı rakiplerim beni alt etmek, piyasadan uzaklaştırmak istiyorlar. Benim, motörlerimi kendi fiyatlarından aşağı bir fiatla satmamı önlemek istiyorlar. Bunun için de ellerinden gelen herşeyi yapıyor. bütün hilelere başvuruyorlar. Bana kalırsa George Cadott da onların teşvikiyle bu işleri yapıyor.

— Böyle düşünmenizin sebebi ne?

— Mektuplarının yazılış şekli... Sen de buralardasın Lam! Şirketlerin yaptığı toplantıları bilirsin. Dâimâ alıcıların âlâkasını üstüne çekmek mecburiyetindesindir. Bunu da en güzel şekilde ancak genç ve güzel kadınlar vasıta-

sıyla temin edebilirsin. Para verdiğim bu genç kızların vazifesi de ilerde müşterim olacak kimseleri ağırlamaktır. Müşteriler kadehlerini hep dolu bulurlar. Çok uygun fiatları da görünce Thrustmore Motör Şirketinin müşterisi olmaktan kurtulamazlar.

— Toplantılardan sonra?.

— Toplantılardan sonra kızların ve müşterilerin ne yaptıkları beni alâkadar etmez. Onların kendi işleridir. Ben sâdece sana kızları ne şekilde çalıştırdığımı anlattım.

— George Cadott'un öldürülmesi, vaziyeti karıştırabilir.

— Evet hem de çok karıştırabilir. Onun daha evvel Lois Marlow'la evli olduğundan emin misin?

— Evet... Dün gece neredeydin?

— Hangi saatlerde?

— Onun hangi saatte öldürülmüş olduğunu henüz öğrenemedim.

— Bunu ben de bilmek isterdim.

— Ben de! Nerede olduğunu söyleyecek şâhidin var mı?

— Neden bahsediyorsun? Kimse beni onu öldürmekle suçlayamaz.

«Suçlayamaz mı?» diye sorarken sesimi bilhassa biraz değiştirmiştim.

— Allahaşkına Lam aptal olma! Ona hiç ehemmiyet vermemiştim. Sâdece ismini hatırlıyorum. Mektuplarını çöp sepetine attım.

— Onunla hiç konuştun mu?

— Allaha şükür ki hiç konuşmadım.

— Eddie Fisher'le Lois Marlow'un arasındaki arkadaşlık ne derecedeydi?

— Bu hususu hiç merâk etmedim.

— Onları toplantıda son görüşünde samimiyetleri nasıldı?

— Fisher soğuk şampanyayı başına dikiyor ve boğazının yandığından şikâyet ediyordu.

— Lois ne yapıyordu?

Sâdece kadehini dolu olarak elinde tutuyordu.

— Niçin?

Jensen «Bu bir hile,» dedi. «Bundan pek hoşlanmam ben ama, mâni olmaya da çalışmam.»

— Ne demek istiyorsun yâni?

— Müşteriyle alâkadar olan kız onu sarhoş edince adam sızıyor, kız da yalnız başına rahat rahat uyuyor.

— Eddie de sızdı mı?

— Ne bileyim ben, dâvet ettiğim kimseleri yatak odalarına kadar tâkibetmek âdetim değildir.

— Fisher'in bir hayli mülkü var galiba, zengin birisi.

Jensen. «Fisher, Allahın belâ...» diye başladı fakat devâm etmedi. Kendisine hâkim oldu.

«Yâni Eddie Fisher Allah'ın belâsı bir müşteri, demek istedin,» diye tamamladım.

Jensen «Hayır kudretli bir müşteri,» diye şırıtarak düzeltti. «Senden saklamama lüzum yok. Cadott'dan iki mektup almıştım. Ne yazdığı bile aklımda değil. Mektupları çöp sepetine attım.»

— İçeriye girerken sekreterinin randevu defterini karıştırdığını gördüm. Acaba seninle buluşmak veya konuşmak isteyen herkesin ismini o deftere yazıyor mu bu kız? Böyle bir âdeti var mı?

— O şekilde hareket etmesinin bir mahzuru mu var?

— Cadott dün Vallejo'ya gitmeden evvel sana telefon ettiyse, onun ismini defterden silmen senin menfaatine olur.

Jensen «Onun ismi o defterde yok,» dedi.

— Öyleyse şanslısın!

Ayağa kalktım ve elimi ona doğru uzattım. «Elimden gelen herşeyi yapmış oluyorum» diye ilerledim. «Cinâyetten seni haberdar ettim.»

Jensen «Buraya gelmenin hakiki sebebi ne Lam?» diye elimi sıktı.

— Sâdece tahkikat yapıyor, bilgi topluyorum.

— Ama burada bir şey öğrenemedin.

— Bir hayli şey öğrendim.

Sırıtarak dışarıya çıktım.

Seks tarafı fazla olan sekreter «Güle güle,» dedi. Ben de «Allahaısmarladık,» diye cevap verdim. Yazıhâneden dışarıya çıktıktan sonra holde yedi sayıncaya kadar bekledim. Tekrar yazıhânenin kapısını açıp içeriye girdim. Sekreter kendi odasında değildi. Odayı geçip Jensen'in odasının kapısını açtım. Sekreter Jensen'in masasının üstüne eğilmiş ve randevu defterinin bir sahifesini açmıştı. Jensen elindeki silgiyle defterde bir yeri silmeye çalışıyordu. Yaptıkları işe o kadar dalmışlardı ki benim orada olduğumun farkına varmadılar.

Jensen endişeyle «Oldu mu acaba?» diye sordu.

Sekreter kız başını biraz yana eydi «Olacak,» diye dudağını büktü. «Silinmiş yerin üstüne başka bir isim yazarsam belli olmaz herhalde... Aksi halde silinmiş olduğu anlaşılabilir.»

«Teşekkür ederim,» dedim. «Şimdi istediğim bilgiyi elde ettim.»

Her ikisi birden tencereden yemek çalarken mutfakta yakalanmış çocuklar gibi korkuyla yerlerinden fırladılar.

Kendisini ilk toparlıyan Jensen oldu. «Pekalâ Rita,» dedi «O sahifenin silinen yerine Donald Lam yaz...»

Rita biraz daha eğildi. Dizini hafifçe kıvırarak yazmaya başladı. Seyretmekte olduğum manzara şâhâneydi.

— Acaba anlaşılmıyacak mı Jensen?

— Hayır, üstüne senin ismini yazınca belli olmaz. Bir daha sefere gelişinde seni bu kadar küçük görmiyeceğim Lam. Daha ihtiyatlı hareket edeceğim.

— Teşekkür ederim. Peki söyle bakalım şimdi, George Cadott buraya gelince ne oldu?

— Kolundan tutup defettim.

— Yâni yazıhâneden dışarıya mı attın?

— Evet dışarıya attım.

— Peki, sonra?..

— Onun hakkında bilgi edinebilmek için hususi bir dedektif tuttum.

— Bir şey öğrenebildin mi?

— Onu tâkibedemediler bile... Tuttuğum dedektif senin kadar iyi değildi.

Sekreter kız bana doğru döndü. Bakışları sert ve insanı tahrik ediciydi· «O adam sizin ayağınıza su bile dökemezdi» dedi.

«Galiba bir tekne satın alacağım,» diye genç kızın gözlerinin içine baktım.

— O teknenin motörünü size biz satacak olursak çok memnun oluruz Mister Lam.

— Bunu bir söz olarak kabul ediyorum. Patronuna söyle bir şeyler öğrenirse beni haberdar etsin.

Ondan sonra döndüm ve kapıdan çıktım.

YEDİ

Otelden Çıktım. Bir Müddet Yürüyerek, Tâkibedilmediğimden Emin Oldum. Sonra Bir Taksiye Binerek Third ve Towsend Emânet Evi'ne Gittim.

Oraya bırakmış Olduğum (Cadott'un dâiresinde elime geçen) Mektup kopyalarını, hâtıra defterini ve anahtarı aldım.

Oradan yine taksiyle Oakland hava meydanına gittim. Los Angeles'de durmadan geçen ve Reno'ya giden tayyâreyi yakalamak üzere hemen kalkmaya hazır olan Sacramento uçağına bindim.

Tayyârede hâtıra defterini baştan sona kadar okuyabilmek imkânını buldum. Dört sene evvel Ocak ayının birinden okumaya başladım. Hâtıraların başlangıcı normal şeylerdi. Birtakım gelişler ve gidişler...

Nisanın onbeşinci gününde bir not vardı:

(Büyükbabam gün geçtikçe kuvvetten düşüyor. Onu yakında kaybedeceğim herhalde... Ölüm kaçınılmaz bir hàlâldı onun için. C'in söylediği gibi iyi bakımın da bir tesiri olmuyor.)

Ertesi gün ise şöyle bir şey yazmıştı:

C. büyükbabamın odada dolaşmakta olan hastabakıcı kıza nasıl baktığının farkında olup olmadığımı sordu. Böyle bir şeyi ancak bir kadının farkedebileceğini bir kere daha anladım. Büyükbabam Hastabakıcı Hortence'a çok düşkün. Büyükbabamın onunla bir şey yapabileceğini düşünmek çok saçma! Fakat C. Hortence'ın yaşlı adamı baştan çıkarmayı aklına koyduğunu ısrarla söylüyor. Endişelenmemize lûzum yok. Büyükbabam fiziki bakımdan bir şey yapamayacağı gibi, mantıklı bir adam olduğu için böyle bir şeye teşebbüs dahi etmez. Büyükbabam çocuk gibi, kuvvetsiz ve isteksizdir ama, bir genç kadının güzel taraflarını da farkeder. Zamanında bir hayli çapkınlık yapmış. Âile içinde onun çapkınlıklarını anlatır dururlardı. Aman Allahım! İster misin Hortence ihtiyar adamın aklına girsin de, son anda vasiyetnâmesini... Böyle kötü düşünceleri hâtıra defterime yazmak şöyle dursun, düşünmek bile istemezdim. Fakat kendikendime söz verdim. Bu deftere bütün herşeyi olduğu gibi yazacağım ve seneler sonra okuyup neler hissetmiş olduğumu anlıyacağım. C'in söylemiş olduğu hakikatleri görmemeye çalışmak için aptal olmam lâzım.)

Ondan sonraki günde çok kısa ve üstü kapalı yazılmış bir not vardı:

C. beni çağırdı. Onun kafasından geçirdiği şeyi kat'i olarak reddettim.)

Ondan sonraki günde çok kısa ve üstü kapalı yazılmış

Bir sonraki günde ise yine çok kısa bir cümle yer almıştı:

(C. haklı olabilir. Fakat bu işi yalnız başıma yapamam.)

Sonraki gün:

C. odaya girdiği vakit Büyükbabam Hortence'i öpüyormuş. Hortence yatağın kenarına oturmuşmuş. C. deli gibi... Yapmış olduğu plânı tatbik etmem için beni sıkıştırıyor.)

Birgün sonra ise şöyle yazmıştı :

(Saat 09.30 da Büyükbabam öldü.)

Daha sonraki günün sahifesi ise boştu.

Bir gün sonra yine birşeyler yazmış :

(Telefon durmadan çalıyor. C.'in telefon ettiğini bildiğim için açmadım. Hiç kimseyi görmek istemiyorum şu anda... Hiç bir şeyle alâkadar olamıyorum.)

Bir gün sonra :

(Cenâze merâsimi... Tabutun yanında durup Büyükbabamın, yaşadığı zamandan daha renkli olan yüzüne, ölümün getirdiği sükûnete bakarken içimden geçirdiklerimi bütün hayâtım boyunca unutamıyacağım. Burada bu kadar kimse içyüzümüzü görse, aklımızdan geçenleri bilse ne olurdu o zaman? C. kendisini çok fedakâr bir torun gibi gösteriyor. Gözleri yaş içinde büyük mâtemini yaşıyor. Kadınların neler yapabileceğini kimse bilemez.)

Sonraki gün :

(Tabutun yanında durup Büyükbabamın yüzüne bakmamayı ne kadar isterdim. Senelerce evvel, yaşlanmadan ve ihtiyarlamadan evvel, bu mâvi gözlerin insanın içini okuduğunu hissederdim. İnsanlara karşı dürüst fakat merhametsizdi. Kararlarında sert ve haşindi. Yanlış bir şey yaptığım zaman bakmaktan çekindiğim bu mâvi gözlerin bir gün ebediyyen kapanacağını daha o zaman düşünmüştüm. Şimdi bu gözlere çekinmeden bakabiliyordum. Fakat kapalı duran gözleri şimdi beni daha da fazla korkutuyordu. Yüzündeki değişmeyen ifâde içimi ürpertiyordu. Büyükbabam ölmüştü ama daha gitmemişti, buradaydı. Bir saat kadar uyumuştum ki, korkuyla uyandım. Bütün vücudum titriyordu. Sanki Büyükbabam yatağımın üstüne eğilmiş gözünü kırpmadan bana bakıyordu. Öyle bir his vardı içimde...)

Bir gün sonra :

(Vasiyetnâme bugün okundu. Düşündüğüm gibiydi. Hortance'a hiç bir şey bırakmamıştı. Fakat Hortence'ın bir sebep yaratarak avukata telefon ettiğini öğrendim. Kadın, vasiyetnâmede kendisine bir şey bırakılıp bırakılmadığını öğrenmek için telefon etmişti. Büyükbabamı baştan çıkaracak vakti bulamamıştı Hortence!.. C.'in düşündüklerinde ne kadar haklı olduğunu şimdi daha iyi anlıyorum.)

Ondan sonra hâtıra defterini çabucak okudum, daha fazla üstünde durmadım. George Cadott'da bilâhare çok tuhaf değişiklikler olmuştu. Hâtıratının bir yerinde şöyle yazmıştı:

(Ruhu temizliyen, insanı ferahlatan şeyin **kefâret** olduğunu öğrendim. Bu kelimeyi düşünmek bile hoşuna gidiyor insanın: **Ke-Fâ-Ret.** Hatâ yapan biz insanların, hatâlarını kefâretlerle düzeltip, tâkibettikleri yolda kalabilmeleri için başkalarının ayaklarını kaydırmaları normal geliyor. Şimdi artık garantideyim ve maddi bakımdan da yaptığım şeyın kefâretini verecek durumdayım. Kefâretimi de vereceğim.)

Büyükbabasının ölümünden altı ay geçtikten ve bir takım hâdiselerden sonra mühim olarak bir not vardı defterde :

(Lois ayrılmak istediğini söyledi. Bu benim sonum.)

Ondan sonra deftere hiç bir şey yazılmamıştı.

Defteri okumayı bitirdiğim sırada tayyâre de Reno'ya gelmişti, meydana iniyordu.

Cadott'un anahtarlarını cebime diğer kâğıtları ve defteri de çantaya koydum. Bir taksiye bindim. Nehirüstü isimli otele gittim. Resepsiyondaki adama «Şu çanta için bana bir makbuz verin,» diyerek çantayı bıraktım. Aldığım kâğıdı şapkamın içindeki derinin altına yerleştirdim. Sonra yine bir taksiye atlıyarak tayyâre meydanına döndüm.

Devamlı sefer yapan büyük bir Convair'di. Meydanın

ortasında duruyordu. Bertha Cool'a telefon edebilmek için ancak on dakikam vardı.

Telefonla onu bulduğum vakit hemen «Reno'da ne haltlar karıştırıyorsun? Orada ne işin var?» diye sordu.

— Saklanıyorum.

— O halde delikten dışarıya çık. Ziyâretçin var.

— Kim?

— Fisher'ler...

— Nerede?

— San Francisco'da tabii... Nerede olacağını zannediyordun Allahın belâsı?

— Ne oldu?

— Her şey oldu. Telefonda seni arayıp duruyordum. Minerva mektubu almış, Eddie'yi ateşin üstüne oturtmuş. Eddie de ellerini çatırdata çatırdata ona **herşeyi** anlatmış. Şimdi seninle konuşmak üzere San Francisco'ya gidiyor lar.

— Ne zaman?

— Buradan bir saat evvel çıktılar.

— Ne biçim kadın Eddie'nin karısı?

— Acıya tahammüllü, sabırlı tatlı bir kadın. Âile içinde kimsenin hoşlanmayacağı eski kafalı bir tip. Hani evin bütün kızları evlenir de bir tânesi babasına bakmak için her şeyi reddeder. İşte böyle birisi... En zor şartlara bile uyabilecek, râzı olabilecek bir kadın. Hayatta kendini hiç kaybetmediğine bahse girerim.

— Eddie'nin geceyi Lois Marlow'un dâiresinde geçirdiğini öğrenince de bir şey demiyecek mi yâni?.

— Yanlış anladın. Kadın kızmış değil sâdece hayal kırıklığına uğramış bir vaziyette. Çok yüksek ahlâk prensipleri var. Hiç bir zaman sadakatsizliği affedeceğini zannetmiyorum. Eddie doğruyu söylediyse neyse... Yalan söylediği anlaşılacak olursa o zaman her şey berbat... Derhal işi avukatına havâle edecek.

— Nasıl olmuş da mektup eline geçmiş? Eddie mektubun gelişini tâkibedecekti.

— Eddie de öyle düşünmüştü. Fakat beceriksizlik yaptı.

— Pekalâ! İşler yatışıncaya kadar saklanmayı düşünmüştüm. Fakat galiba San Francisco'ya dönsem daha iyi olacak. Birbuçuk saat sonra orada olurum.

Tayyâre tam zamanında meydana indi. Bir taksiye atlayıp doğru evvelce kalmakta olduğum otele gittim. Eddie Fisher ve karısı orada karşıma dikildiler.

İçeriye girer girmez Eddie yerinden fırladı:

— İşte geldi. İşte o Minerva...

Tam ev kadını denecek oldukça şişman bir kadın bana gülümsedi.

Tanıştırma işini Eddie yaptı:

— Karım Minerva, Mister Lam! Bu bey de Donald Lam, Minerva... Ondan sana bahsetmiştim. Bütün her şeyi sana anlatabilir.

Resepsiyona gittim. Anahtarımı aldım. Benim için hiç bir haber bırakılmamıştı. «Yukarıya çıkalım mı?» diye sordum.

Kadın başını salladı. Hepimiz birden zırıltıyla yukarıya çıkan asansöre dolduk. Bu asansör belki bu binâdan da eskiydi.

Onunla salonda daha iyi konuşabilirdim. Fakat durumu iyice anlayabilmek için zamana ihtiyâcım vardı. Bu suretle kadın hakkında bir fikrim de olacaktı. Bir yol bulmalıydım konuşmak için... Yol bulmak da hemen olabilecek bir iş değildi.

Odaya girer girmez içerdeki tek sandalyeye Minerva Fisher kuruldu ve «Bütün her şeyi bilmek istiyorum. Her şeyi Mister Lam,» diye bana baktı. «Prensip sâhibi bir kadın olduğumu da bilmenizi istiyorum. **Doğruyla yanlış arasında belirli bir hudut vardır.** Eddie ile **iyi ve kötü günlerde** berâber olmak için evlendim. Birtakım ufak tefek kabahatleri görmezliğe gelebilirim. **Fakat sadakatsizliği asla affedemem.»**

Eddie Fisher «Senden böyle bir şey istiyen yok sevgilim,» diye sağ elinin mafsallarını bir tabanca sesine benzer patırtıyla çatırdattı.

Minerva tam bir mektep hocası gibi yavaş yavaş ve sâkin bir şekilde sual soruyor, sanki karşısındaki çocukları imtihan ediyordu. Bu bana talebeliğimi hatırlattı, «Peki efendim!» dememek için kendi kendimle mücâdele ettim.

— Ancak mantıklı düşünerek halledebileceğiniz bir meseleyle karşı karşıyasınız Misis Fisher...

— Hangi bakımdan?

— Size mektubu yazan George Cadott, suçluluk kompleksi içinde bocalıyordu. Dünyâyı doldurmuş olan şeytanları kendisinin ortadan kaldırabileceğine inanıyordu.

Kadın kirpiklerini bile kırpmadı:

— Bu iftihar edilecek bir arzu olabilir. Mister Cadott'la konuşmak isterim.

— Konuşamazsınız.

— Konuşmamak için bir sebep görmüyorum Mister Lam! Hikâyeyi sâdece Eddie'den dinledim. Aynı şeyleri Mis Marlow'dan ve George Cadott'tan da dinlemek istiyorum.

— George Cadott'la konuşamazsınız. Zirâ George Cadott öldü.

— Öldü mü?

— Evet!

— Korkarım ki ne dediğinizi anlamadım.

— Galiba intihar etti. Bunu yapabilecek bir yaradılıştaydı. Aklını kaçırmıştı. Vicdan azâbı içinde kendi kendisini suçluyordu. Daha fazla dayanamadı.

— Ondan bir mektup aldım.

— Öyle mi? Mektup yanınızda mı?

— Evet!

Bekledim. Fakat kadın mektubu çıkarmak için hiç bir harekette bulunmadı.

Eddie Fisher «George Cadott olanları yanlış anladı,» dedi. «Minerva'ya anlattım. Sarhoş olmuştum...»

Minerva Fisher **«Sarhoşluğu affederim!»** diye kocasının sözünü kesti.

Eddie «Galiba geceyi kızın odasındaki divanda geçirdim,» diye tamamladı.

Minerva Fisher **«Sadakatsizliği affetmem,»** diye kat'i ve sert bir edâ ile ilâve etti.

— Böyle bir şey olmamış ki...

Minerva başını salladı:

— Siz erkekler, dâimâ birbirinizin arkasında olursunuz. Fakat George Cadott sizinle ayni fikirde değildi Mister Lam...

— George Cadott orada değildi.

— Siz de orada değildiniz.

— Pekalâ! Lois Marlow'a soralım. O oradaydı. Ona gidelim her şeyi bize anlatsın.

Eddie Fisher «Sevgili Minerva,» diye endişelendi. «Hiç bir şey yoktu. Seni temin ederim ki hiç bir şey olmadı.»

Minerva Fisher kocasının sözünü kesti:

— İnşallah öyledir. **Sadakatsizliği asla affetmem.**

Lois Marlow'a telefon etmemeyi daha doğru buldum. Her şeyi biliyorsa bizimle konuşmayabilirdi.

Doğru Wisteria apartmanına gittik. Sokak lâmbaları daha yanmaktaydı. Okyanus tarafından yayılmış olan bir sis tabakası binâların tepelerini sarmıştı. Aşağı taraftaki hava oldukça soğuktu. Eddie Fisher titriyordu.

Minerva Fisher'in soğuğa filân aldırdığı yoktu. Ne yapacağını bilen insanların kendinden emin hâli içinde gayet sâkin hareket ediyordu.

Apartmanın giriş kapısına geldiğimiz zaman Lois Marlow'un zilini çalmayı doğru bulmadım. Diğer dâirelerin zillerinden birkaçına gelişigüzel bastım. Bir tânesi sokak kapısını açan otomatiğe basınca içeriye girdik. Lois Marlow'un ona gitmekte olduğumuzdan haberi bile olmamıştı.

Sedef rengindeki kapı zilini çalar çalmaz kapı hemen açıldı ve Lois Marlow karşımıza dikildi.

«Yine mi sen?» diye bana çıkıştı.

Sokağa çıkmak üzere olduğu belliydi. Giymiş olduğu açık kokteyl elbisesi vücudunun güzelliklerini gözlerimizin önüne sermekteydi.

Sonra Eddie Fisher'i gördü :

— Aman Allahım! Bütün herkes gelmiş!..

Minerva Fisher ileriye doğru çıktı.

Eddie Fisher hemen «Karım... Mis Marlow,» diye tanıştırdı.

Lois Marlow onunla karşı karşıya gelmekten memnun olmadığını belirten bir hareketle bir adım geri çekildi.

Minerva, bu durumdan faydalanarak içeriye girdi:

— Toplantıda neler olup bittiğini öğrenmek için sizinle konuşmaya geldim. Misis Cadott.

Eddie Fisher şaşkın şaşkın bana baktı.

Minerva'nın peşinden ben de içeriye girdim. Zâten yapılacak başka bir şey de yoktu. Lois Marlow'un randevusu var idiyse, bizi dışarıya atmadan evvel mümkün olduğu kadar zamandan faydalanmayı düşünüyordum.

Lois Marlow «Pekalâ,» dedi. «Oturun, rahatça yerleşin bakalım.»

Birisi «Vay, vay, vay» diye odaya girdi. «Bizim dedektif yine gelmiş.»

Mort Evans, ağır vücudunun altında şekil değiştirmiş olan sandalyeden kalkarak bize doğru gelmişti. Elinde bir sigara vardı. İçmekte olduğu içkinin bardağı sandalyenin yanındaydı. Bardağın arkasından görünen sigara tablası ise ağzına kadar izmaritle doluydu. Herhalde uzun zamandanberi burada oturmaktaydı.

Sert sert «Herkes olduğu yerde otursun,» dedi. «Buraya gelmekle beni birçok dertten kurtardınız.»

Minerva Fisher, yatağında tanımadığı bir erkeği bulan bir kadının şaşkınlığı içinde «Kim bu adam?» diye sordu.

O âna kadar beni kimse dövememişti. Buna fırsat vermemiştim. Onun için yumuşak başlı olmaya karar verdim.

— Cinâyet masasından bir polis memuru, Mortimer Evans, George Cadott'un öldürüldüğünü tahmin ediyor. Vallejo polisiyle müşterek çalışıyor. Sonra bu dostumuz herkesin kendisinin de bu işte olduğunu hissetmesini istiyor.

— Teşekkür ederim, çok teşekkür ederim Lam! Yalnız olanları çok basitten aldın. Ben George Cadott'un öldürüldüğünü tahmin ediyorum öyle mi? Başka bir şekil var mı?

— Bana kalırsa intihar etti. İntihar edecek bir hava içinde bulunuyordu. Suçlu hissediyordu kendisini...

— Demek intihar etti diyorsun öyle mi?

Başımı sallıyarak onu evet'ledim.

— O halde cinâyetin işlendiği silâhın ne olduğunu da söyleyebilirsin bize...

— **İntihar** ettiğine göre **cinâyetin işlendiği silâh** diye bir şey olamaz.

— Bir adam tabancayla ölmüşse ve silâh ortada yoksa ben o vak'aya cinâyet derim.

— Aptallık etme!.. Birçok intihar vak'asında sonradan birisi gelmiş ve silâhı almıştır.

— İntihar silâhını alan hakkında bir fikrin veyâ tahminin var mı?

— Hayır yok!

Minerva Fisher «Mister Evans,» dedi. «Size burada rastlamamız hakikaten iyi bir tesâdüf, bir şans bizim için...»

Evans «Ben de öyle zannediyorum,» diye cevap verdi.

Lois Marlow «Beni dinleyin şimdi,» diye araya girdi. «Randevum olduğu için gideceğim. Artık daha fazla başımın ağrımasını istemiyorum. Hepiniz, itiraz etmeden evimden çıkacak kadar kibar kimselersiniz. Mister Evans'a daha evvel de söyledim. Dışarı çıkmayacak olursa polis çağıracağım. Belki bu faydasız bir teşebbüs... Mister Evans'ın da işâret ettiği gibi kendisi polis zâten... Ne olursa olsun ben gidiyorum artık...»

Minerva, Lois Marlow'a baktı, sonra sanki hiç bir şey duymamış gibi Evans'a döndü :

— Adım Minerva Fisher! Kocam burada bir gecesini Lois Marlow'la geçirmiş. Neler olup bittiğini bana Mister Cadott bir mektup yazarak bildirdi. Kocam işlerini halletmesi, etrâfı susturması için dedektif Donald Lam'i tutmuş. Ben hâlen daha bir şey...

Evans koca vücudundan beklenmiyen bir çeviklikle sandalyesinden fırladı. Şimdi avının izini tâkibeden bir köpeğe benziyordu. «Mektup yanınızda mı Misis Fisher?» diye kadının sözünü kesti.

— Evet.

Evans elini uzatarak bekledi.

Minerva tereddüt ediyordu.

Evans «Verin onu bana,» diye bağırdı.

— Mektubun bir başkası tarafından okunmasını istemi...

Evans «Mektubu istiyorum,» diye tekrar gürledi. «O mektup bir delildir. İtiraz edecek olursanız başınızı belâya sokmuş olursunuz. Mektubu verin bana...»

Minerva çantasını açtı ve mektubu polise uzattı.

Evans mektubu okuduktan sonra uzun bir ıslık çaldı.

— Bu mektup nasıl elinize geçti Misis Fisher?

— Posta kutumda buldum.

— Bu sabah mı?

— Evet.

Ben «Posta ile mi gönderilmişti?» diye sordum.

— Bu hususu size açıklamak mecburiyetinde olduğumu zannetmiyorum Mister Lam. Mektubu aldım işte...

— Benim için mühim olan şey mektubun nereden ve ne zaman atılmış olduğu... Vallejo'dan mı, yoksa San Francisco'dan mı postaya verilmiş ve zarfın üstündeki târih ne? Mektubun geldiği zarf nerede?

— Zarfı yırtıp attım.

Evans «Şimdi bu mektup her şeyi aydınlatıyor,» dedi.

«Her şeyi yoluna koyması ve vak'ayı örtbas etmesi için kocanızın Donald Lam'ı tuttuğunu mu söylemiştiniz?»

— Evet.

— Nereden biliyorsunuz?

— Kendisi söyledi.

Evans «Lam mı?» diye koca parmağını bana doğru uzattı.

— Hayır, kocam...

Evans «Vaziyet şimdi anlaşılmaya başlıyor,» dedi.

Minerva Fisher «Bundan başka,» diye devâm etti. «Kocam telefonda Mister Lam'le konuştu. Galiba bir şey olau ki, Mister Lam kocamın tayyâreyle buraya gelmesini istedi.»

— Sizi de berâber getirmesini söyledi öyle mi?

— Hayır, hayır ilk seferinden bahsediyorum. Kocam ilk önce, dün gece geldi buraya...

— Dün gece mi!

— Evet!

— Saat kaçta?

— Bilmiyorum. Kocama sordum ama, galiba bana yalan söyledi. Gece yarısı kalkan tayyâreye binmiş.

Eddie Fisher «Sevgilim o tayyâreye bindim,» diye elinin mafsallarını çatırdattı. «Bana hiç itimâdın yok mu Minerva?»

— Ben de bunu anlamaya çalışıyorum şimdi, o zaman karar vereceğim.

Evans «Gece yarısı kalkan tayyâre ha?» dedi.

Eddie tekrar mafsallarını çatırdattı.

Evans «Buraya niçin geldiniz?» diye sordu.

— Mister Lam'la konuşmak için...

Minerva, Evans'a «Mister Lam kocama telefon etti,» dedi. «Mister George Cadott'un, George Chalmers ismiyle Vallejo'da YOL ÜSTÜ Motelinde kalmakta olduğunu bildirdi.»

Evans «Ne!» diye yerinden sıçradı. Sesi, avını kovalayan bir av köpeğinin havlamasına benziyordu.

Minerva başını sallıyarak doğruladı.

— Bunu nereden biliyorsunuz?

— Kocama telefon ettiği zaman paralel bağlı olan öbür odadaki telefondan dinledim. Zâten kocam bâzen bilhassa dinlememi ister ve iş hakkında bana not aldırırdı. Mister Lam, San Francisco'dan arıyordu.

— Ne konuştuklarını duydunuz mu?

— Mister Lam nihâyet, güç de olsa Mister George Cadott'un yerini bulduğunu ve adresini bildiriyordu.

Evans «Devâmedin,» dedi. «Bu konuşma olduğu zaman saat kaçtı?»

— Akşama yakın bir saatteydi. Mister Lam oldukça yayvan konuşuyordu. Herhalde sarhoştu.

Lois Marlow belli etmeden Evans'ın sandalyesinin arkasına geçti ve devâm etmemesi için Minerva'ya başını sallıyarak işâret verdi. Fakat kadının ne demek istediğini anlamadığını görünce parmağını dudaklarına götürerek susmasını anlatmaya çalıştı.

— Yâni kocanız bütün bunları akşam üzeri öğrendiği halde geceyarısından evvel San Francisco'ya hareket etmedi öyle mi?

— Bana öyle söyledi.

Eddie Fisher başını önüne eymiş oturuyordu.

Minerva «Ben ona daha telefonu dinlediğimi söylemeden ve Lam Donald'ın kim olduğunu sormadan,» diye devâm etti. «Kocam mühim bir iş için ofise gitmesi icâbettiğini, sabaha kadar dönmezse merak etmememi söyledi. Sabaha kadar dönmedi de, fakat San Francisco tayyâre meydanından telefon etti ve yolda olduğunu bildirdi.»

— Bu sabah yâni, öyle mi?

— Evet.

— San Francisco'ya niçin geldiğini de söyledi mi?

— Bir iş için geldiğinden bahsetti.

Evans «Bütün bu zaman zarfında ne yaptınız?» diye

Eddie Fisher'a döndü. «George Cadott'un yerini Lam Donald'ın bildiğini öğrendiğinize göre buraya gelmek için niçin geceyarısına kadar beklediniz?»

— Ne yapmam gerektiği hakkında karar veremiyordum. Herşeyi tekrar tekrar düşünüyordum. Korkmuş olduğumu kabul ediyorum.

Minerva, herşeyin sonu olduğunu ifâde eden bir tonda «Eddie,» dedi. «Sana bu kadar kişinin önünde bir kere daha ve son defâ soruyorum, geceyarısı kalkan tayyâreyle mi geldin?»

— Sevgilim, geceyarısı kalkan uçakla geldim. Sana olan aşkımın üstüne yemin ederim.

Minerva Fisher «O halde,» diye gayet sâkin olarak çantasını açtı ve içinden sarı renkte bir kâğıt çıkardı. «Saat dokuzu elli gece San Fransisco tayyâre meydanında otomobil kirâladığına âit bu kâğıt ne oluyor?»

Eddie Fisher aptal aptal karısına bakıyordu. Çenesi aşağıya doğru sarkmıştı. Evans Mortimer elini uzattı. Minerva Fisher'in bileğini yakaladı. Kadının elindeki kâğıdı çekip aldı. Dikkatle tetkik etti:

— Oh, oh, oh! Kâğıtta yazılı olan kilometre miktarı tam San Francisco hava meydanından Vallejo'ya kadar olan mesâfe...

Eddie Fisher arkasındaki sandalyeye düşerken karısına baktı. Sanki ayağının altındaki halı birdenbire çekilmiş ve o da düşmüştü.

Evans «Hadi bakalım Fisher,» diye boğırdı. «Anlat herşeyi... Oraya gittin ve George Cadott'u gördün. Zirâ onun nerede olduğunu biliyordun. Onunla münakaşa ettiniz ve sen de onu öldürdün. Hadi itiraf et artık...»

Fisher «Yapmadım,» diye inledi. «Size söyledim hiç bir şey yapmadım ben...»

Evans «Nasıl yapmadın,» diye gürledi. «Anlattıklarının yalan olduğu meydana çıktı. Zehirli gaz odasının yolunu tuttun. Hadi doğruyu olduğu gibi anlat. Belki hafifletici bir sebep bulunur. Sen bize itiraf et biz de sana

yardım edelim. Nasıl oldu? O sana hücum edince sen de ateş etmek mecburiyetinde mi kaldın?»

— Ateş etmedim. Ben ona ateş etmedim.

— Pekalâ! İtiraf etmekten kaçın bakalım. O zaman seni gaz odasındaki sandalyeye kayışlarla bağladıklarını göreceğiz. Sana demir kapağın, zehir ampullerinin üstüne düşerken çıkardığı sesi ve zehirli gazın tıslamasını dinlemeni söyliyecekler. Ona kadar sayacaksın sonra derin bir nefes herşey bitecek. Nasıl hoşuna gidecek mi?

Evans'ın anlattıklarının, Eddie Fisher'in hoşuna gitmediği her hâlinden belli oluyordu.

Evans «Hadi,» diye devâm etti. «Orada olduğunu bir otomobil kirâlayıp Vallejo'ya gittiğini kabul ettin.»

«Hiçbirşey kabul etmiş değil,» diye araya girdim.

Evans sert sert baktı «Sen bu işe burnunu sokma,» diye bağırdı.

Fisher'i sâkinleştirmem lâzımdı. Fakat bu arada dayak yemek de istemiyordum ama nihâyet Eddie Fisher benim müşterimdi.

— Hiçbirşeye burnumu sokmuyorum. Fisher benim müşterim. Onun üstüne böyle bir suç yüklemene râzı olamam. Bir avukat tutması lâzım. Hiçbirşey söyleme Eddie... Cevap verme...

Evans tahmin ettiğimden daha atikmiş. Çeneme yumruğu yediğim zaman oda etrâfımda döndü. Ben de yumruk atmak istedim ama, ilk önce sandalyeye, oradan da yere yuvarlandım.

Evans Mortimer başıma dikilmiş gömleğimin önünü kavramıştı. Dizlerimi büktüm ve geri geri gitti. O anda dizlerimin üstünde doğruldum ve «Bir avukat bul Eddie» diye bağırdım. «Tek bir kelime söyleme, hiç cevap verme, avukat bul! Sen...»

Birisi bir çığlık attı. Ya bir yumruk veyâhutta tekme kaburga kemiklerime gömüldü. Etrâfımdaki herşey karardı bir anda... Birisi kapıyı açtı ve beni koridora doğru fırlattı.

Arkamdan kapı hızla kapandı. Kapının sesi bütün apartmanın içinde bir bomba gibi patladı.

Mortimer Evans şimdi Eddie Fisher'le karşı karşıya kalmıştı.

Aklım içerdeydi. Fisher terliyordu şimdi herhalde... Halıyla kaplı olan holün döşemesinde onbeş yirmi sâniye kadar yattım. Sonra derin bir nefes aldım. Başımın dönmesi yavaş yavaş geçiyordu.

Nihâyet ayaklarımın üstünde doğrulabildim.

Evans Mortimer, Fisher'i sıkıştırmak için hemen geri dönmüş ve beni daha fazla hırpalayamamıştı

İnşallah Eddie ağzını **sıkı tutar ve tavsiye ettiğim gibi bir avukat bulurdu.**

Yavaş yavaş aşağıya indim. Bir taksiye binerek otelime geldim. Odama çıktım. Oturup düşünmeye başladım.

Ortada iki hakikat vardı. Bir tânesi Eddie Fisher'in başının belâda olduğu... İkincisi benim de başımın üstünde tehlikenin dolaştığı. Mortimer Evans şapkamın içindeki derinin altına bakıp Reno'da emânet bırakmış olduğum makbuzu bulacak olursa, George Cadott'un hâtıra defterini de bulmuş olacaktı ki, o zaman artık işim bitikti.

Durumu kurtarmak için kafa patlattığım sırada telefon çalmaya başladı.

Los Angeles'den Bertha Cool arıyordu.

«Nasılsın? Ne zaman geliyorsun?» diye sordu.

— Gelmiyorum, gidiyorum ben artık...

— Minerva oraya geldi mi?

— Evet geldi.

— Sonra?..

— Minerva insanın canını alan cinsten bir kadın... Eddie Fisher buraya gelir gelmez gizlice bir otomobil kirâlamış ve cesedin bulunduğu motele gitmiş. Polise de karısına da yalan söyledi. Şimdi cinâyet işlemekle suçlandırılıyor.

Bertha «Ya sen?» diye sordu.

— Ellerinin altındaki delili ele geçirecek olurlarsa, be-

AKBA kıtaplarına **ÜZERLERİNDE** (içinde veya kapağında) **BASILI** fiatlardan fazla ödeme yapmayınız. Mühürle, klişe ile, elle, etiketle konulmuş fiatları kabul etmeyiniz.

AŞK ROMANLARI

İKİ ESİR (15. baskı) (Lajos Zilahy)
SARA DANE (4. Baskı) (Catherine Gaskin)
DENİZKURDU (3. Baskı) (Jack London)
SEVEN AFFEDER (Cloude Virmonne)
AŞK BUDUR (2. Baskı) (Guy des Cars)
ÖNCE AŞK... SONRA GURUR (Maurice Dekobra)

MİZAH ROMANLARI

PEKALÂ CİVS (P. G. WODEHOUSE)
DOMUZCUK (P. G. WODEHOUSE)
Dr. SALLY (P. G. WODEHOUSE)

POLİSYE ROMANLAR

DAKTİLODAKİ PARMAK (Agatha Christie)
KİMSESİZ KAYAKÇI (Hammond İnnes)
SIHHAT, SERVET, AŞK (Erle S. Gardner)
İNSAN AVI ((Thomas B. Dewey)
ZİNÂ ve CİNÂYET (Ellery Queen)
KADIN, VİSKİ, AŞK (Raymond Chandler)
SEKS YOK (Erle S Gardner)
MİLYARLIK MİRAS (Edgar Wallace)
ÖLÜM OTOBÜSÜ (Ellery Oueen)
KANARYA (S. S. Van Dine)

- OKUDUĞUNUZ BU ROMAN 153. sahifede bitmektedir.

---

ni de onun suç ortağı diye tevkif edecekler. Lisansımı da elimden alacaklar.

Bertha «Allah kahretsin,» diye bir çığlık attı. «O kafandaki beyni çalıştır ve bir çıkar yol bulmaya çalış. Ben de hemen geliyorum. Beni bekle...»

— Zâten hangi cehenneme gideceğim? Otelde bulamazsan hapishânedeyimdir.

Bertha daha fazla konuşmaya lüzum görmedi. Telefonu kapattı.

SEKİZ

Otel Odasında Onbeş Dakika Kadar Oturdum ve İnsan Denen Bilmeceyi Çözmeye Çalıştım.

Eddie Fisher, George Cadott'u öldürdüyse, onunla berâber başımın belâya girmesini istemiyordum.

Fakat Eddie, George'u öldürmediyse o zaman da onu koruyacaktım. Nihâyet adam bizim müşterimizdi, para vermişti bize... Daha da verecekti.

Çok tehlikeli bir yol tutmuştum. Polis hâtıra defterinin bende olduğunu öğrenir ve anahtarları motel odasından aldığımı ortaya çıkaracak olursa o zaman hâlim dumandı. Bu belânın içinden asla sıyrılamazdım.

Onun için polisin hiç bir şey bulmadığından emin olmalıydım.

Evans'ın tekme attığı yer fazlasıyla acıyordu. Parmaklarımın ucuyla yoklayarak kaburga kemiklerimden birisinin kırılıp kırılmadığını anlamaya çalıştım, fakat bir şey farkedemedim. Evansın yumruğunu yiyen çenem de çok acıyordu ama kırılmamış olduğundan emindim.

Sandalyeden kalktığım zaman bütün vücudumun sızladığını hissettim. Kaskatı kesilmiştim. Market caddesinde

nişan atılan bir çok dükkân vardı. Bu dükkânlarda denizcilerin parasını almak için kurulmuş bır sürü hileli oyun da bulunurdu. Bir taksiye binerek oraya gittim. Taksiye beklemesini tembih ederek oyun salonlarından birisine daldım. Bu salonda aynı zamanda istediğiniz anahtarın eşini kendi kendinize yapabileceğiniz makineler de vardı. Bır sürü düz anahtar aldım ve George Cadott'un evinin anahtarının iki tâne eşini yaptım. Daha sonra elimdeki boş anahtarların üstünde gelişi güzel çentikler açarak çeşit çeşit anahtar imal etmeye başladım. Yaptığım anahtarlar dünyâdaki kapıların hiç birisini açmazdı muhakkak ki... Fakat anahtar yapmak da başka bir zevkti. Beste yapmak, resim yapmak gibi bir şey!..

İşimi bitirdikten sonra salondan çıktım. Yakındaki parfümeri dükkânından iki tâne deri anahtarlık aldım. Yapmış olduğum George Cadott'un evinin anahtarlarından herbirisini bir anahtarlığa yerleştirdim, diğer anahtarları da gelişi güzel ikiye ayırarak anahtarlıklara taktım. Sonra anahtarlıkları toprak yola fırlattım tekmeledim ayağımla ezdim. İyice kirlettikten sonra yerden aldım, elimle temizleyip cebime soktum. Otele döndüm.

Resepsiyondaki adam telefonla beni bir kadının aradığını on beş dakika içinde tekrar telefon edeceğini bildirdiğini söyledi.

Odama çıktım, çenemin acıyan yerine sıcak suyla ıslattığım havluyu koydum ve beklemeye başladım. Telefon çaldı. Telefon eden Lois Marlow'du:

— Merhaba Donald! Nasılsın?

— Uyuz olmuş gibiyim.

— Şapkanı burada bıraktın.

— Ben bırakmadım. Adam beni dışarı atarken düşürdüm.

Lois Marlow boğuk ve gırtlaktan gelen bir şekilde güldü:

— Her zaman ortaya insanı uslandıran bir eli sopalı çıkar. Nasıl, şapkanı almak ister misin?

— Tabiî isterim.

— İzimi kaybettirdim, bilmedikleri bir yerdeyim şimdi!

— Neredesin, evinde misin yoksa?

— Yok canım. Beni yakalayabilmek için evimi ablukaya aldılar.

— Misâfirlerin ne oldu?

— Polisin himâyesinde gittiler.

— Şapkam evde mi?

— Hayır, yanımda...

— Peki sen neredesin?

— Gizlenen kadınların emniyette olabileceği bir yerde bulunuyorum. Bir kafeteryada... Senin otelin birkaç blok aşağısında. Altınpost diyorlar buraya...

— Neresi olduğunu anladım. Biliyorum orayı...

— Geliyor musun?

— Sonra ne yapacağız?

— İçki içeriz.

— Başka?

— Yemek yeriz.

— Daha başka?..

— Konuşuruz. Geliyor musun?

— Geliyorum!

Deri anahtarlıklardan birisini cebime yerleştirdim. Diğerini üstündeki tozları temizliyerek, seyahat çantamın en dibine koydum. Asansörle aşağıya indim, anahtarı verirken otel kâtibine, beni arayan olursa gece çok geç döneceğimi söylemesini tembih ettim. Kalmakta olduğum otel San Francisco'nun tipik küçük otellerinden bir tânesiydi. Bu otellerin gelip geçici çok az müşterisi olur. Ekseri müşteriler odaları aylık olarak tutarlar. Resepsiyondaki adam hem telefona bakıyor hem de otelin idâresiyle uğraşıyordu.

Kafeterya dik bir yokuş hâlindeki sokaktaydı. Lois Marlow beni bekliyordu. Üstünde evvelce de giymiş olduğu koyu renkli elbise vardı ve vücudunun güzel hatlarını

ortaya koyuyordu. Beni görünce gülümsedi. Gülüşü çok içten ve samimiydi:

— Merhaba Donald! Beni bekleteceğinden korkuyordum.

— Seni bekletmem! Şapkam nerede?

— Vestiyerde tabii! (Elime bir fiş tutuşturdu.) Yirmi beş senti verince şapkanı alırsın. Dikkat et vestiyerdeki kızın etekleri bir hayli kısa. Bacakları da çok güzel!

— Yemeği burada mı yiyoruz?

— Bu cebindeki paranın miktarına bağlı!

— Çok mu pahalı burası?

— Pek çok!

— Karnın aç mı?

— Çok aç...

— O halde burada yiyoruz.

— Zâten yemek masasına adını yazdırmıştım. Neredeyse hazır olur. Masa hazır oluncaya kadar bir iki kadeh içebiliriz.

— Öyleyse bara gidelim.

Salona girince Lois tenhâ bir köşeyi seçti Geniş deri koltuğa yerleşti. Gözlerini yüzüme dikti:

— Fevkalâdesin Donald!

— Sonra...

— Kâfi değil mi?

— Hayır değil.

Lois güldü. O sırada garson geldi Lois Marlow duble viski ısmarladı.

— Benimki tek olsun!

Lois garsona «Ona da duble getir,» diye güldü. «Senden önde gitmek istemiyorum.»

Başını sallıyarak uzaklaşan garson içkilerle gelinceye kadar masanın üstündeki tuzlu batonları atıştırdık ve gevezelik ettik. Gelen içkilerin ikisi de dubleydi. Hesâbı ödedikten sonra bir dolar da bahşiş verdim. Bu suretle bir müddet semtimize uğramasını önlemiş oldum.

Kadehleri elimize aldık. Lois kadehini masanın üstüne bıraktığı zaman içkinin yarısını içmişti.

«Buna ihtiyâcım vardı,» dedi.

Bir kaç yudum içtikten sonra kadehimi masaya koydum. Elime bir tuzlu baton alarak «Şimdi anlat bakalım derdin ne?» dedim.

Gözlerini hayretle açtı:

— Derdim mi?

— Niçin dedektife ihtiyacın oldu?

— Fakat ben böyle bir şey söylemedim.

— Ama beni aradın.

— O başka...

— Ben öyle zannetmiyorum.

— Fakat öyle işte!..

Hiç bir şey söylemedim. Lois bir müddet bekledikten sonra konuşmaya başladı:

— Biliyor musun Donald, sen kendini çok küçümsüyorsun. Çekici bir erkeksin. Zâten erkeklerin hoş olanları bunun farkında değildirler. Kendilerini beğendirmek isterler kadına, bir sürü hediye alırlar. Nihâyet kadın ondan tiksininceye kadar bu devâm eder. Yakışıklı, biçimli tam erkek denilebilecek normallikte bir adamsın yâni... İşte hoş bir erkeksin. (Yine bir şey söylemedim.) Kadınlar sana hiç asılmadılar mı Donald?

— Asıldılarsa da ben farkına varmadım.

— Asılsalardı farkeder miydin?

— Bilmiyorum.

— Etrâfında olan bitenle pek ilgilenmiyorsun galiba...

— Yâni şimdi sen bana asılıyor musun?

Bir an tereddüt etti. Sonra birdenbire gözlerinde beni sarsan bir pırıltı ile; Evet! dedi.

— Sana bir şey söyliyeyim mi?

— Ne istersen söyle bana Donald.

— Pekalâ! Bu gece senin bir randevun vardı. Bu randevuya gitmek için her şeyi göze almıştın. Randevun sevdiğin, kıymet verdiğin bir erkekleydi. Mort Evans'ı evden

çıkarmaya can atıyordun. Ondan sonra randevuna gidecektin. Evans'ı evde bırakmak istemiyordun. Fakat randevun da senin için çok mühimdi. İcâbederse polisi evde yalnız bırakıp gitmeyi bile düşünüyordun. Ben ayrıldıktan sonra bir şey oldu. Sen de korktun. O zaman randevunu bir tarafa bırakıp bana telefon ettin. Benden istediğin bir şey var. Ne istiyorsun?

Lois bir müddet elindeki kadehle oynadı. Kadehi parmaklarının arasında çevirdi. Sonra gözlerimiz karşılaştı:

— Randevum olan kimse beni atlatmış olamaz mı?

— Belki de sen onu atlattın.

— Böyle düşünmenin sebebi ne?

— Erkekler seni atlatmaz. Onların istediği her şey var sende... Sen de bunun farkındasın zâten...

Yine elindeki kadehle oynamaya başladı. Sonra birdenbire boş kadehi baş aşağı çevirdi:

— Bir içki daha içebilir miyim Donald?

— Bana getirtmemen şartıyla...

— Olur.

Garsona baktım ve Lois'in boş kadehini işâret ettim. Garson benim kadehime bakarak kaşlarını kaldırdı. Başımı salladım. Sanki herşeyin farkına varmış gibi gülümsedi ve yavaşça uzaklaştı.

Garson dolu kadehi getirinceye kadar Lois boş kadehle oynamaya devâm etti. Yine hesâbı ödedim ve bir dolar bahşiş bıraktım.

— Çok teşekkür ederim efendim.

Herhalde bu kadeh onun işini tamamlar artık! diye mânâlı mânâlı garsona göz kırptım.

— Zannedersem efendim.

Garson gitti. Lois arkasına baktı sonra bana döndü, daha sonra yine arkasına baktı ve derin derin içini çekti.

Birdenbire «Donald,» dedi. «Sana ihtiyâcım var.»

— İşte böyle hareket etmen daha iyi...

— Başım dertte!..

— Sana bir yardımım dokunmayabilir.

— Niçin?
— Eddie Fisher nâmına çalışıyorum.
— Bu, bana yardım etmene mâni mi?
— Belki de mâni olur.
— Birisiyle konuşmak ihtiyâcındayım. Derdimi birisine anlatmalıyım.
— Kulaklarımı müşterime kirâlamadım. Seni dinleyebilirim. Fakat sana bir yardımım olmıyacağı gibi, söylediklerini başkasına da anlatabilirim.
— Kime anlatacaksın?
— Anlattıklarından faydalanmayı düşünebilirim.
— Niçin?
— Müşterime yardım etmek için...
— O halde ben de sana bir şey anlatmam.
— Belki de ben sana anlatabilirim.
— Bana ne anlatacaksın?
— Senin bana anlatmak istediklerini...
— Oh, hayır. Bunu bilemezsin.
— George Cadott'la evleneli ne kadar oldu?
— Beş sene!
— O sırada George kötü değildi. Biraz sert ve egoistti ama fenâ adam değildi. Parası da yoktu. Onda ne bulduğunu ve niçin onunla evlendiğini bilmiyorum ama onunla evlendin. Mamafih George'un kötü bir huyu vardı.
— Neydi kötü huyu?
— Hâtıra defteri yazmayı âdet etmişti. Bütün gizli düşüncelerini hâtıra defterine yazıyordu. Balayından sonra bunun farkına vardın ve George'un hâtıra defterini okumaya başladın. Bundan memnundun. Defterinde seni sevdiğini anlatması çok hoşuna gidiyordu. Balayında böyle heyecan verici bir buluş seni ziyâdesiyle memnun ediyordu.

Lois korkmuştu «Donald,» diye hayretle baktı. «Bunu nereden biliyorsun?»

— Sonra... Bir iki sene geçince gözünde, kocanın ilk günlerdeki parlaklığı kayboldu. Onun çok basit, üstün

tarafı olmayan bir erkek olduğunun farkına vardın. Büyükbabası ölünce George mirasa kondu. Mirasa konduktan kısa bir müddet sonra tahammül edilemez bir adam hâline geldi. Herşeyden şüpheleniyor endişeleniyordu. Kendisine olan itimadını kaybetmişti. Bu duruma ancak altı ay dayanabildi. Ondan sonra onu terkettin. George'un boşanmayı kabul etmiyeceğinden korkuyordun. Fakat artık bir arada kalamıyacak bir duruma girmiştiniz. Sen şâşaalı, mâcerâlı bir hayat istiyordun. George ise çok farklı düşünüyordu. Bir iki sevgili bulmuş olsaydın buna hiç hayret etmezdim. Nitekim George da senden şüpheleniyordu. İtiraz edecek olursa boşanmanız çok zorlaşacaktı. Her şeyi düşündüğün için elinde kendini kurtaracak bir şeyler olsun istiyordun. Nitekim evi terkederken George'un hâtıra defterini alarak berâberinde götürdün. Bu defterde büyükbabasının ölümünden evvelki zamana âit hâtıraları da yazılıydı.

Genç kadının yüzü bembeyaz olmuştu. Hayretten, elindeki kokteyl kadehinin ağzı kadar, açılmış gözlerini yüzüme dikmişti. Kekeledi:

— Donald! Ki... Kim söyledi bütün bunları sana?

— Ben kendim öğrendim. George'un defterinde büyükbabasının ölümüyle âlakalı olan hâtıraları vardı. Ondan sonra altı ay daha hâtıra defterine bir takım konuşmalar ve fikirler yazmış, dünyânın nasıl düzeltilebileceği hakkında vecizeler yumurtlamış, daha sonra hiç bir şey yazmamıştı. Çünki sen onu terketmiştin. Onun da yazılacak bir hâtırası kalmamıştı artık... Büyükbabası öldükten altı ay sonra Reno'da boşandın! Deftere de ondan sonra bir şey yazılmadığına göre, senin defteri çaldığını anlamak için dedektif olmaya lüzum yok.

— Na... nasıl öğrendin bunları Donald?

— Bir iş aldığım zaman ona bağlı olan her şeyi öğrenmek isterim.

— Sen polise karşıydın. Polisin de sana itimâdı yoktu ama...

— Bana itimat etmelerine lüzum yok. Buna mecbur değiller.

Lois Marlow kadehinin dibiyle masanın üstünde dâireler çiziyordu. Dudakları titremekteydi. Devâm ettim:

— George defterini büyükbabası öldükten altı ay sonra kaybetti. Ondan sonra da hiç bulamadı. Daha sonra defter onun apartmanında, George'un evinde ortaya çıktı. Ortada bir mesele vardı; Defter oraya nasıl gelmişti?

— Nasıl gelmişti?

— Ancak bir şekilde gelebilirdi. Onu George'un evine sen getirip bıraktın.

— Ben mi bıraktım?

— Evet, sen!..

— Donald sen delisin. Ben niçin defteri oraya bırakayım?

— Çünki artık onun hayâtına karışmasından bıkmıştın. Defterin polisin eline geçmesini istiyordun. Evinin aranacağını biliyordun. Dört senedenberi sende olan defteri polisin bulacağını tahmin ettiğin yere getirip bıraktın.

— Polisi değil, seni düşündüm. Defteri senin bulmanı istedim.

— Niçin?

— Benim koruyucummuş gibi davranmasından bıkmıştım. Koskoca kadınım. Kendi istediğim şekilde hayâtımı yaşamak istiyordum tabii. Evlenmiş ve sonra ayrılmıştım. Herşeyin ne olduğunu biliyordum. Ayrılmış olduğum kocamın beni korumak için peşimde dolaşması canımı sıkıyordu.

— O halde onu niçin başından atmadın? Kendi işine bakmasını niçin söylemedin? Niçin bu kadar meselenin doğmasına sebep oldun?

Masanın üstüne kadehinin dibiyle bir kaç dâire daha çizdikten sonra «Bana para veriyordu,» dedi.

— Niçin?

— Çünki vicdânı onu rahatsız ediyordu. Bir zamanlar benim kocamdı. Onunla evliydik. Beni koruyacağına seveceğine dâir yemin etmişti evlenirken...

«İşin içinde şantaj da yok muydu?» diye sordum ve herşeyin farkında olduğumu anlatır şekilde baktım.

— Hayır Donald, hayır! Defterin bende olduğunu hiç bir zaman öğrenemedi. Şey... Şeye kadar büyükbabasının ölümünden şüphelendiğimi bilmiyordu.

— Neye kadar?

— Sen bana geldikten sonra şu korkunç mektubu George'un yazmış olduğunu öğrendim. O zaman birşeyler yapmam lâzım geldiğine karar verdim.

— Peki, ne yaptın?

— Korku içindeydim. Sen bana geldiğin sırada George aşağıda Dutton'un yanındaydı. Onun orada olduğunu anlıyacağından çekinmiştim. Kullandığı spor otomobili apartmanın önünde görebilirdin.

— Onu bulacağıma dâir bahse tutuşmuştum seninle... Peki sonra ne oldu?

— Sen gittikten sonra aşağıya indim. George'a kendisiyle görüşmek istediğimi söyledim.

— Yalnız mı geldi?

— Evet yalnız geldi. Zâten benimle hep barışmak istemişti.

— Ona ne anlattın?

— Yazmış olduğu mektuptan haberim olduğunu ve böyle şeylerden hoşlanmadığımı, buna kat'iyyen hakkı olmadığını söyledim.

— Sonra?

— Bütün yaptıklarını benim menfaatim ve iyiliğim için yaptığını iddia etti. Çok kızdım ve her işime karışmamasını söyledikten sonra yüzüne, Katil! diye bağırdım...

— Sonra ne oldu?

— İnkâr etti. Fakat aynı zamanda da çok korktu.

— Hâtıra defterinin sende olduğunu söyledin mi?

— Hayır tabii söylemedim. Defterin ne olduğunu bilmiyordu. Hiç bir zaman da öğrenemedi. Kaybettiğini zannediyordu.

— Devâmet! Sonra ne yaptın?

— Senin çok kurnaz bir dedektif olduğunu ,yazdığı mektuptan dolayı, tehdit ve şantaj suçlarından hapse gireceğini, o zaman polisin, büyükbabasının ölümü hakkında da tahkikat yapacağını söyledim.

— Bu onu korkuttu mu?

— Sanki cehenneme girmiş gibi oldu.

— Sonra ne yaptı?

— Ben ne dersem onu yapmaya hazırdı. Vallejo'daki motele gitmesini ve başka bir isimle (sen buradan gidinceye kadar) orada saklanmasını söyledim. Evinde kendisini suçlayacak bir şey olup olmadığını sordum. Fisher'lere yazdığı mektupların kopyalarının evde olduğunu söyledi.

— Her iki mektubunda mı?

— Evet!

— Sonra ne oldu?

— Hemen gidip saklanmasını, onu bulduğun takdirde tahkikata girişeceğini, şimdi dedektiflerin tahkikat yapmakta oldukları adamın geçmişini de araştırdıklarını, büyükbabasının ölümüyle alâkalanacağını söyledim. Otomobilinden dolayı onu kolayca bulabileceğini anlattım.

— Yâni onu korkuttun, öyle mi?

— Hem de çok korkuttum. İnan bana daha evvel büyükbabasının ölümünden şüphelendiğimin hiç farkında olmamıştı. Ona bunu söylediğim zaman midesinin üstüne bir yumruk yemiş gibi sarsıldı. Rengi solmuş, yemyeşil bir hâle gelmişti. Büyükbabası ölünceye kadar çok iyi bir adam olduğunu, onun ölümünden sonra, Caroline'le birleşerek işledikleri suçun kefâreti olsun diye bütün dünyâdaki pislikleri temizlemek hevesine kapıldığını ona anlattım.

— Caroline'den de bahsettin demek ona?..

— Tabii! O da... Bu işin içindeydi. Galiba adamı öldüren de Caroline'di.

— Sen böyle söyleyince George ne yaptı?

— Çok korkmuştu. Hemen evinin anahtarını bana uzattı. Derhal Vallejo'ya gideceğini, çamaşır, diş fırçası gibi şeyler almak için dahi eve uğramıyacağını, yoldan satın alacağını söyledi. Eve gitmemi ve masanın çekmecesinde bulunan mektup kopyalarını almamı tembih etti.

— Devâmet! Sonra ne oldu?

— Sonra o Vallejo'ya gitti. Ben de tembih ettiği şeyleri yaptım.

— Yâni mektupların kopyalarını aldın...

— Evet.

— Peki sonra?..

— Ertesi gün gece yarısına kadar bekledikten sonra Vallejo'ya gittim. Kimsenin beni tâkibetmemesi için çok dikkatli hareket ediyordum.

— Peki Vallejo'ya gittikten sonra ne oldu?

— George'un kalmakta olduğu odanın kapısına vurdum. Hiç kimse cevap vermedi. Kapı açıktı içeriye girdim. Durumu anlıyamıyordum. Zirâ George'un otomobili oradaydı.

— O sırada saat kaçtı?

— Vallejo'ya vardığım zaman saat tahminen birbuçuktu.

— Sonra ne yaptın?

— Sonra... Biliyorsun. George ölmüştü.

— Sen ne yaptın?

— Bana verdiği anahtarı çıkardım. Onu pantalonunun cebine koymak istiyordum. Fakat cesede elimi süremedim. Bunun üzerine anahtarı yere attım. Ceketinin yakasını elimle biraz kaldırdım, ayakkabımın ucuyla anahtarı ittim... Ona elimi süremiyordum.

— Sonra?

— Sonra eve gelip düşündüm. Caroline, büyükbabanın öldürülmesinde George'la berâber hareket etmişti.

O da suçluydu. Onun yeşil bakışlarının dâimâ üstümde olmasından bıkmıştım. Bunun üzerine George'un evine gitmeye, almış olduğum mektup kopyalarından başka hâtıra defterini de oraya bırakmaya karar verdim. Bu suretle hepsi polisin eline geçecekti.

— Peki ama anahtarı George'un odasında bırakmıştın. Eve girerken hangi anahtarı kullandın?

— Anlamadın mı Donald? George'un kalmakta olduğu ev evvelce berâber oturduğumuz evdi. Ben evden ayrılırken anahtarlarımı da yanıma almıştım. Bende hem evin anahtarı, hem de masanın çekmecesinin anahtarı vardı. George bana anahtarı verdiği zaman bendeki anahtarlar aklına gelmedi.

— Bu parlak fikir ne zaman aklına geldi?

— Sabaha karşı... Uyuyamamıştım. Birkaç kadeh içki içmiş ve yatağa öyle girmiştim ama uyuyamamıştım. İşte yatakta sağa sola dönerken bu aklıma geldi. Mektupların kopyalarını ve hâtıra defterini gidip George'un evine polis bulsun diye bırakmayı düşündüm... Düşündüğümü de yaptım.

— Polis sende evin anahtarı bulunduğunu meydana çıkaracaktı. O zaman da...

— Çıkaramazdı. Artık bir işime yaramayacaklarını düşünerek körfezdeki köprüye gidip anahtarları suya attım. Artık anahtarları kimse bulamazdı.

— Devâmet.

— İşte bu kadar Donaid. Vallejo'ya gittim. Beni orada kimse görmedi. Fakat polisin anahtarlardan hiç bahsetmeyişini anlıyama... (Birden bire sustu Lois. Sanki beni yeni görmüş gibi uzun uzun baktı. Sonra birden bağırdı:) Sen şeytanın ta kendisisin Donaid!

— Şimdi de ne oldu?

— George'un evine sen girdin. Defteri ve mektupları

alan sensin. İşte bunun için de hâtıra defterine yazdıklarını biliyorsun.

— Eve nasıl girebildim?

— Vallejo'ya da gittin. Gittin değil mi Donald?

— Sen beni deli mi zannettin?

Lois bir müddet sessiz oturduktan sonra «Şimdi ne yapayım?» diye sordu.

— Zâten yapacağını yapmışsın.

— Yâni şimdiden sonra ne yapayım demek istiyorum?

— Sana daha evvelce de söylemiştim Lois. Hiçbir tavsiyede bulunamam.

— Eddie'nin seni daha evvel tutmuş olmasından dolayı mı?

— Evet!

— Bütün bunlarla Eddie'nin ne alâkası olabilir? Niçin onun işleri benimkiyle çatışsın?

— Bilmiyorum. Seni suçlayabilirim.

— Ne diyorsun Donald?

— Ne dediysem onu...

— Bunu bana yapamazsın Donald.

— Ben birisinin işini takibedersem sâdece o kimseyi düşünürüm.

— Fakat ben bütün bunları sana çok itimat ettiğim için...

— Hayır sen bir şey anlatmadın bana... Herşeyi anlatan benim. Bundan başka daha evvel Eddie nâmına çalıştığımı söylemiş ve seni ikaz etmiştim.

Lois «Donald bana bir şeyler borçlusun...» diye öfkeyle kaşlarını çattı. «Hiç olmazsa ne yapacağımı söyle. Bundan sonra ne yapayım ben?»

— İşte başgarson bize doğru geliyor. Masamız hazır. Gel de yemeğini ye... (Ayağa kalktım ve onu yemek salonuna doğru götürdüm.) Bundan başka, şunu unutma borçlu değilim. En ufak bir borcum yok sana...

D O K U Z

Yemeğin Sonunda Lois, Önündeki Boş Dondurma Kabını İterek Masanın Öbür Tarafından Bana Baktı :

— Beni korkutuyorsun Donald!

— Nasıl korkutuyorum?

— Benimle konuşurken sanki başka bir şey düşünüyormuşsun, aleyhimde bir şeyler tasarlıyormuşsun gibi bir hisse kapılıyorum.

— Bu mesleğimin icâbı, belki de meslek sırrı...

— Belki öyledir. Belki de başka bir şeydir. Donald sen dâimâ gömleğinin yeninin içinde yedek bir as mı saklarsın?

— Hayır!

— Ama öyleymiş gibi davranıyorsun.

— Davranmak mecburiyetindeyim.

Gözlerini merak içinde yüzüme dikti:

— Donald benim hakkımda ne düşünüyorsun?

— Çok hoşsun.

— Bu sâdece dilinde mi yoksa hakikaten böyle mi düşünüyorsun?

— Doğru söylüyorum. Böyle düşünüyorum.

— Sen çok gezen bir adamsın Donald. Dünyânın bir sürü yerini gördün ve bir sürü kıza rastladın. Benim gibi kızlar hakkında ne düşünüyorsun?

— Ne düşündüğümü söyledim

— Hayır sen benim hakkımda ne düşündüğünü söyledin. Benim gibi kızlar hakkında fikrin ne?...

— Hangi bakımdan?

— Niye dolambaçlı yoldan gidelim. Ben hayâtı yaşamak istiyorum. Bir adada yalnız başıma ihtiyarlıyacağım günü bekleyerek günlerimi boşuna harcamak istemiyorum. Hayat, onu hissetsen de hissetmesen de geçer gider. Sen sâdece birşeyler keşfedersin. Fakat bu kâfi değildir. Daha

evvel kendimden bahsetmiştim. Neş'eyi, ışıkları, gülmeyi, arkadaşlığı severim ben. Câzip erkeklerle berâber olmak değişik ve heyecanlı bir hayat yaşamak hoşuma gider. Değişiklik olmayan ve hergün aynı şekilde tekrarlanan bir yaşamadan nefret ederim.

— Yâni istediğin gibi yaşamayı seversin, öyle mi?

— Evet. Bir bakıma öyle...

— Bir başka deyişle kimseye âşık değilsin.

— Böyle söylemenin sebebi ne?

— Âşık olsaydın, sâdece o adamla yaşamak isterdin. Hayâtına başka erkekleri sokmazdın. Onu bekler, onun için çalışır, onun için yemek pişirir, onun için dikiş diker onunla berâber mücâdele eder ve onunla berâber yuvarlanır giderdin.

— Acabâ?

— Usul böyledir hep...

Lois Marlow güldü.

— Şimdi tam istediğin gibi bir hayat yaşıyorsun. Niçin endişeleniyorsun?

— Geleceği düşünüyorum.

— Ne var gelecekte?..

— Bir garantim yok. Bak Donald, ilerde güzelliğim kaybolunca, vücudumun yuvarlaklıkları yok olunca, artık hiç bir erkeğin dikkatini çekemeyince benim hâlim ne olacak?

— Sen erkeklerin dikkatini çekebilecek şekilde kaldıkça erkeklerin dikkatini çekeceksin.

— İşte ben de bu Allahın belâsı şeyi düşünüyorum

— **Kendini ne şekilde** garantiye almayı düşünüyorsun?

— Bilmiyorum.

— Evlenerek mi?

— Zannetmiyorum. Düşünürüm bâzen... Evlilikte de tam bir garanti yoktur. İnsan kocasının uğruna senelerce didinir, en güzel olduğu günlerini harcar, pis bulaşık tabaklarının arasında yuvarlanır ve bu sırada da güzelliği-

ni, gençliğini kaybeder. Ondan sonra bir sarışın yosma çıkar karşına... Kocan boşanmak ister. O zaman hâlin ne olur?

— Devâmet! İçini boşalt...

— Yapmış olduğum şeylerden tiksiniyorum Donald. Onları düşünmek bile istemiyorum.

— Pekalâ o halde seksten bahsedelim.

Lois «İnsanları çok iyi anlıyorsun Donald, öyle değil mi?» diye güldü.

— Anlamaya çalışıyorum.

— Seks hakkında ne düşünüyorsun?

— Çok hoş bir mevzu...

— Donald Lam benimle konuşurken sâdece, dilini ağzının içinde oynatıp duruyorsun. Fakat kafan bir milyon kilometre ötede... Niçin sen de öbür erkekler gibi değilsin? Sana karşı niçin hep kendimi koruma hissi içinde bırakıyorsun beni? Niçin aklımı başımdan alıyorsun?

— Diğer erkekler ne yapıyorlar?

— Onlar... Ne yaptıklarını biliyorsun işte...

— Ne yapıyorlar?

— Bir tek şey düşünüp beni soyuyorlar tabii!..

— Senin hoşuna gidiyor mu bu?

— Bu beni soyan erkeğe bağlı...

— Bense sâdece düşünüyorum. Bu daha nâmusluca değil mi?

— Sen mantığınla hareket ediyorsun. Beni başından atmaya hazır bir hâlin var. Nâmus gibi bir şey gelirse ortaya ben hemen harcanırım.

— Ben bunu sana söylemedim mi?

— Neyi?

— Harcanacağını...

— Hayır söylemedin.

— Sana beni kirâlamış olduklarını, kirâlayanın da Eddie Fisher olduğunu söyledim.

— Ona karşı dürüst olmak istiyorsun, öyle mi?

— Evet.

— Bana karşı da dürüst hareket etmen için ne yapayım? Sana para mı vereyim?

— Benim işimdeki doğruluk ikiye taksim edilemez. Ben Eddie Fisher'i korumakla vazifeliyim.

Lois bir müddet beni süzdükten sonra «Donald seni ikaz ediyorum,» dedi. «Seni bu işten caydıracağım.»

— Nasıl?

— Kendimi öne sürerek...

— Niçin?

— Tamâmen bana bağlanacaksın. Benim için çalışacaksın. Senin kafana ve tecrübene ihtiyâcım var.

— İlkönce Eddie Fisher iş verdi bana...

Lois «Galiba beni tecrübe ediyorsun sen,» diye doğruldu. «Hadi buradan çıkalım artık.»

Hesâbı ödedim. Vestiyerden şapkamı aldım. Elimi hafifçe şapkamın içindeki deride dolaştırdım. Parmağımla kontrol ettim. Emânet makbuzu yerinde duruyordu.

— Nereye gidiyoruz?

— Seninle konuşabileceğim bir yere...

— Senin eve mi?

— Tehlikeli olmaz mı?

— Olur.

— O halde niçin benim eve gidelim?

— Bâzan oraya gitmen lâzım...

— O bâzan, şimdi değil.

— Başka nereye gidersin.

— Bir yerlere...

— Polisin orayı kontrol etmediğini bilseydin gider miydin?

— Evet, giderdim.

— Polis senin peşindeyse, seni başka bir yerde bulmalarını ister miydin?

— Polis beni bulamayabilir.

— Bulabilir de...

Bir taksi çevirdim ve Lois'in binmesine yardım ettim. Şoföre «Wisteria apartmanına,» dedim.

Lois «Kendinden çok eminsin,» diye içini çekti.

— Hoşuna gitmiyor mu bu?

Bana doğru yaslandı. Başını omuzuma bıraktı:

— Hayranım buna Donald! Belki içinden sen de çekiniyorsundur. Fakat bunu belli etmiyorsun. Hep kendinden emin bir hal takınıyorsun. Yapacağın şeyi evvelden tasarladığını belli ediyorsun.

Elini bacağımın üstünde dolaştırdı. Sonunda elimi bulup yakaladı. Parmaklarımı sımsıkı tuttu:

— Ne var?

Çenesini havaya kaldırarak içini çekti:

— Beni öpmek ister misin?

— Hayır.

— Piçin tekisin!

Cevap vermedim.

— Niçin beni öpmek istemiyorsun Donald?

— Çünki düşünmek istiyorum.

— Peki şimdi düşün. Fakat düşünmen bitince beni öp!..

Daha sonra ikimiz de bir şey söylemedik. O şekilde Wisteria apartmanına geldik. Taksinin parasını ödedim. İndik. Yukarıya çıktığımız zaman Lois'in dâiresinin kapısına bir not iğnelenmiş olduğunu gördük.

Lois katlı kâğıdı açtı ve okuduk:

Hangi saatte olursa olsun gelir gelmez beni ara. C.

Lois canının sıkıldığını belli eder şekilde homurdandı:

— Rahatsız edilmek istemiyorum şimdi ben...

— Yâni müşterimi koruma fikrimi baltalayabilmek için mi böyle hareket ediyorsun?

Gözlerime bakarak «Belki de,» diye cevap verdi.

— Bu notu yazan arkadaşını çağırmayacak mısın?

— Anlamıyorsun. Bunu yazan Caroline. İnsanın ne yaptığını öğrenmek gibi çok kötü bir huyu vardır. Uzaktan uzağa tetkik eder. Bâzan gözlerinin üstümde olduğunu hisseder ve ürperirim.

Bu sırada dâirenin kapısı hızla açıldı. Lois'in lâfı yarıda kaldı.

Caroline «Lois,» diye bağırdı.

— Şimdi geldim.

— Biraz aşağıya gelir misin?

— Gelemem. Misâfirim var.

İki kadın durmuş birbirine bakıyorlardı. Ben bir kenara çekildim. Seyirci kaldım.

— Sâdece bir dakika...

Lois durakladı :

— Yâni bir iki dakika için mi beni çağırıyorsun?

Caroline koridorda dimdik yürüyerek yanımıza geldi:

— Senin evinde de olur. Benimkinde birisi var.

Lois evin kapısını açtı. Üçümüz içeriye girdik.

Caroline simsiyah, parlak gözlerini üstümüzde gezdirdi :

— Gazeteyi gördün mü?

Lois başını salladı.

Caroline «Bir dakika,» dedi. «Benimkini getireyim.»

Şapkamı televizyonun üstüne koydum. Emânet makbuzu derinin arasından biraz gözüküyordu. Bir koltuğa oturup endişe içinde şapkama bakmaya başladım. Caroline kapıya doğru yürüdü.

Lois «Gazetede ne var?» diye sordu.

— Gazeteyi getirince sana izah ederim.

«Televizyonu açarız ve...» diye başladım, Caroline, ileriye uzatmış olduğum elime çarptı, elim de şapkama deyince, şapkam yere düştü.

Caroline hemen şapkayı yerden alıp ağzı aşağıya gelecek şekilde yerine koydu :

— Gazeteyi getirdiğim zaman ne demek istediğimi anlarsınız. Beni bekleyin.

Tekrar dönüp sandalyeme oturdum.

Lois «Televizyonu açmaktan vaz mı geçtin?» diye sordu.

— Evet!

Lois sandalyeye iyice yaslandı. Nylonların arasından bacaklarını gözlerimin önüne serdi. Kendisini teşhir ediyordu. Beni ikaz etti :

— Bu Caroline denen kadına dikkat et Donald. Çok merhametsiz, hilekâr ve zâlimdir. Bir tuzak hazırlıyor.

— Ne yapayım yâni?..

— Sâdece ona dikkat et! Bir atmaca gibi gözünü üstünden ayırma!

Caroline giderken evin kapısını hafif aralık bırakmıştı. Döndüğü zaman kapıyı iterek açtı. Elinde bir gazete vardı.

— Bu akşam gazetesi George'un öldürülüşünü yazıyor.

Gazeteyi Lois'e doğru uzattı. Her hareketiyle onu küçük gördüğünü belirtmek istiyordu.

— Okumak istemez misin?

Lois, gazeteye bir an bile bakmadı :

— Ne yazıyor?

— Bir kere cinâyetin hırsızlık için işlenmediği belli olmuş. George'un üstünde bir hayli para bulunmuş fakat anahtarları yok.

— Anahtarları yok mu?

— Hayır! Otomobilinin anahtarı üstünde bulunmuş ama diğer anahtarlar yok.

Lois kuruyan dilini ıslattı. Kekeledi :

— Yâni buldukları anahtar şey... şey değil... Yâni şey demek istedim.

— Evinin anahtarları yok yâni...

— Oh!

Caroline bana döndü:

— Sen gittin oraya... Oraya gittin Donald Lam!

Gözlerimi açtım :

— Ben mi? Nereye?

— Benimle bu şekilde numara yaparak konuşma! Bu sabah erkenden, o kıymetli müşterinle berâber George'un öldürüldüğü motele gittiniz. Eddie Fisher'le...

— Sen bir şeyler söylemek istiyorsun. Açık konuş...

— Söyliyeceğim zâten... Her ikinize de söyliyecek bir sürü şey var. Lois, sen George'a gitmesini söylediğin gün, George gitmeden evvel bana uğradı. Büyükbabamın öldüğü sene bir hâtıra defteri tuttuğunu söyledi. Bunu bana ilk defâ söylüyordu. Defteri dâimâ bir dosyanın içinde muhâfaza ediyormuş. Sonra defter birdenbire kaybolmuş. O günden sonra hayâtı bir kâbusa dönmüş. Yazmış olduğu bir takım şeyler varmış ki yanlış mânâ verilebilirmiş... Galiba büyükbabamın öldürüldüğünü zannediyordu aptal... George bana defterin kaybolduğunu söyler söylemez neler olduğunu hemen anladım. Sen defteri bu dedektife verdin. Onunla defteri George'un evine veyâ polisin eline geçebilecek başka bir yere koymayı plânladınız. Yüzünüzün ortasında burnunuz nasıl açıkça belli oluyorsa bu mesele de okadar belli. Şu dedektif parçası ortaya çıkar çıkmaz kendinden geçtin sen. Bacaklarını görsün diye hep eteklerini yukarıya kaldırarak oturuyorsun artık. Ona...

Lois «Kapa çeneni,» diye bağırdı. «Sen yalancının tekisin.»

Caroline «Bana yalancı diyemezsin sürtük,» diye Lois Marlow'un üstüne yürüdü. «Ben kör değilim. Burada neler olup bittiğinin farkındayım. Aptalca yaptığın hileye bir an olsun inanmadığımı bil.»

Lois Marlow «Sen bana bunu söyliyemezsin,» diye sandalyesinden kalktı. «Katil kadın, bunu söyliyemezsin bana...»

Her iki kadın bir müddet birbirlerini süzdüler, sonra birbirlerinin üstüne hücum ettiler. Tokat, tekme, tırnak atarak ve soluyarak halının üstüne yuvarlandılar. Güreşiyorlardı ama, ikisi de güreş kaidelerine aldırmıyordu. Bacaklarıyla elleriyle birbirlerini dövüyorlardı. Bu arada da kadınların bilmemesi icâbeden kelimeleri sarfediyorlar, birbirlerinin saçlarını çekiyorlar, elbiselerini yırtıyorlardı.

Halsiz düşüp nefes almak için ayrıldıkları sırada «Bırak artık Lois,» dedim. «Polise telefon ettim. Şimdi neredeyse bir polis otomobili gelir buraya...»

Sözlerim kavga eden köpekleri ayırmak için su hortumu kullanılmış gibi tesir etti.

Lois «Ne yaptın sen?» diye sordu.

— Polise telefon ettim.

Caroline fırlayarak ayağa kalktı. Lois ise yerde soluyor ve söylediğim şeyleri anlamaya çalışıyordu.

Caroline «Eteklerini indir Lois,» dedi.

Lois «Cehennem ol karşımdan,» diye cevap verdi.

Caroline «Bu mevzuda sen de temiz değilsin,» diye bana döndü ve «Polise telefon ettin öyle mi? Buradan bir yere ayrılma, sana bir iki şey göstereceğim,» diyip koşarak kapıdan çıktı.

Lois Marlow hafifçe doğruldu. Dizlerinin üstüne kalkarak ellerini bana uzattı. Tuttum. Ayağa kalkmasına yardım ettim.

Yırtılmış olan elbisesine baktı. Parçalanmış olan kısımları eliyle koparıp attı:

— Hakikaten polise telefon ettin mi Donald?

— Hayır etmedim.

— Ben de öyle düşünmüştüm... Bu katil ka...

Lâfını bitirmesine vakit kalmadan yarı aralık kapı hızla açıldı. İri yarı Bertha Cool içeriye girdi.

Lois «Bu Allahın belâsı da hangi cehennemden çıktı, kim bu?» dedi.

«Sâdece (Elbise, Şeref ve Saç)» diye cevap verdim.

Lois Marlow yapmış olduğu mücâdeleden dolayı soluyarak elleriyle yırtılmış olan elbisesinin parçalarını çekiştirip açıkta kalan göğsünü kapatmaya çalıştı ve «Kim bu kadın?» diye sordu. Eğildim:

— Ortağım Bertha Cool'u takdim etmeme müsaade et...

Bertha başını salladı. Ufak parlak gözleriyle manzaraya bakıyordu «Neler oldu burada sevgili çocuklar?» diye sordu.

— İki kadın birbirleriyle kavga ettiler. Bu bayan ve...

Lâfım yarıda kaldı. Caroline yırtık elbisesi hâlâ üstün-

de olarak ve dağılmış saçları yüzünde içeriye girdi. «Beni hakikaten perişan ettin fâhişe,» diye Lois'in üstüne saldırdı. Bertha Cool'un odada olduğunun farkına varmamıştı. Lois bir tokat savurdu ama tutturamadı. Caroline eline Lois'in bir tutam saçını geçirmişti. Caroline üstte olmak üzere tekrar yere düştüler.

Bertha Cool üstlerine eğildi. Bir eliyle Caroline'in ayağını diğer eliyle de bir bileğini yakaladı. Köylülerin sofrayı kaldırdıkları gibi rahatça kadını alıp yandaki divanın üstüne fırlattı.

Caroline hemen ayağa fırladı. O anda Bertha Cool'u gördü. Bir an tereddüt ettikten sonra başını eyip tekrar hücuma geçti.

Bertha öyle bir tokat attı ki, Caroline dizlerinin üstüne düştü. Bertha sonra kadının gırtlağından yakaladı. Kaldırıp bir sandalyeye oturttu, «Otur yerinde deli piç,» diye bağırdı. «Kavga istiyorsan, seni öyle bir döverim ki, dişlerin kavun çekirdekleri gibi dökülür. Şimdi söyle bakayım ne oluyor burada?»

— Kim... Kimsin sen?

— Senin için farkedecekse söyliyeyim. Adım Bertha Cool. Dedektifim ve Donald Lam'in ortağıyım. Ne yapmak istiyorsun sen, anlat bakalım?

— Senin kıymetli ortağının ve şu pis fâhişenin beni cinâyetle itham etmelerine mâni olmaya çalışıyorum.

Bertha «Vay, vay Donald,» diye gözlerini benim üzerime çevirdi. «Buna çok memnun oldum işte. Böyle hareketleri yapmanın tam zamanı zâten...»

Caroline «Biraz bekleyin bakalım,» dedi. «Onun hakkından gelecek kimseye haber ver...»

Kadın lâfını bitiremedi kapı hızlı hızlı yumruklanmaya başladı.

Bertha Cool kapıyı açtı.

Minerva Fisher yine burnu havada içeriye girdi. Devrilmiş sandalyeye, perişan vaziyetteki kadınlara ve sonra

da bana baktı. En sonunda gözleri Bertha Cool'un üstünde kaldı.

Caroline'e «Mümkün olduğu kadar çabuk gelmeye çalıştım,» dedi.

Bertha eğildi. Yerden bir plâstik sünger parçası aldı. Lois Marlow'a ve Caroline'e baktı sonra elindekini «Bu **senin** olacak herhalde hemşire,» diye Caroline'in eline sıkıştırdı. Daha sonra Minerva Fisher'e döndü «Sen ne kıv ranıp duruyorsun, burada ne işin var?» diye sordu.

Minerva Fisher «Senin ortağın olacak şu adam, Donald Lam, bizi sattı,» diye cevap verdi.

— Buna nasıl karar verdin?

— Misis George Cadott veyâhutta kendi deyişiyle Mis Lois Marlow kadınlığını ve güzelliğini kullanarak Donald Lam'i elde etti.

Bertha Cool bana baktı. Böyle bir şey olmadığını başımı sallıyarak anlattım.

Lois Marlow «Bu tamâmen yalan,» diye atıldı. «Donald Lam, Eddie Fisher'a karşı dürüst hareket etti. En ufak bir ihânette bulunmadı.»

Minerva «Ben öyle işitmedim.» diye cevap verdi.

Bertha Cool «Pekalâ, sen nasıl işittin?» diye sordu.

— Kocam her şeyi itiraf etti. Donald Lam ona telefon etmiş ve George Cadott'un Vallejo'da George Chalmers adıyla motelde saklandığını söylemiş. Kocam bana karşı kendisini suçlu hissediyormuş. Bu işi Donald Lam'in yanlış yoldan ele aldığını düşünmekteymiş. Eddie, George Cadott'un bana göndermek istediği mektubun benim elime geçmesine mâni olmak için acele ediyormuş. Bütün bu işlere lûzum kalmaksızın en kolay yoldan mektubu ele geçirmeyi, yâni onu parayla satın almayı daha doğru buluyormuş. Donald Lam'e haber vermeden sabahleyin saat 07.00 de Los Angeles'den kalkan tayyâreye binmiş. San Francisco'ya saat 09.00 da gelmiş. Hemen bir otomobil kirâlamış ve kendisi kullanarak YOLÜSTÜ moteline gitmiş. Kayıtlardan George Chalmers'in kalmakta olduğunu

öğrendiği 24 numaralı dâirenin kapısını çalmış. Cevap veren olmamış. Bunun üzerine motelin salonuna gitmiş ve bir kahve içmiş. Tekrar dönüp kapıyı çalmış fakat yine bir cevap alamamış. Gidip otomobilde oturmuş, bir saat kadar beklemiş. Neticede geri dönmeye San Francisco'da Donald Lam'i aramaya karar vermiş. Kirâlamış olduğu otomobili de aldığı yere teslim etmiş.»

Minerva Fisher, sanki utanmam lâzımmış gibi bana baktı.

Bertha Cool «Sonra, sonra ne olmuş?» diye sabırsızlandı.

— Sonra Donald Lam o sabah erkenden kocamı alıp Vallejo'ya YOLÜSTÜ moteline götürmüş. 24 üncü dâirenin kapısını vurmuş, kimse cevap vermeyince kapıyı yoklamış ve açık olduğunu görünce içeriye girmiş. Bir müddet sonra çıkıp içerde kimsenin olmadığını söylemiş. Halbuki bu yalandı. İçerde birisinin olması lâzımdı. Nitekim George Cadott içerdeydi ve öldürülmüştü.

Bertha «Bütün bunları sana kocan mı anlattı?» diye sordu.

— Evet.

— Sen erkeğinden tam olarak emin olmak istiyorsun. Bir de şu iki uyuza bak.

— Sadakatsizliği asla affedemem! Riyakârlığı da affetmem. Kocam bana karşı dürüst olsaydı, onu bir an olsun yalnız bırakmazdım. Fakat onun dürüst olduğunu kat'i olarak bilmeliyim. Kocamın riyakârlık etmediğinden emin olmadıktan sonra onun tarafını...

Caroline Dutton «Şimdi vaziyeti anladım,» diye Minerva'nın sözünü kesti. «Donald Lam motelde George'un elbisesinin cebinden anahtarları aldı. O ve Lois bütün gece kuzenimin el yazısını taklit ederek beni suçlu düşürecek şeyler yazdılar George'un hâtıra defterine... Lois, George'un öldüğünü öğrendiğindenberi bir takım sinsi hareketlerle büyükbabayı benim öldürdüğümü imâ etmeye çalışıyor. Bu yalan, iftira ediyor. Büyükbaba'nın ölümüyle be-

nim bir ilgim olmadığını George biliyordu. Bu ikisi defterdeki yazıları değiştirip sırf polisin eline geçsin diye götürüp George'un evine koydular.»

Bertha uzun uzun beni tetkik etti «Söyleyeceğin bir şey var mı Donald?» diye sordu.

— Aptal olma Bertha!..

Bertha, Caroline'e tiksinerek baktı «Biliyor musun şeker kız,» dedi. «Kavgayı bile kirletiyorsun. Seni paspas diye kullanmalı... Fakat esas mesele şu, öyle pis öyle iğrenç fikirlerin var ki, tahtaları temizliyeceğine olduğundan daha kirli yaparsın. Şimdi defol buradan artık.»

— Sen beni buradan kovamazsın. Buna müsaade etmem. Burada benim de hak...

Bertha «Defol diyorum sana,» diye yavaş yavaş Caroline'e doğru yürümeye başladı.

Caroline elinde sünger, oturduğu sandalyeden hızla kalktı. Çok korkmuştu.

Minerva Fisher, «Küfür etmeniz, kaba davranmanız ve çirkin hareketleriniz beni yıldırmaz Misis Cool,» dedi.

Bertha «Seni de burada tutan yok,» diye terslendi. «Ben hep çirkin hareket ederim. Küfür etmeye bayılırım ve zorbalığı çok severim.»

Minerva mağrur bir edayla «Galiba,» dedi. «Sizin ofisle olan ilgimiz tamâmen kesilecek.» Sonra «Gel Caroline,» diye kapıya doğru yürüdü.

Bertha «Keyfine bak sen hemşire,» diye bağırdı arkasından. «Kocan ilk defâ ofiste ellerini çatırdatmadan evvel de biz çalışıyorduk. Sen buradan defolup gittikten sonra da işimize devâm edeceğiz.»

«Size şunu hatırlatayım Misis Fisher,» dedim. «Biz sizinle anlaşmadık. İlgimiz tamâmen kocanızladır. Ona karşı olan vazifelerimizi de yaptık zâten...»

Minerva azametinden bir şey kaybetmesin diye cevap vermedi ve Caroline'i elinden tutup kendisiyle berâber kapıdan çıkardı.

Bertha Cool bir tekme atarak kapıyı kapattı ve bana

dönerek «Söyle bakalım işgüzar herif, motele gittin mi hakikaten?» diye sordu.

Ona cevap vermedim. Bu sefer Lois Marlow'a döndü:

— Defterde düzeltmeler yaptınız mı?

Lois «Cüniymişim gibi bana sual sormana niçin müsaade edecekmişim. Zâten polis kâfi bir be...» diye başladı. Fakat Bertha'nın vuracakmış gibi kendisine yaklaştığını görünce korkup sustu.

Bertha sinirlendi :

— Allah belâsını versin. Bir çıkmaza girdik. Sâniyelerin bile kıymeti var. Şimdi söyle bakalım deftere bir şeyler ilâve ettiniz mi?

Lois Marlow bana baktı.

«Anlatmak daha iyi,» dedim.

Lois «Hâtıra defterine ben hiç bir şey yazmadım,» diye Bertha'ya döndü. «Senelerce evvel George'un hâtıra defterini çalmıştım. Defterden anladıklarıma göre büyükbabalarını George'la Caroline berâber öldürmüşler. Sonra George ölünce ben de defteri polis bulsun diye George'un evine bıraktım. Galiba Donald eve gitmiş ve defteri oradan almış.»

Bertha «Küçük piç hiç boş durmaz zâten,» diye yaptığım hareketin hoşuna gittiğini imâ etti.

O sırada kapı hızlı hızlı yumruklandı ve «Açın kapıyı,» diye bağıran Evans Mortimer'in sesi duyuldu.

Bertha «Bu da kim?» diye Lois Marlow'a sordu.

«Evans Mortimer, San Francisco cinâyet masası memurlarından,» diye ben cevap verdim. «Kapıyı aç Bertha!..»

Bertha kapıyı açtı.

Evans Mortimer «Tamam akıllı dostum,» diyerek yuvarlanır gibi (iri vücuduyle) içeriye girdi:

— Bu işlerden uzak durmanı söylemiştim. Ama dinlemedin. Hadi bakalım şimdi merkeze gideceğiz.

Televizyonun üstünden şapkamı aldım. Elimi şapkanın içine sokarak parmaklarımla derinin içini yokladım. **Emânet kâğıdı yerinde değildi.**

Evans Mortimer «Bu da kim?» diye Bertha Cool'a baktı.

— Bertha Cool, ortağım...

Evans birdenbire Lois Marlow'un elbisesinin yırtılmış ve saçlarının dağılmış olduğunun farkına vardı. «Hey,» dedi. «Ne oldu sana? Burada neler dönüyor?»

Lois Marlow «Ayni fikirde değildik» diye cevap verdi.

— Kiminle?

Bertha «Galiba Donald'la,» diye lâfa karıştı. «Donald ona sataşıyormuş, Lois de Donald'ı tokatlamış. Bir kadın hiç bir zaman Donald'a tokat atmamalı... Çok hassastır zirâ... Hele heyecanlandığı zaman hassasiyeti daha da artar. Tokadı yiyince tamâmen aptallaşır, gururu kırılır.»

Mortimer Evans bana baktı sonra gülerek bir sandalyeye oturdu.

Bertha polis memuruna kızgın kızgın baktı. Nefret ettiğini belli ediyordu.

Başımı hafifçe salladım.

Bertha «Pekalâ sen bildiğin gibi yap o halde,» diye ters endi. sonra da arkasını dönüp pencerenin yanına gitti. Ben polis memuruna döndüm:

— Bak Evans, bana çok büyük bir mükâfat kazandıracak bir işin peşini tâkibediyorum. Bu işin esrârı çözüldüğü zaman memleketin bütün dedektifleri hayretlerinden şaşkına dönecekler. Bu sâyede senin ismin de bütün polis câmiasında tanınmış bir isim olacak...

Evans «Şu tâkibettiğimiz iş mi?» diye alay ederek sordu.

— Hayır bu iş değil. Bu iş esas işin bir parçası... Benim tâkibettiğim iş öyle bir iş ki...

Tam zamanında kendime hâkim oldum ve sustum.

Evans «Pekalâ Donald,» diye merâk içinde sandalyesinden hafifçe kalktı. «Susma anlatmaya devâmet!»

— İş tamâmen halledilmeden sana başka bir şey anlatamam. İşin açıklanması lâzım ilkönce...

— Açıkla öyleyse sen de...

— Ondan sonra sen de beni içeriye tık, gidip işi kendi başına bitir. Parsayı topla. Olmaz!

— Ne zaman olsa yaparım bunu...

— Hayır yapamazsın. Neyin peşinde olduğumu bilmiyorsun.

Evans gözlerini kısarak beni uzun uzun tetkik etti. «Numara yaptığını biliyorum,» diye alay etti. «Blöf yapıyorsun.»

«Hayır böyle bir şey yapmıyorum,» diye heyecanlanmış gibi ayağa kalktım. «Herşeyi hazırladım, esrârı açıklayacak, meydana çıkaracağım. Tabii bana mâni olmazsan.»

— Seni serbest bırakmama sebep olacak bu mühim şey ne?

— Rüşvet teklif etmiyorum Evans.

Evans «Aptal, aptal konuşma,» diye kaşlarını çattı. «Rüşvet almam zâten... Sâdece imâ etmekte olduğun şeyi soruyorum.»

Arkamı ona çevirdim. Sonra «Bak seninle iyi bir pazarlık yapalım,» diye hızla tekrar ona doğru döndüm. «Bu işde arkamda resmi bir polisin bulunması lâzım. Sen benimle berâber gir işin içine... Söylediğim gibi hareket edecek olursan hem Cadott cinâyetini kimin işlediğini bulacak hem de asrın hâdisesini çözmüş olacağız.»

— George Cadott'un büyükbabasından mı bahsediyorsun?

— Hayır! Böyle ufak bir iş değil benimki... Mühim bir hâdiseden bahsediyorum. Bu iş hem esaslı bir mükâfat kazandıracak, hem de insana bütün hayâtı boyunca yetecek bir şöhret sağlayacak.

— Anlat öyleyse...

— Anlaştık mı?

— Sen ilkönce meseleyi anlat, ondan sonra söylerim anlaşıp anlaşmadığımızı...

Tereddüt ederek Bertha Cool'a baktım.

Bertha gözlerini açmış beni hayretle süzüyordu. San-

ki birdenbire sapıtmış aya gitmek istiyenlere bilet satmaya başlamıştım.

— Seninle yalnız konuşalım o halde...

— Burada konuşalım, bana burası uygun geliyor. Burada seni dinleyip hemen kararımı vereceğim.

Lois Marlow'a baktım:

— Bize bir dakika için müsaade eder misin?

— Ne demek istiyorsun?

Bertha hızla gelip Lois'in omuzundan tuttu «Biraz içeriye gir sevgilim,» dedi. «Biz gel deyinceye kadar da içerde otur.»

Lois Marlow «İşte bu çok hoş,» diye itiraz etmeye çalıştı. «Kendi evimde...»

Bertha «İçeriye sevgilim,» diye kestirdi attı. «Şimdi büyük bir iş var.»

— Böyle arkamdan itilmekten hoşlanmıyorum. Ben...

Bertha dizini Lois Marlow'un arkasına «Hadi sevgilim,» diye dayadı.

Bertha, Lois Marlow'u banyoya soktuktan sonra kapıyı hızla çekip kapattı ve dönüp geri geldi.

Evans şüpheli şüpheli bana bakıyordu:

— Başla! Hem de iyi anlat. Hangi işin peşindesin?

— Crosby meselesiyle, **Çocuk Hırsızlığı** meselesiyle uğraşıyorum.

— Bu işlerin o çocuk kaçırma işi ile ne alâkası var?

— Kafanı çalıştır biraz... Crosby'nin bebeğini çocuk hırsızları kaçırdılar. Arkalarında hiç bir iz bırakmadılar. Sâdece ortada otuzbin dolar istediklerini bildiren bir mektup vardı. Crosby, işi tehlikesiz halletmek istedi. İstenilen otuz bin doları hırsızların söyledikleri yere bırakıp evine döndü. Çocuğunu bekledi. Hırsızlar otuzbin doları aldılar ama, çocuk iâde edilmedi.

Evans sinirlendi:

— Bildiğim bu şeyleri bana anlatıp durma... Her zaman olduğu gibi parayı aldılar ve çocuğu öldürdüler. Zi-

râ haydutlar yakalanmamak için bu şekilde hareket etmek mecburiyetindeydiler. Zâten çocuğu ellerine geçtikten yarım saat sonra öldürdüler. Haydutlar emniyetleri bakımından böyle hareket edecektiler. Hırsız veyâ hırsızlar parayı aldıktan sonra tamâmen dürüst bir hayâta dönmüş olmalılar. İşi kim yaptıysa tam usûlüne göre ayarlamış.

— Yanlış düşünüyorsun. Bu işi başaran kimse, anne olmak için çırpınan bir kadındı. Bir çocuğu olsun istiyordu. Aslında istemiş olduğu paranın onun için ehemmiyeti yoktu. Hem elinde biraz para olsun, hem de polisleri şaşırtsın diye para istedi.

— Peki işi senin dediğin gibi ele alalım. Bıraktığın yerden devâmet bakalım!

— Hırsızlık bütün dünyâ tarafından duyuldu. Herkes çocuğun âkıbetinden endişe ediyordu. Şimdi kendini çocuğu kaçıran ve anne olmak hevesinde olan kadının yerine koy. Sen olsaydın ne yapardın?

— Bunu soran sensin. Cevâbını da kendin ver.

— Birdenbire altı aylık bir çocuğu ortaya çıkaran kadının komşuları yirmidört saat içinde polise mektup yazar ve durumu bildirirlerdi. Bir başka yere gitseydi bile, komşuları onu sıkı bir göz hapsine alırlardı. **Minerva Fisher'in yaptığı** şey en iyi çâreydi. İlkönce bir çocuk kaçırmaya karar verdi. Fakat hangi çocuğu ve nereden kaçıracağını kendisi de bilmiyordu. Başlangıçta etrâfına kimsesiz üvey kızkardeşinden bahsetmeye başladı: Zavallı kız kardeşinin başında bir sürü dert vardı Tedâvisi imkânsız bir hastalığa tutulmuştu. Hayâtı tehlikedeydi Minerva etrâfı hazırladıktan sonra harekete geçti. Kız kardeşinin öldüğünü bildirdi. Cenâze merâsimi için doğuya gidecekti. Kız kardeşi geride bir öksüz bırakmıştı. Onu yanına tabii Minerva alacaktı. Bir öksüzü sokağa atacak kadar kalpsiz değildi... Para işini de çok kolay yoluna koydu: Kız kardeşinin bir sürü emlâki vardı. Her şeyini ona bırakmıştı zavallı kadın... Eline geçecek olan paranın da hesâbını verebilirdi artık... Sen resmi bir memursun Evans. Mal

mülk hakkında bilgin vardır. Bir miras işi ne kadar zamanda halledilir? Farzet ki senin bir akraban öldü ve sana otuzbin dolar değerinde bir arâzi bıraktı. Bunu ne kadar zamanda paraya çevirirsin? İlk önce iş mahkemeye gider, hâkim karar verir ve mal sonra senin adına geçer. Ondan sonra da satış işi hallolur. Bütün bu işler halledilmeden, işin içine avukatlar burnunu sokmadan sana birisi çıkıp para verir mi? Minerva ise hemen gitti. Derhal malı sattı. Nakit parayla döndü. Dikkat et çekle değil, nakit parayla...

Evans sandalyesinin kenarına oturmuş ve gözlerini ağzıma dikmiş dikkat kesilmişti. «Cadott'un bu işle alâkası ne?» diye sordu.

— Cadott tesâdüfen karıştı işe... Büyükbabasından ona iyi bir miras kaldı. Büyükbabayı ya birisi vaktinden evvel obür dünyâya yolladı veyâhutta adam eceliyle öldü. George, büyükbabasını Caroline'in öldürdüğünü zannediyordu. Bunu yapması için kadını teşvik etmişti. Fakat sonradan pişman oldu. Vicdan azâbı çekmeye başladı. Bu yüzden de dünyâdaki pislikleri temizlemeyi vazife edindi. Eddie Fisher, Cari Jensen'in düzenlemiş olduğu toplantıya gitti. Onda Jensen'in istemekte olduğu bir şey vardı. Adam toplantıda nasıl hareket etmesi lâzım geldiğini biliyordu. Birkaç yüz dolar sarfederek yüzleri, vücutları güzel ve müsâmahakâr kızlar tedârik etti. Onlara ne yapmaları ve kimlerle ne şekilde ilgilenmeleri icâbettiğini anlattı. Eddie Fisher hususi olarak ilgilenilecek bir şahıstı. Lois Murlow içki içmeyi, değişik bir hayat yaşamayı, eğlenmeyi ve para sarfetmeyi seven bir kızdı. Fakat her şeye rağmen karısının dünyâdaki kadınların en iyisi olduğunu zanneden Fisher'i baştan çıkarmayı pek başaramadı. Zirâ Minerva Fisher her ne kadar yatakta biraz soğuk ve günlük hayâtında biraz mağrur idiyse de, çok iyi bir ahçı aynı zamanda muhitinde komşularıyla iyi geçinen bir kadındı. Fisher daha henüz çocuk kaçırma işinin farkında değildi. Uzakta ölen üvey kızkardeş, yetim çocuk ve onla-

ra kalmış olan miras hikâyesine inanmıştı. İşte bu sırada George Cadott, Fisher'in karısına mektup yazdı, mahkemeye müracaat ederek, kocasının bir çocuğa vasilik edemiyecek yaradılışta bir kimse olduğunu bildireceğini söyledi. Tabii bu durum Minerva'yı çok korkuttu. Zirâ polis tahkikat yapacak ve hangi mahkemenin çocuğu Fisher'lere verdiğini araştıracaktı. O zaman Minerva'nın ne duruma düşeceği âşikârdı.»

Evans bir müddet düşündükten sonra «Minerva bunu biliyor değil mi?» diye sordu.

— Tabii biliyor. Zirâ George Cadott hem Eddie Fisher'e hem de Minerva Fisher'e mektup yazmıştı. Her iki mektup da ayni zamanda gelmişti ama, Eddie, Cadott'un karısına daha sonra mektup yazdığını zannediyordu. Bu sebeple de karısına gelen bütün mektupları kontrol etmeye başladı. Fakat Cadott'un yazdığı mektubu ele geçiremedi. Zirâ mektup çoktan karısının eline geçmişti. İşte bu sebepten de Minerva Fisher mektubun zarfını ortaya çıkarmıyor. O zaman mektubun çok evvel gönderilmiş olduğu anlaşılacak... Minerva, George Cadott'un susturulması lâzım geldiğine inanıyordu. Artık onun için geri dönmenin imkânı yoktu. Bu işe gırtlağına kadar batmıştı. Bu sırada Eddie Fisher bize geldi ve işin tâkibi için bizi kirâladı. Minerva Fisher'in bundan da haberi vardı. Gidip ilkönce George Cadott'un nerede saklanmakta olduğunu bulmalıydım. Eddie'ye telefon edip George Cadott'un nerede olduğunu bildirdiğim zaman, bunu Minerva da öğrendi. Zirâ telefon konuşmamızı, başka odadaki paralel telefondan dinlemişti. Eddie, benim haberim olmadan adama gitmeyi ve para vererek adamı susturmayı kafasından geçiriyordu. Birtakım rezâlet olmasını, karışıklık çıkmasını arzulamıyordu. Bunun için tayyâreye atladığı gibi San Francisco'ya geldi ve bir otomobil kirâlıyarak George Cadott'la konuşmaya gitti. Minerva; kocasının telefon konuşmasını dinlemişti. O da, Oakland'a giden tayyâreye bindi. Bu suretle kocasının yarım saat önüne geç-

miş oldu. Orada bir otomobil kirâladı ve George Cadott'un kaldığı motele giderek tabancayla George Cadott'un kalbine ateş etti ve onu öldürdü. Derhal hava meydanına döndü, ilk tayyâreyle Los Angeles'e gitti. Eski sevimli Minerva Fisher rolünü oynamaya devâmetti. Eddie Fisher motele gittiği zaman George Cadott'un yeni öldürülmüş olduğunu gördü. Heyecanlanıp bağıracak olsa kendi kendisini ele verecek ve cinâyet suçuyla tevkif edilecekti. Sussa yine başı dertte olacaktı ama o anda bunun farkında değildi. Zira karısı her zaman onun ayağının altındaki halıyı çekebilirdi. Her iki halde de Eddie için kurtuluş yoktu. İşte Minerva halıyı çekti artık...

Evans uzun uzun düşündü. Kaşları çatılmıştı. Sonra «Peki bütün bunları nasıl ispat edeceksin?» diye sordu.

— Ben ispat etmiyeceğim, bu işi sen yapacaksın. Tahkikat yapmaya başlıyacak ve Minerva ile konuşacaksın. Ölmüş olan üvey kızkardeşi hakkında bilgi edineceksin. Tahkikat esnâsında Minerva'nın bir şâhidi olup olmadığını anlıyacaksın. Biliyorsun ufak bir çocuğu var. Buraya geldiyse muhakkak onu evde birisi beklemiştir. Otomobil kirâlayan firmalarda, hava meydanlarında tahkikat yaptığın takdirde anlaşılır. Crosby'lerin çalınmış olan çocuklarının bir resmini alır gider Fisher'lerin evlât edindikleri çocukla karşılaştırırsın. Minerva'nın kızkardeşi hakkında da tahkikat yaparsın tabii! Bu şekilde hem eski bir suçu hem de George Cadott cinâyetini aydınlatmış olacaksın.

— İşte bunu isterim. Sen anlattığın zaman her şey kolay anlaşılıyor. Fakat işi bizim müdüre nasıl anlatmalı?

— Niçin müdüre anlatacaksın? Tahkikatı kendi başına yap. İşin ucunda onbin dolar ikrâmiye var.

Evans çenesini kaşıdıktan sonra «Ya Cadott meselesi?» diye sordu.

— Cadott'un hâtıra defteri var. Caroline Dutton defteri eline geçirmek istedi. Zirâ defterde onun işine gelmiyen şeyler var. Düşün ki George suçluluk kompleksi

içindeydi. İtiraf etmesi lâzımdı. Her şeyi defterine yazmıştı. Caroline Dutton'da George'un evinin bir anahtarı vardı. Aleyhine olan delilleri ele geçirebilmek için uygun bir zaman bekliyordu. Hususi bir dedektifin George'la ilgilenmekte olduğunu duyar duymaz bir an evvel delilleri yoketmenin lüzumlu olduğuna karar verdi. George Cadott bildiğimiz gibi sahte bir isim altında Vallejo'daki motele gidip saklandı. Bu, Caroline Dutton için bir fırsattı. Hemen eve gitti ve delilleri aldı. Belki hâtıra defterini de o zaman aldı.

Evans «Peki sonra ne oldu?» diye yarı kapalı gözlerini yüzüme dikti.

— Şimdi, kadının delilleri ne yaptığını sana söyliyeceğim. Caroline bu delillerin mahkemeye çıkmamasını ve polisin eline geçmemesini istiyordu. Derhal bir tayyâreye binip Reno'ya gitti. Nehirüstü isimli bir otele indi. Elindeki delilleri bir çantanın içine koyup otel emânetine bıraktı. Karşılığında bir makbuz aldı. Bu akşam işler kızışınca delilleri bulunduğu yerden alıp bir başka yere koymayı daha doğru buldu. Şimdi NEHİRÜSTÜ oteliyle temâsa geçip emânete bir çanta bırakılıp bırakılmadığını öğrenebilirsin. Oradaki polise söyle istersen çantayı kontrol etsinler. İçinde bir hâtıra defteri olup olmadığını anlasınlar. Ondan sonra da oteli göz altında bulundursunlar. Birisi çantayı almaya gelirse yakalasınlar. O zaman her şey çantada keklik olur senin için...

Evans bir müddet düşündükten sonra «Bu hususu bir telefonla tahkik edebilirim,» dedi. «Bu iş hoşuma gitti.»

— Bütün her şeyi telefonla tahkik edebilirsin. Yalnız unutma mükâfatı yarı yarıya paylaşacağız. İsmin meşhur olacak. Gazeteler : SAN FRANCİSCO POLİS TEŞKİLÂTINDAN EVANS MORTİMER MANTIK VE DÜŞÜNCE YOLUYLA CROSBY ÇOCUK KAÇIRMA VAK'ASINI ÇÖZDÜ, diye yazacaklar.

— Şimdi gidip bir iki yere telefon edeceğim. Nerede olursan ol seni hemen yakalıyabilirim Lam. Şimdilik göz

altındasın. Kimseye de bir şey söyleme bu bildiklerinden...

— Sen git telefonunu et!

Evans dışarıya çıkarken kapıyı kapattı.

Bertha Cool «Bütün bu anlattıkların uydurma mıydı?» diye sordu.

— Tabii hepsi uydurmaydı.

— Yâni hiç bir şey bilmeden Minerva Fisher'in başına belâ mı açtın? Yâni hiç birisi doğru değil...

— Böyle bir numara yapmak mecburiyetindeydim. Boğazıma kadar battım bu pis işin içine... Kendimi kurtarmalıyım. Eddie Fisher'e tâ işin başından itibâren itimât etmemeliydim. Onun işler sıkıştığı zaman zayıf davranacağını tahmin etmeliydim.

— Crosby'nin çocuğunun kaçırılması hakkında söylediklerin ne oluyor? Hemen hemen ben de inandım buna...

— Bu işin nasıl olabileceğini sen de tahmin edebilirsin. İster kaçırıldıktan kısa bir müddet sonra çocuk öldürülmüş olsun, isterse birisi onu kendi çocuğu gibi saklasın. O zaman alman fidye parası bu çocuğu profesyonel hırsızların kaçırdığı fikrini doğurur. Herkes, sırf delilleri ortadan kaldırmak için, haydutların çocuğu öldürdüklerine inanır. Şimdi işi haydutların yapmadığını düşünecek olursak, bunu herkes tarafından sevilen, sayılan birisinin yapabileceğini, bir kadının yapabileceğini kabul etmek mecburiyetinde kalırız. O zaman kadın etrâfa hasta olan üvey kızkardeşinden bahseder ve tıpkı Minerva'nın yaptığı gibi hareket ederek işini yürütür.

— Sen bir şeyler biliyor olmalısın.

— Bütün her şeyi düşünerek buluyorum. Esas ana hatların yanında, bizi kurtaracak çâreleri tespite çalışıyorum. Evans'a uydurduğum şeyler onu bir hayli meşgul edecek ve biz de bir müddet serbest olacağız. Bundan başka Minerva aklımda kalmış olan târife uyuyor. Ve...

— Bana bak Donald! Bu söylediklerin mantık bakımından çok uygun geliyor insana. Sâdece iş şansa kal-

mış oluyor. Belki de parmağını tam noktasına basmışındır. Fakat binde bir ihtimal diyebiliriz.

— Milyonda bir ihtimal de, Bertha... Esas olan şey Evans'ı baştan atabilmemiz. Büyük ümitlere kapılayım deme sakın.

— Reno hakkında ve deliller hakkında söylediklerin ne merkezde?

Bertha'ya göz kırptım.

Bertha «Piç kurusunun tekisin sen,» dedi.

Telefona gittim ve San Francisco EXAMİNER gazetesinin numarasını çevirdim. Şehir haberleri müdürünü istedim. Karşıma çıkan adama, yeni bir havâdis hakkında bilgi vereceğimi söyledim.

«Benim kim olduğumun ehemmiyeti yok,» dedim. «Fakat size vereceğim havâdis üzerine yer yerinden oynıyacak.»

Karşımdaki müstehzi bir edayla «Peki söyle bakalım,» diye alay etti.

— Polis teşkilâtından Mortimer Evans, Crosby çocuk kaçırma vak'asile alâkalanıyor. Yalnız bu işi zamansız müdâheleler olmasın diye çok gizli olarak yürütüyor. İşi tam mânâsıyla meydana çıkardığı zaman bütün gazeteler havâdisi yazacaklar. Onu sıkıştıracak olursanız diğer gazetelerden yarım saat evvel herşeyi size anlatacağı hususunda söz alabilirsiniz. Yalnız ona böyle bir telefon aldığınızdan bahsetmeyin.

Telefon kulaklığını yerine koyduktan sonra «Şimdi artık Lois Marlow'u banyodan çıkarabiliriz,» diye Bertha'ya döndüm.

Bu sırada kapı çalındı ve Mortimer Evans'ın sesi duyuldu «Kapıyı açın.»

Kapıyı açınca Evans içeriye girdi:

— Seninle berâberken herşey çok mantıklı geldi bana... Fakat sokağa çıkınca içime bir şüphe düştü. Beni aldattıysan seni bir hayli, hem de iyice hırpalıyacağım.

Söylediklerin doğruysa bile yanımda olman daha iyi. Hadı bakalım gidiyoruz şimdi...

«Lois Marlow'u banyodan çıkar,» diye Bertha'ya baktım ve Evans'ın peşinden yürüdüm.

O N

Evans'la Berâber San Fransisco Polis Müdiriyetine gittik. Kimse Bizimle Alâkalanmıyordu.

Evans hemen Reno'ya NEHİRÜSTÜ İSİMLİ otele telefon etti. Reno'daki polis teşkilâtını da aradı. Ne istediğini anlattı.

Karşı taraftaki «Durumu tetkik edeceğim,» diye cevap verdi. «Sonra telefonla ararım.»

Evans telefonu kapattıktan sonra bir kaç sigara içecek bir zaman kadar orada oturduk. Zaman zaman beni yukardan aşağıya kadar şüphe içinde süzüyordu. Nihâyet «Söylediklerin doğru olmasa bile iyi uydurulmuş bir hikâye,» dedi. «Sana baktığım zaman böyle bir şeyin mümkün olabileceğine inanıyorum.»

— Cadott'un öldürülmesine mi?

— Hayır, Crosby'nin çocuğunun kaçırılmasına... Kapatılmış olan şu meseleye...

— Tabii! Bu husustan kat'i olarak emin olabilirsin. Herşeyi tam mânâsıyla tetkik etmeden, kendi başına hareket etmeye kalkacak olursan işte o zaman başın belâya girer.

Evans «Bana mı söylüyorsun bunları!» diye gözlerini açtığı sırada telefonun zili çaldı.

«Reno'dan arıyor olmalılar,» diye kulaklığı kaldırdı. «Alo! Evans konuşuyor.»

Bir müddet dinledi. Bakışları kararmıştı. «İçine baktın mı?» diye sordu.

Evans bir müddet daha dinledi «Evet, konuşma devâm ediyor santral,» diye bağırdı.

Gözlerini kısmış, bir yandan beni tetkik ediyordu. Bir yılanın avlıyacağı bir kuşu kolladığı gibi bakıyordu bana...

Birdenbire «Bulduklarını gözden kaçırma,» diye bağırdı. «Hemen bir tayyâreyle geliyorum. Kendim gelip bakmak istiyorum. Birisi gelecek olursa, yâni makbuzu getirecek olursa hemen tevkif edin. Fakat ben daha evvel geleceğim herhalde...»

Evans «Hadi bakalım akıl küpü benimle berâber Reno'ya gidiyorsun,» diye telefonu kapattı. «Ondan sonra serbestsin.»

Oradaki memurlardan birisi «Masanın üstündeki notu gördün mü Evans?» diye sordu.

— Allah belâsını versin o notun... Şimdi çok meşgulüm.

— Fakat çok mühim olduğunu söylediler.

— Ben de şimdi çok mühim olan bir işle meşgulüm. Tekrar telefon ederlerse buraya gelmediğimi söyle.

Evans'a «Nereye gidiyoruz?» diye sordum.

— Hava meydanına... Bir petrolcü, mühim hallerde tayyâresini kullanmama müsaade etti. Şimdiki iş de çok mühim. Pilotu yatağından kaldıracağım. Ondan sonra rahat edersin. İnşallah hep rahat edersin ondan sonra...

Birdenbire kapı hızla açıldı. İçeriye birisi girdi.

Evans «Merhaba Dave,» diye başını çevirdi. «Ne var bakalım?»

— Merkezden hemen seni bulmamı istediler. Crosby'nin çocuğunun kaçırılışı meselesini aydınlatmak da ne oluyor?

Evans bir müddet burnundan soluyarak sandalyede oturdu. Sonra «İtoğlu it,» diye bana döndü.

Onu, «Deli olma» diye ikaz ettim: «İş hâlâ elinin altında... Vur damganı üstüne de kimse sâhip çıkmasın.»

Evans bana cevap vermedi. Çok düşünceliydi.

«Sâdece bir fikir bu şimdilik,» dedim.

Evans «Bana bak Dave,» diye gazeteciye döndü. «Sana birşeyler anlatacağım. Fakat sâdece bir teori bu...»

— Yâni bu işin peşindesin öyle mi?

— Hayır. Şimdilik sâdece ihbar edenlerin söyledikleri şeyi araştırıyorum.

Dave «Herkes bir şeyler düşünebilir, bir teori kurar,» dedi. Hayal kırıklığına uğramış gibi bir hal takınmıştı.

— Öyle herkesin düşüneceği cinsten bir şey değil...

— Söylediklerini yazabilir miyim?

— Sâdece söylediklerimi yazabilirsin.

— Fakat ne gibi bir iz üzerinde olduğundan bahsedersen bu daha farklı bir durum arzeder. Veyâ...

Evans gazetecinin sözünü kesti:

— Neler saçmalayıp duruyorsun sen? Hiçbir şey söylemek mecburiyetinde değilim sana. Sâdece şunu bil: Çok mühim bir iş peşindeyim. Herşey meydana çıktıktan sonra, neticeyi ve bütün hikâyeyi polisten öğrenirsin.

— Bırak bunları şimdi, ben böyle bir şey kastetmedim.

— Ben bunu kasdettim!

— Bir iki şey açıklıyacak olursan, o zaman okuyucuyu memnun etmiş oluruz. Herşey anlaşılınca meşhur olursun Mort...

— Sâdece iyi bir iz üzerinde olduğumu yazabilirsin. Ne isimden ne zamandan ne de yerden bahsedemezsin. İşi tâkibediyorum, hepsi bukadar...

— İz nasıl bir şey? Bunu sana söyleyen kim?

— Donald Lam isminde Los Angeles'li bir dedektif... Cadott cinâyeti sebebiyle onu ele geçirdim. Şimdi tayyâre meydanına gidiyorum. İstersen sen de gel, yolda konuşuruz.

Sonra bana döndü «Dave Griffin,» diye adamı tanıştırdı. «Examiner gazetesinde muhâbir...»

El sıkıştık.

Dave «Bak Evans,» diye ilerledi. «Yapmakta olduğun bu seyahatin Crosby'nin çocuğunu kaçıranlarla ilgili olduğunu yazabilir miyim?»

— Onun bu seyahatle ilgisi yok. Hadi şimdi bırak bunları da gidelim.

Hava meydanına gidinceye kadar Evans gazeteciye, üvey kızkardeşin ölümü, geride kalan öksüz çocuk ve bırakılan mallarla ilgili olan teoriyi olduğu gibi anlattı.

Meydana geldiğimiz zaman Dave Griffin, benim Evans'a anlattıklarımın hepsini öğrenmişti.

Dave «Demek bu bir teori...» diye mırıldandı. Bir müddet sonra ilâve etti: «Herkes bir başka şekilde düşünebilir. Benim ne düşündüğümü biliyor musun?»

— Ne düşünüyorsun?

— Bu tayyâre seyâhatinin Crosby'nin çocuğunun kaçırılmasıyla ilgili esrârı çözeceğini...

— Ne düşünürsen düşün. Yalnız sana söylediklerimden başka bir şey yazayım deme... Böyle bir şey yapacak olursan, kementi kendi elinle boynuna geçirmiş olursun.

— Anlattığın şeylerden bir şeyler hazırlarım sâdece... Merâk etme... Hangi tayyâreye biniyorsun?

— Hususi bir tayyâreye...

— Nereye gidiyorsunuz?

— Bir yere...

— Bir şey bulursan bana telefon eder misin?

— Telefon edebilip edemiyeceğimi bilmiyorum. Çok büyük bir mesele... Her şey meydana çıkacak olursa, altında ezilirim belki de...

Hangarın önünde bir tayyâre vardı. Motörünü ısıtıyordu.

Evans «Hepsi bu kadar Dave,» dedi. «Şimdi senden ayrılıyoruz.»

Sonra tayyâreye doğru yürüdü ve hüviyetini pilota gösterdi.

Dave Griffin bana «Bu seyâhati kat'i bir izi tâkibet-

mek için yaptığını yazabilseydim, çok enteresan bir hikâye ortaya çıkardı,» dedi. «Halbuki onunki sâdece bir fikir, bir teori... Herkes ortaya bir sürü şey sürebilir.»

Onu teşvik ettim:

— Bu işin üstünde çalış, öğrendiklerinden istifâde et! Çok kat'i delillerle hareket ediyor. Yarın sabah memleketin bütün gazeteleri hikâyeyi olduğu gibi yazacaklar..

— Sen de bu işin içinde misin?

— Beni de berâber götürmüyor mu?

— Niçin götürüyor?

— Çünki çok şey biliyorum. Onun için burada bırakmaktan çekiniyor.

Söylediğim şeyler ona kâfi geldi. Telefona doğru koşmaya başladı.

O N B İ R

Reno'da NEHİRÜSTÜ Otelinde Reno Polis Müdüriyetinden Kramer Lawson İsimli Polisle buluştuk.

Reno'ya doğru uçarken yolda Evans benim anlatmış olduğum şeylerle daha fazla alâkadar olmaya başladı. Reno'da, içinde George Cadott'un hâtıra defteri bulunan çanta onu fazlasıyla ümitlendirmişti.

Reno'da ve Nevada'da hayat yirmidört saat devâm ediyordu. Tabii normal saatte yataklarına giren kimseler de vardı. Fakat bir kısım halk da saate aldırmaksızın orada burada vakit geçiriyordu.

Nehirüstü isimli otelin salonunda otururken civar kasabalardan gelmiş kavgacı kovboyları, kumarda bütün tâtil paralarını kaybedip otele dönen yüzü asık turistleri, onların kaybettiği paraların bir kısmını kazanmaktan sevinçli ve heyecanlı durmadan konuşan diğer turistleri, memleketin sabahının güzelliğini içlerine sindirmek için

erkenden salona inen ve durmadan çene çalan daha başkalarını görmek mümkündü.

Kazananların ekserisi bir gece daha Reno'da kalmak üzere odalarını yeniden kirâlıyorlardı. Yine bunların ekserisi kazandıklarını Reno'da bırakıp gidiyorlar, fakat bir müddet kendilerinin müthiş bir kumarbaz oduklarına inanıyorlardı. Bir de romantik bir hava içinde yaşamak gayesiyle Reno'ya gelen çiftler vardı. Bu kimseler için kumar oynamak mühim değildi ve tesâdüfe bağlıydı. Bunlar birbirlerinden memnun, her gördüklerinden zevkalarak, romantizm içinde paralarını sarfediyorlar ve hiç de aldırmıyorlardı.

Biz (daha evvel de dediğim gibi) otelin girişindeki salonda oturmuştuk. Saatler böylece geçip gidiyordu. Evans oturduğu yerde uyukluyor, başı önüne düşünce uyanıyor sonra tekrar uykuya dalınca başı önüne düşüyordu. Nihâyet oradan kalkıp rahat bir koltuğa yerleşti ve horlamaya başladı.

Reno'lu polis memuru Kramer Lawson, hususi dedektiflerden hoşlanmıyordu. Onların gözünde ben lûzumsuz bir kimseydim. Beni yapayalnız bırakmışlardı.

Çok yorulmuştum fakat uyuyamıyordum. Aklımdan olanları sıralıyor ve başımı belâya sokmamak için nasıl hareket etmem icâbettiğini plânlıyordum. O Allahın belâsı motele gittiğim ve müşterimin başını belâdan kurtarmak için kendi başımı belâya soktuğum için kendi kendime kızıyordum. Fakat ayni şeyler olduğu takdirde yine aynı şekilde hareket edeceğimi de biliyordum. Bu benim kahrolası karakterimdi, bu huyumdan Bertha'nın şikâyet ettiği kadar kendim de şikâyetçiydim. Bir müşterinin işini aldığım zaman, kendimi kaybediyor ve onu koruyabilmek için akla gelmedik çılgınlıklar yapıyordum. Şimdiye kadar da parmaklarını çatırdatan Barclay Fisher'ın menfaatlerini gözetmekten başka bir şey de yapmamıştım. Adamı ben de sevmiyordum ama, müşterimizdi.

Telefon çaldı, bir garson Reno'lu polise doğru yürüdü:

— Sizi telefondan istiyorlar Mister Lawson. Müdiriyetten arıyorlar.

Lawson bana bakmadı bile... Sâdece Evans'dan özür dileyerek gitti. Beş dakika sonra döndü. Düşünceliydi. Evans'ın omuzuna vurarak uyandırdı.

Evans «Ne oluyor? Ne var?» diyerek sıçradı yerinden... Uyanık kalmak istediği halde uyumasına mâni olamıyan kimselerin dalgınlığı içinde gözlerini kırpıştırıyordu.

Lawson «Neler karıştırıyorsun sen?» diye sordu. «Kendi başına ne işler beceriyorsun?»

— Ne demek istediğini anlamadım?

— Bu işin, Crosby'nin çocuğunun kaçırılmasıyla ilgili olduğunu niçin söylemedin?

— Nelerden bahsediyorsun?

— Crosby'nın çocuğunun kaçırılmasından...

— Crosby vak'asıyla ilgili hiç bir şeyden haberim yok benim!

— Sen hâlâ yok de... San Francisco'nun Examiner gazetesi herşeyi açıkladı. Şimdi bütün memleket herşeyi biliyor. Reno'daki sabah gazeteleri de bütün hikâyeyi yayınladılar. Annelik kompleksi içinde çırpınan kısır bir kadın... Üvey kızkardeşin hastalanışı ve ölüşü... Bırakılan emlâk ve geride kalan öksüz çocuk... Bütün herşey senin kurmuş olduğun teoriyle ortaya çıkmış.

Evans'ın çenesi sarkmıştı: «Galiba bunlar senin başının al...» diye bana doğru döndü.

«Bana bak Evans,» diye onun sözünü kestiğim sırada ressamımız **Horace Dutton** otelin kapısından içeriye girdi.

Evans onu gördü ve «Bütün bu masrafları senin sırtına yüklemek çok hoşuma gidecek,» diye bana döndü. «İki yüzlü kerata seni...»

— Sen Cadott cinâyetini aydınlatmak mı istiyorsun?

Yoksa herşeyin parmaklarının arasından uçup gitmesini mi tercih edersin?

Bir müddet beni süzdü. Sonra dönüp **Dutton**'un hareketlerini kontrol etmeye başladı. **Dutton,** uzun zaman otomobil kullanmış kimselerin yorgunluğu içinde dalgın dalgın etrâfına bakınıyordu.

Dışarda yavaş yavaş etraf aydınlanmaya başlamıştı, Bu aydınlık zamanla fazlalaşacak, bütün gece uyumamış olan insanların yorgun yüzlerini meydana çıkaracaktı. Fakat henüz daha o güçte değildi. Sâdece elektrik ışıklarının güçlerini biraz kırmıştı. Evans ve ben elimizdeki gazetelerin arkasında saklanmaya fırsat bulamadan **Dutton** bizim tarafımıza baktı. Bizi gördü. Fakat içinde bulunduğu heyecan ve yorgunluk gördüğü manzarayı anlamasına mâni olmuştu. Ayakta duran bir ölüden farksızdı. Resepsiyona yaklaştı. Emânet makbuzunu kâtibe verdi. Kâtip ona çantayı getirinceye kadar omuzları düşük ve yorgun bekledi.

Dutton dışarıya doğru yürürken polisler etrâfını sarmışlardı. Adamın çok yorgun olduğu her hâlinden belli oluyordu. Hiç düşünmeden, bir makine gibi hareket ettiği muhakkaktı.

Caddeye çıktı. Arabasına doğru ilerledi. Tam içeriye gireceği sırada polisler onu yakaladılar. Evans da polislerin arasına karışmıştı. İte kaka **Horace Dutton'u** polis otomobiline bindirdiler. Müdiriyete götürdüler.

Yarım saat bile uğraşmadan polis onu konuşturdu.

Beni içeriye sokmamışlardı. Kullandıkları metotları görmemi istememiş olacaklardı. Beni yan taraftaki, kapısı ve pencereleri demir parmaklıklı bir odaya tıkmışlardı. Ben oradayken, Dutton itirâfını yapmış ve imzâlamıştı.

Bu müthiş bir itiraftı:

Horace Dutton, George'un Caroline'i suçladığını biliyordu. George ve Horace iyi arkadaştılar. Berâber yeni stil resimler yapmışlar, bu hususta uzun uzun sohbetler

etmişler ve dâimâ arkadaş olarak geçinmişlerdi. Sonra birdenbire George değişmiş, gittikçe çekilmez bir kimse hâline gelmişti. Horace'ın karısı Caroline'i, büyükbabasını öldürmekle suçluyordu.

Tabii bu çok saçma bir şeydi. Fakat George'un kafasına saplanmış olan şüphe gün geçtikçe bir fikri sâbit hâline geliyordu.

İlk zamanlarda Horace, George'un niçin Caroline'i suçladığını bilmiyordu. George'la arkadaşlıkları devâm ediyordu. George, Horace'a her hususta itimat da ediyordu. Yalnız büyükbabasının öldürülmesi hususunda kimseye inanmıyordu.

Nihâyet bir gün Los Angeles'den hususi bir dedektif gelmiş ve George Cadott'u aramaya başlamıştı. İşte tam bu sırada Lois Marlow diye bilinen, George'un eski karısı işe karışmıştı. Kız kendisini kurtarmaya çalışıyordu. George onun peşini bırakmıyor, o da eski kocasından kurtulmaya bakıyordu. Ayni zamanda isminin gazetelere geçmesini de istemiyordu. Eski kocasına, hususi dedektifin kendisini, büyükbabasının öldürülmesiyle ilgili olarak ve suç ortağı diye aradığını söyledi.

George Cadott korkmuştu. Hemen Vallejo'daki motele gitti. Bilinen isim altında orada kalmaya başladı.

George, Vallejo'ya giderken Horace'a nereye gittiğini söylemiş, fakat niçin gittiğini anlatmamıştı.

O gittikten sonra ortaya Los Angeles'li hususi dedektif çıkmış ve adı Donald Lam olan bu adam kendisini bir resim kolleksiyoncusu olarak tanıtmıştı. Ayni zamanda Horace Dutton'un resimlerinden birisini satın almış ve onun resimde yeni bir çığır açtığını söylemişti. Horace buna inanmış ve hemen telefonu açarak olanları George'a anlatmıştı.

Caroline, Lois Marlow'un, eski kocasına, hususi polisin kendisini suç ortağı olarak aradığını söyleyip, Vallejo'ya gönderdiğini biliyordu. Cadott, Horace Dutton'a telefon etmiş ve onu hemen görmesi icâbettiğini söylemişti.

O sırada saat akşam sekiz buçuktu. Horace Dutton o gece erken saatlerden itibâren içmeye başlamıştı. Çok yorgun ve sinirliydi. Arkasına binip Vallejo'ya gitti. O sırada George Cadott çok aksi ve huysuzdu. Ona, Caroline'in büyükbabasını öldürdüğünü söyledi. George susarak suç ortaklığı yapamazdı. Herşeyi polise anlatacaktı.

George körükörüne korkuyordu. Horace onu mantıkla yola getirmeye çalıştı. Fakat George inat ediyordu. Sonunda münâkaşa etmeye başladılar. George bir ara cebinden 32 kalibrelik bir tabanca çıkardı.

Horace, George'un ateş edecek kadar kendisini kaybettiğini anlamıştı. Onun söylediği gibi ellerini havaya kaldırdı. Arkasını kapıya döndü. Bu sırada fırsatını bulunca da George'un eline vurup tabancayı düşürdü. Eline geçirdi. George hemen Horace'ın üstüne atlamıştı. Mücâdele esnâsında tabanca patlamış ve George bu kazâ kurşunuyla yere yıkılmıştı. Kurşun, George'un kalbine isâbet etmiş ve hemen öldürmüştü.

Horace çok korkmuştu. Durumu gizlemek için tabancayı almış ve hemen eve gelmiş, olanları karısına anlatmıştı

Caroline de çok korkmuştu. Büyükbabasını öldürmemişti Caroline ama, George öldürdüğünü zannetmişti. Büyükbaba, kendisiyle evlenmek istiyen dolandırıcı bir hastabakıcının tesiri altındaydı. Caroline bunun ancak bir suretle önüne geçilebileceğini söylemişti George'a... Büyükbabasının aklının yerinde olmadığını ispat edip evlenmesine mâni olmayı düşünmüştü. Fakat onun ne düşündüğünü bilmeyen George, büyükbabasını öldürmeyi düşündüğünü zannetmişti.

Dutton, Donald Lam'in Lois Marlow'un hesâbına çalıştığını söylemişti. Lois Marlow da, Donald Lam'e birtakım evrak vermişti.

Bir gece evvel Lois Marlow'un evinde, Lois ile Ca-

roline saç saça kavga etmişlerdi. Donald Lam de ordaydı Kavga esnâsında Caroline, Donald Lam'in şapkasının içindeki emânet makbuzunu farketmiş ve bir fırsatını bulup bu makbuzu almıştı. Makbuz, Reno'da, NEHİRÜSTÜ isimli otelin emânet makbuzuydu.

Horace Dutton ve Caroline, bu makbuzla, hâtıra defterinin ve Lois'in verdiği evrakların orada saklanmış olduğunu düşünmüşler ve Horace'ın gidip onları almasına karar vermişlerdi.

Horace Dutton, hâdiseden hemen sonra polise gidip George'u kazâ ile öldürdüğünü söylemeliydi. Fakat bu defter polisin eline geçecek olursa, polis yanlış düşünecek ve Caroline zannaltında kalacaktı. Teslim olmadan evvel defteri ele geçirmeyi ve yok etmeyi düşünmüştü. Şimdi Horace Dutton çok memnundu. Herşey meydana çıktığı için memnun olmuştu. Zâten bu vicdan azâbı içinde yaşayamaz her gece kâbus görürdü. Vallejo'dan dönerken tabancayı toprağa gömmüştü. İsterlerse polislere onu nereye gömdüğünü gösterirdi.

Horace Dutton bir ölümü saklamanın ve polisi aldatmanın bir suç olduğunu biliyordu. Kendisini, bunun çok güç bir durumda bırakacağını tahmin ediyordu. Jürinin, George'u kazâen öldürdüğüne inanması da çok güçtü. Fakat son bir kaç ay içinde George büyük bir ruh sarsıntısı geçirmekteydi. Dutton şimdi hakikati itiraf ettiği için rahatlamıştı. Caddot'u öldürmek istememiş, kendisini müdâfaa etmişti sâdece... Zâten aralarında böyle bir şey olması için hiç bir sebep de yoktu. O sâdece Caroline'in büyükbabasını öldürmediğini anlatmaya çalışmıştı George'a...

Polis bütün bu itirâfı daktilo etmiş ve Horace Dutton da imzâlamıştı.

Bütün bunlar olup biterken bir hayli zaman geçmişti. Evans sabırsızlanmış ve durmadan sandviç yemiş ve kahve içmişti.

Dutton'u da berâberimize alarak tayyâreyle tekrar California'ya dönmek üzere havalandık. Çok güzel bir gündü.

Dutton rahatlamış ve bütün yol boyunca bir çocuk gibi uyumuştu.

Evans belki on kere uykusundan sıçrayarak uyanmış ve homurdanarak, Dutton'un ifâdesinin bulunduğu cebini zaman zaman kontrol etmişti.

Ben her şeyden evvel Cadott cinâyetinin aydınlanmasını istemiş ve bu gayeyle hareket etmiştim. Fakat bunu söylediğim zaman bizim ahbap bana âdetâ hırladı.

Hava Siera dağlarının üstünde biraz daha hafifti. Daha sonra vâdilerin üstünde uçmaya başlamıştık. Sırasıyla Şeytan dağını, Oakland'ı ve körfezi geçtik. Pilot ineceği meydanı belirten kuleyi gördü nihâyet San Francisco'da... Yere indik, hangarın önüne kadar ilerledikten sonra durdu ve motörü kapattı. Tayyâre durur durmaz karmakarışık bir insan sürüsü bize doğru koşmaya başladı.

«Hay Allah kahretsin!» diye homurdanan Evans'ın gözleri açılmıştı.

Cadott cinâyetini meydana çıkarmıştı ama, bu kadar fazla tezâhürat ve heyecan bu iş için biraz fazlaydı. Başka bir şey olmalıydı.

Evans bunu anlıyacak kadar tecrübeliydi. Rengi değişmişti. Dışarda herşey birbirine karışmıştı. Ne olup bittiğini anlamanın imkânı yoktu.

Herkes hep birden bir takım sualler soruyor, bir sürü flâş yanıp sönüyor, rakip gazetelerin muhâbirleri birbirinin peşinden koşuşup duruyorlardı. Herkes Evans'a sual soruyordu.

Evans'ın, Reno'dan kelepçeleyip getirdiği kimseyle alâkadar olan bile yoktu. Nihâyet bir şeyler öğrenebildik. Evans'ın, çocuk kaçırma işi ile ilgili teorisi radyolarla yayınlanmış ve bu bütün dünyânın dikkatini çekmişti. Çok akla yakın bir ihtimaldi. Evans nereye gittiğini belirtmek-

sizin tayyâreyle hareket etmişti. Herkes bundan bahsediyordu.

Fikir, gazetelerde (San Francisco'nun Vak'a Hakkındaki Tezi) başlığıyla yayınlanmış, gazeteleri okuyan Davenport (İova)lı iki şehirli hemen hayırsever ve öksüz bir bebek sâhibi komşularının sorguya çekilmesi lûzumunu hissetmişler, Federal polise telefon etmişlerdi. Federal polis çocuğun resimleri ve daha birtakım evraklarla oraya gitmiş, komşu kadın sorguya çekilir çekilmez hapse atılmıştı.

Gazeteler Mort Evans'la şefinin resimlerini yanyana basmışlardı. Polis şefinin ve Mort Evans'ın uzun seneler sonu elde ettikleri tecrübeyle bu mantıki sonucu düşündüklerini ve hakikati ortaya çıkardıklarını yazıyorlardı.

Çalınmış olan çocuğun zengin ana babası çok sevinmiş, polis şefine ve Mort Evans'a yüklü bir ikrâmiye vermeye karar vermişlerdi.

Otel odasında bunları okuyan Bertha hırsla gazeteleri yere fırlattı ve «Senin şu beyninin Allah belâsını versin,» dedi. «Ne zamandanberi bunu düşünüyordun? Ondan sonra da götürüp hazır yemeği polislerin ağzına attın ha!»

— Bir şeyler söylemeliydim o anda... Mort Evans'ın meşgul olacağı bir şeyler bulmalıydım. Aksi halde herif beni yakalayıp, suç ortağı diye polis müdiriyetine götürecekti.

— Şimdi herkes bizi unuttu artık! Şu Allahın belâsı şehirden çekip gitmekten başka yapabileceğimiz bir şey yok. Sen bu dâhiyâne fikirlerini sesli olarak düşünecek olursan biz mükâfatların hayâlini görürüz ancak...

— Ortaya attığım fikir ilkönce cinâyetin aydınlanmasını sağladı. Herkes herşeyi duyunca çocuk hırsızlığı da, duyanların yardımıyla meydana çıkarıldı.

— Donald, sen evveldenberi Minerva Fisher'in çocuk hırsızı olduğunu düşünmüştün galiba...

— Niçin olmasındı? Beni yanlış yola itmişti. Mümkün olmıyacak kadar dürüst davranıyordu.

Bertha bir müddet düşündükten sonra «Donald,» dedi. «Bu Allahın belâsı şehirden çıkıp gidelim artık. Cesedi polise haber vermediğin için seni yakalayabilirler.»

— Yakalayamazlar. Gazetecilerin benimle konuşmasını asla istemezler onlar. Onun için de beni yakalamazlar.

Bertha telefonu eline aldı «Bana seyâhat servisini bağlayın,» dedi. «İlk tayyârede Los Angeles için iki bilet istiyorum.»

— Müşterimizi de berâber götürmek mi istiyorsun?

— Hayır onu değil... Müşterimizi bırakalım da, sadakatsizliği affetmeyen, kadınlarda bayağılığı, kabalığı hoş görmeyen karısıyla berâber gitsin. O itoğluitin ellerini çatırdattığını bir kere daha duyacak olursam zıvanadan çıkacağım.

— O halde tek kişilik yer ayırt. Benim bir sarışınla randevum var.

O N İ K İ

Bertha'nın Gidişinden İki Gün Sonra Dâvâ Neticelenmiş ve Eddie Fisher Ofise Gelip Son Defâ Parmaklarını Çatırdatmış Yüklü Bir Çek Bırakmıştı.

Her ikimizin de elini sıkarak ayrılırken gözleri yaşarmıştı. Bunun memnuniyetten mi, yoksa Bertha'nın elinın içinde ezilen elinin acısından mı olduğunu anlıyamadım.

Minerva'ya gelince o hiç ortaya çıkmadı. Onu bir daha görmedik. Zâten bizi sevmiyor ve kadınların kaba hareket etmesini de uygun bulmuyordu.

Bana kalırsa mesele tam olarak gazetelerin bahsettiği bir resim sergisiyle neticelendi. Gazeteler şöyle yazıyordu :

San Francisco'da açılan modern resim sergisinde birincilik mükâfatını, modern resmi en iyi şekilde başaran ressam Horace Dutton'un **MÜCÂDELE** isimli resmi almıştır. Horace Dutton, bu eserinde, modern resmin öncülüğünü yapmıştır.

Horace Dutton resmi **sekiz köşeli** bir çerçevenin içinde teşhir etmekteydi. Bu suretle resimdeki mânâ ve boyaların kuvveti daha iyi bir şekilde gözler önüne seriliyordu. Horace Dutton, gazetecilere kabiliyetinin ve tekniğinin olgunlaşmasını geçirdiği heyecanlara borçlu olduğunu söylemiştir.

Bilindiği üzere, Horace Dutton, bir müddet evvel karısının kuzenini öldürmek suçuyla tevkif edilmiş, kendisini müdafaa ederken, kazâ ile onu öldürdüğü hususunda ısrar etmişti, Jüri ona inanmış ve beraat ettirmişti.

Gazetedeki bu yazıyı kestim. Albume koyması için Elsie Brand'a verdim.

Bundan Bertha Cool'a hiç bahsetmedim. Zâten Bertha modern san'attan anlamazdı. Yalnız modern san'at değil, san'at'ın hiç bir şekli ilgilendirmezdi onu... Bertha sâdece yüklü çekleri sever ve onlarla alâkadar olurdu.

AKBA POLİS ROMANLARI 129